

VARIÆ LECTIONES IN
LATINIS BIBLIIS EDITIONIS VULGATAE,
EX VETVSTISSIMIS MANVSCRIPTIS EXEMPLARIBVS COLLECTÆ, ET
AD TEXTVM HEBRAICVM, CALDAICVM, GRÆCVM ET SYRIACVM
EXAMINATÆ,

Opera & industria aliquot Theologorum in Academia Louaniensi.

PRAEFATIO IOHAN. HARLEMII.

VM apud omnes sacrarum literarum peritos magno semper in precio habita fuerint Biblia olim Compluti studio, & sumptibus Ximenii Cardinalis impressa, non immerito placuit viris illis doctissimis, quibus à Rege Catholico horum magnorum & regiorum Bibliorum cura commissa erat, vt in hoc sacro opere ex illis Complutensibus Bibliis, vulgatae editionis textus imprimerebantur; & si quæ præterea inuenirentur in antiquis manuscriptis exemplaribus ab hoc textu variae lectiones, ea ad finem totius operis adiungentur. Quod ut fieret accuratus, præter ea manuscripta, quibus olim in editione Bibliorum Louaniensium D. Hentenius vir doctissimus usus erat, quoniam aliquot nobis ex diuersis bibliothecis connumerata fuerunt, alia quindecim ab eximio Theologo Domino Augustino Hunnaeo nobis suppeditata sunt, qui ea summo labore, nec exignis sumptibus ex variis locis sibi compatererat. Ad hæc, cùm varias vulgatae Latinæ editionis lectiones inuenimus, quænam earum ad textum Hebreum, Caldæum & Græcum in veteri instrumento; aut ad Syrum & Græcum in nouo, proprius accedat, indicare voluimus, tum quod hoc omnibus sacrarum literarum studiosis longè gratissimum fore putaremus; tum quod turbatis riualis ad fontes recurrendum esse excellentes doctores, atque Ecclesiæ Catholicae lumina semper iudicauerint. certè B. Hieronymus in epistola ad Suniarn & Fretellam ita loquitur: Sicut, inquit, in novo testamento, si quando apud Latinos quæstio exoritur, & est inter exemplaria varietas, recurrimus ad fontes Græci sermonis, quo nouum scriptum est instrumentum; ita in veteri testamento, si quando inter Græcos, Latinosque diuersitas est, ad Hebraicam recurrimus veritatē, vt quicquid de fonte proficiat, hoc quæramus in riuali. Hæc B. Hieronymus, cuius sententia secutus B. Augustinus cap. 11. libri secundi de doctrina Christiana in hunc modum scribit. Latinæ linguae homines, quos nunc instruendos suscepimus, & duabus aliis ad scripturarum diuinarum cognitionem habent opus, Hebreæ felicet, & Græca, vt ad exemplaria præcedentia recurratur, si quam dubitatione attulerit Latinoru[m] interpretum infinita varietas. Hæc ille. Porro, vt breuiter & facilè quæ lectio cum Hebreo, aut Caldæo, aut Græco, aut Syro textu magis conueniat, exemplaribus discrepantibus, significaremus, his quatuor literis H.C.G.S. compendiū causā usi sumus. Vbi vero vel certò statui non potuit, quæ lectio ad fontes propriis accederet, vel locus de quo agebatur non erat usque adeo magni momenti, notis illis prætermis, hoc signum dumtaxat ascripsimus Ms. quo significatur lectione illam in aliquibus manuscriptis exemplaribus inueniri. Quod si locus occurrebat in quo suspicabamur à librariis errorem aliquem per incutiam fortassis esse commissum, qui tamen ex manuscriptorum collatione deprehendi non poterat, eum cùm sine fide alicuius exemplaris manuscripti inter varias lectiones collocare non auderemus, ad finem harum lectionum adiecimus. Atq[ue] vt ad oculum appareret in quo lectionum varietas posita sit, ea verba, in quibus codices discrepant, alio genere characteris excludi curauimus. Ceterum quicquid in hac re præstitum est, id totum Catholice atque Apostolicæ Romanae Ecclesiæ, cuius est de germana facta scripture lectione, & vera eiusdem interpretatione statuerit, iudicio ac censuræ libenter submitimus.

EXPLICATIO QVORUNDAM SIGNORVM QVIBVS IN HIS
VARIIS LECTONIBVS VSIS SVMVS.

M.s. significat lectionem diuersam à lectione textus impressi in his Bibliis regis, petitam tamen ex aliquo vel aliquibus vetustis editionis vulgatae codicibus manuscriptis.

H.s. significat quæ inter variantes lectiones proprius accedat ad textum Hebraicum.

c. Paraphrasim Caldæicam in Bibliis regis excusat.

e. textum Græcum in iisdem Bibliis positum.

s. lectionem Syriacam noui testamenti corundem Bibliorum.

Hier. in prophetis, notat quam lectionem habeat D. Hieronymus in textu adiuncto ipsius in prophetas commentarius.

A

V A R I A E L E C T I O N E S I N
L A T I N I S B I B L I I S E D I T I O N I S V U L G A T A E,
E X V E T V S T I S S I M I S M A N Y S C R I P T I S E X E M P L A R I B V S C O L L E C T A E, E T
A D T E X T V M H E B R A I C V M, C A L D A I C V M, G R E C V M E T S Y R I A C V M
E X A M I N A T A E,

Opera & industria aliquot Theologorum in Academia Louaniensi.

P R A E F A T I O I O H A N . H A R L E M I I.

VM apud omnes sacrarum literarum peritos magno semper in precio habita fuerint Biblia olim Compluti studio, & sumptibus Ximenii Cardinalis impressa; non immerito placuit viris illis doctissimis, quibus à Rege Catholico horum magnorum & regiorum Bibliorum cura commissa erat, vt in hoc sacro opere ex illis Complutenibus Bibliis, vulgatae editionis textus imprimetur; &, si quæ præterea inuenirentur in antiquis manuscriptis exemplaribus ab hoc textu variae lectiones, eæ ad finem totius operis adiungentur. Q uod vt fieret accuratus, præter ea manuscripta, quibus olim in editione Bibliorum Louaniensium D. Hentenius vir doctissimus usus erat, quoniam aliquor nobis ex diuersis bibliothecis connumerata fuerunt; alia quindecim ab eximio Theologo Domino Augustino Hunnæo nobis suppeditata sunt; qui ea summo labore, nec exiguis sumptibus ex variis locis sibi comparauerat. Ad hæc, cùm varias vulgatae Latinæ editionis lectiones inuenimus, quænam earum ad textum Hebreum, Caldæum & Græcum in veteri instrumento, aut ad Syrum & Græcum in nouo, proprius accedat, indicare voluimus, tum quod hoc omnibus sacrarum literarum studiosis longè gratissimum fore putaremus; tum quod turbatis riulis ad fontes recurrendum esse excellentes doctores, atque Ecclesiæ Catholicae lumina semper iudicauerint. certè B. Hieronymus in epistola ad Suniarn & Fretellam ita loquitur: *Sicut, inquit, in novo testamento, si quando apud Latinos quæstio exoritur, & est inter exemplaria varietas, recurrimus ad fontes Græci sermonis, quo nouum scriptum est instrumentum; ita in veteri testamento, si quando inter Græcos, Latinosque diuersitas est, ad Hebraicam recurrimus veritatē, ut quicquid de fonte proficiat, hoc quæramus in riulis.* Hæc B. Hieronymus, cuius sententia secutus B. Augustinus cap. 11. libri secundi de doctrina Christiana in hunc modum scribit. Latina lingua homines, quos nunc instruendos suscepimus, & duabus aliis ad scripturarum diuinarum cognitionem habent opus, Hebreæ scilicet, & Græca, vt ad exemplaria præcedentia recurratur, si quam dubitationē attulerit Latinorū interpretum infinita varietas. Hæc ille. Porro, vt breviter & facilè quæ lectio cum Hebreo, aut Caldæo, aut Græco, aut Syro textu magis conueniat, exemplaribus discrepantibus, significaremus, his quatuor literis H.C.G.S. compendii causa vñsumus. Vbi vero vel certò statui non potuit, quæ lectio ad fontes propriis accederet, vel locus de quo agebatur non erat usque adeo magni momenti, notis illis prætermisssis, hoc signum dumtaxat ascripsimus Ms. quo significatur lectione illam in aliquibus manuscriptis exemplaribus inueniri. Quod si locus occurrebat in quo suspicabamur à librarii errore aliquem per incuriam fortassis esse commissum, qui tamen ex manuscriptorum collatione deprehendi non poterat, eum cùm sine fide alicuius exemplaris manuscripti inter varias lectiones collocare non auderemus, ad finem harum lectionum adiecimus. Atq; vt ad occultum appareret in quo lectionum varietas posita sit, ea verba, in quibus codices discrepant, alio genere characteris excidi curauimus. Cæterum quicquid in hac re præstitum est, id totum Catholicæ atque Apostolicæ Romanae Ecclesiæ, cuius est de germana factæ scripturæ lectione, & vera eiusdem interpretatione statueræ, iudicio ac censuræ libenter submittimus.

E X P L I C A T I O Q V O R V N D A M S I G N O R V M Q V I B V S I N H I S
V A R I I S L E C T I O N I B V S V S I S V M V S.

- M.s. significat lectionem diuersam à lectione textus impressi in his Bibliis regis, petitam tamen ex aliquo vel aliquibus vetustis editionis vulgatae codicibus manuscriptis.
H. significat quæ inter variantes lectiones proprius accedat ad textum Hebraicum.
C. Paraphrasum Caldæam in Bibliis regis excusam.
G. textum Græcum in iisdem Bibliis politum.
S. lectionem Syriacam noui testamenti corundem Bibliorum.
Hier. in prophetis, norat quam lectionem habeat D. Hieronymus in textu adiuncto ipsius in prophetas commentariis.

VARIÆ LECTIIONES

IN GENESI.

CAP. I.

- 4 Duxit Deus lucem à tenebris. ms. h. c. g. pro, duxit lucem, &c.
Hanc letiōem, & sequentes omnes sic lege. Genes̄ cap̄ 1. vers̄ 4. Duxit Deus luce nā à tenebris, leguit quadam exemplaria Manu scripta, quibus fuit textus Hebrewus, Caldeus, & Graecus pro eo quod dixit Manu scripta & Codex Complutensis fuit Biblia regia legunt, Duxit lucem à tenebris, omittendo voculum, Deus.
25 Species suas et iumenta. ms. h. c. g. pro, species suas, iumenta.

CAP. 2.

- 24 et matrem suam, et adhuc erit. ms. h. c. pro, & matrem, & adhuc erit.
C. A. P. 3.
11 Cui dixit, quis enim indicauit. ms. h. c. g. pro, qui cum vidisit eos.
12 Cui dixit Dominus, quis enim indicauit.
13 Ipse conteret caput tuum. ms. h. c. g. pro, tristis lib. 13, aduersus hostes cap. 13. violentie legate, insim contract caput tuum, & refractor pronomin ad te, quem letiōem etiam adhucit Hebrew & Chaldaea.
Ipse conteret caput tuum. que lectio est in pluribus Manu scriptis.
23 et emisit eum Dominus. ms. h. c. g. pro, emisit eum Dominus.

CAP. 5.

- 3 genuit ad imaginem. ms. h. c. g. pro, genuit filium ad imaginem.

CAP. 8.

- 5 Decimo autem mense. ms. h. c. g. pro, Decimo enim mense. h. c. Decimo mense.

CAP. 9.

- 16 Inter Deum & inter omnem animam viuentem. ms. h. c. g. pro, inter Deum & omnem animam viuentem.

CAP. 8.

- 17 Hoc erit signum fæderis. ms. pro, hoc est sanguin fæderis.

CAP. 10.

- 7 Saba, et Heula. ms. h. c. g. pro, Saba, Euila.
9 Ob hoc exiuit prouerbium. ms. h. c. g. pro, Ab hoc exiuit prouerbium.

- 12 Et Arphaxad, et Lud. ms. h. c. g. pro, Et Arphaxad, Lud.

CAP. II.

- 10 Haec generaciones Sem. ms. h. c. g. pro, Haec sunt generaciones Sem.

- 13 Postquam genuit Sale, quadringentis tribus annis. ms. h. c. pro, postquam genuit Sale, trecenti tribus annis.

CAP. 12.

- 1 In terram quam monstrobo tibi. ms. pro, In terram quam monstrobo tibi.

- 7 Apparuitque Dominus Abram. ms. g. pro, Apparuit autem Dominus Abram.

CAP. 13.

- 2 Erat autem diues valde Abram in possessione. ms. h. c. g. pro, erat autem diues valde in possessione.

- 7 Vnde et facta est tixa. ms. h. c. g. pro, vnde facta est tixa.

- 16 Si quis posset hominum. ms. pro, si quis posset hominum.

- 17 Surge & perambula terram. ms. h. c. g. pro, surge ergo & perambula terram.

CAP. 14.

- 7 Et venerunt ad fontem Misphat. ms. h. c. g. pro, Venerunt usque ad fontem Misphat.

- 10 Rex Sodomorum & Gomorrhæ. ms. h. pro, & Rex Gomorrhæ.

- 11 Sodomorum & Gomorrhæ. ms. h. c. g. pro, Sodomorum & Gomorrhæ.

CAP. 16.

- 1 non genuerat liber. ms. pro, non genuerat sibi liberos. h. c. g. legunt non genuerat ei, (scilicet Abraham) liberos.

- 2 Cumque ille acquisiverit deprecanti. ms. h. c. g. pro, Cumque ille acquisicerit deprecanti.

- 13 Vocauit autem nomen Domini. ms. h. c. g. pro, vocauit autem Agar nomen Domini.

CAP. 17.

- 4 Ego sum, & paetum meum tecum. ms. h. g. pro, & ponam paetum meum tecum.

- 10 Et faciam illum in gentem magnâ. ms. h. c.

VARIÆ LECTIIONES

g. pro, et faciam illum crescere in gentem.
23 Vniuersusque quos emerat cunctos mares. ms. h. c. pro, et curiosos mares.

CAP. 18.

- 2 De ostio tabernaculi, & ad ruit in terram. ms. h. c. pro, tabernaculi suis.

- 13 Quare ruit Sara dicens. ms. h. c. g. pro, quare ruit Sara proxima dicens.

- 24 Nequaquam facies iudicium. ms. pro, nequaquam facies iudicium hoc. Secundum Hebraica videtur legendum per interrogacionem. Qui iudicas omnem terram, nequaquam facies iudicium q.d. omnino facies aequum & iustum.

CAP. 19.

- 1 Qui cum vidisit, surrexit. ms. h. c. g. pro, qui cum vidisit eos.

- 4 Vallauerunt domum à pueru usq. ad senem. ms. h. c. g. pro, Vallauerunt domum illius à puer usq. ad senem.

- 14 Surgite egredimini de loco isto. ms. h. c. g. pro, surgite, et egredimini de loco isto.

CAP. 21.

- 6 Risum fecit mihi Deus, quicunque audierit. ms. h. c. g. pro, Risum fecit mihi Deus, & quicunque audierit.

20 Et fuit cum eo. ms. h. c. g. pro, Et fuit Deus cum eo.

CAP. 24.

- 7 Dominus Deus cali, qui tulit me. ms. h. c. g. pro, Dominus Deus cali & terra qui tulit me.

- 12 Dixit, Domine Deus. ms. h. c. g. pro, orauit Domine dicens, Domine Deus.

- 16 Et impluerat hydram ac reuertebar. ms. h. c. g. pro, hydram aquas ac reuertebar.

- 24 Bathuelis filij Melchæ, quem peperit Nachor. ms. h. c. g. pro, Bathuelis filij Nachor, quem peperit ei Melchæ.

CAP. 25.

- 31 Erlocum camelis, & introduxit. ms. h. c. g. pro, camelis tuus, & intriduxit.

CAP. 44.

- 2 Quid necesse fuit me concipere. ms. h. c. g. pro, quid necesse fuit concipere.

- 22 Perirexitque vt confuleret Dominum. ms. h. c. g. pro, perirexitque Rebeka.

CAP. 25.

- 34 Duxit uxorem Iudith filiam. ms. h. c. g. pro, duxit uxores duas.

CAP. 27.

- 3 Summa arma tua, pharetram. ms. h. c. g. pro, & pharetram.

CAP. 30.

- 30 Prouideam etiam domui mea. ms. h. c. g. pro, prouideam domui mea.

CAP. 31.

- 4 misit Iacob & vocauit. ms. h. c. g. pro, misit & vocauit.

- 17 Surrexit itaque Jacob. ms. pro, surrexit autem Jacob.

29 Deus patris vestri heri dixit. ms. h. c. pro, patrissu heri dixit.

- 29 Ne loquaris cum Jacob quicquam. ms. h. c. g. pro, contra Jacob quicquam.

- 40 astu vrebar & gelu. ms. h. c. g. pro, astu vrebar & gelu.

- 49 Tumulus testis intueatur & iudicet. ms. h. c. g. pro, tumulus testis, & adiicit Laban, intueatur & iudicet.

CAP. 32.

- 1 Iacob quoque abiit. ms. g. pro, Iacob autem abiit.

- 22 Cumque mane surrexisse. ms. h. c. g. pro, cumque nocte surrexisse.

23 remansit solus. ms. h. c. g. pro, remansit Iacob solus.

CAP. 36.

- 2 filiam Anæ filia Sebeon. ms. h. c. pro, filiam Anæ filia Sebeon.

11 & Cenor. Et tunc autem. ms. h. c. g. pro, & Cenor & Choræ. Erat autem.

CAP. 37.

- 6 Dixitque ad eos, audite. ms. h. c. g. pro, Dixitque Joseph fratribus suis, audite.

IN LATINI BIBLIIS.

CAP. 5.

- 23 Quam cum agnouisset pater. ms. h. c. pro, quam cum cognouisset pater.

CAP. 38.

- 7 & ab eo occisus est. ms. h. c. g. pro, & ideo ab eo occisus est.

CAP. 40.

- 17 portare me omnes cibos. ms. h. c. g. pro, portare me putabam omnes cibos.

CAP. 41.

- 24 Coniectoribus somniorum, & nemo est. ms. h. c. g. pro, Coniectoribus somniorum, & nemo est.

CAP. 46.

- 46 Triginta autem annos erat. ms. h. c. g. pro, triginta annorum erat.

CAP. 55.

- 55 In cuncta autem terra Egypti. ms. pro, in cuncta etiam terra Egypti.

CAP. 42.

- 55 Terra Egypti pars erat. ms. h. c. g. pro, terra Egypti pars erat.

CAP. 7.

- 14 non vult dimittere. ms. h. c. g. pro, & non vult dimittere.

CAP. 26.

- 26 feceruntque ita Moyses. ms. h. c. g. pro, feceruntque Moyses.

CAP. 8.

- 9 & a domo tua, & tantum in flumine remaneant. ms. h. c. g. pro, a domo tua, & a flumine tua & a populo tuo, & tantum in flumine remaneant.

CAP. 21.

- 21 & implebuntur domus. ms. h. c. g. pro, & implebuntur domus.

CAP. 9.

- 3 super agros tuos, & super equos. ms. h. c. g. pro, super agros & super equos.

CAP. 10.

- 15 extendens manum tuam, percūtiam te. ms. h. c. g. pro, extendens manum, percūtiam te.

CAP. 21.

- 21 cum peccauerit. ms. h. c. g. pro, cum peccauerit.

CAP. 24.

- 1 & septuaginta fenes Israel. ms. pro, septuaginta fenes ex Israel.

CAP. 28.

- 33 cocco bis in dūo, mixtis in medio. ms. h. c. g. pro, cocco bis in dūo, & byssu retorta, mixtis in medio.

CAP. 29.

- 31 Arietem autem conservationem tollens. ms. h. c. g. pro, Arietem autem conservationem tollens.

CAP. 31.

- 33 quia sancta sunt. ms. h. c. g. pro, quia sancti sunt.

CAP. 42.

- 42 sacrificium est Domino, oblatione. ms. h. c. g. pro, sacrificium est Domino Deo, oblat.

CAP. 38.

- 13 qui transit ad numerum. ms. h. c. g. pro, qui transit ad numerum.

CAP. 19.

- 19 laubant in eo Aaron. ms. pro, laubant in eo Aaron.

CAP. 24.

- 24 olei de olietis, mensuram. ms. pro, oleum de olietis, mensuram.

CAP. 34.

- 34 Onycha. ms. h. c. g. pro, Onycha.

CAP. 35.

- 15 sex diebus facies opus. ms

VARIÆ LECITIONES

CAP. 8.
 3 omnem cœcum ad ostium. ms. h. c. g. pro,
 omnem cœcum Israh ad ostium.
 34 utritus sacrificij completerit. ms. pro, utritus sa-
 crificij completeretur.
 C A P. 9.
 3 & vitulum atque agnum amiculos. ms. h. c.
 pro, & vitulum atque agnum amiculum.
 C A P. 10.
 6 fratres quoque vestri. ms. h. c. g. pro, fratres vestri.
 C A P. 11.
 4 quicquid autem ruminat quidem, & habet.
 ms. pro, quicquid autem ruminat, & habet.
 9 hac sunt que gignuntur. ms. h. c. g. pro, hac
 etiam sunt que gignuntur.
 C A P. 14.
 34 Cum ingressi fueritis. ms. h. c. g. pro, Cumq; in-
 gressi fueritis.
 36 præcipit ut effera viuentera. ms. pro, præci-
 pit ut effera viuentera.
 49 in purificacionem eius. ms. h. c. g. pro, in purificatio-
 ne eius.
 C A P. 15.
 20 & in quo dormierit. ms. h. c. g. pro, & locus in
 quo dormierit.
 21 qui tergerit, lectum eius laubabit. ms. h. c. g.
 pro, qui tergerit, lectum suum laubabit.
 C A P. 16.
 17 donec egrediatur. ms. h. c. g. pro, donec egre-
 diatur tabernaculum.
 23 Reuertetur Aaron in tabernaculum. ms. h. c.
 g. pro, reuertetur in tabernaculum.
 29 mense septimo, decima. ms. h. c. g. pro, mense
 autem septimo, decima.
 32 & cuius manus iniuncta est. ms. h. pro, & cuius
 manus iniuncta sunt.
 C A P. 17.
 8 homo de domo Israhel. ms. h. c. pro, homo de
 filii Israhel.
 12 qui peregrinatur inter vos. ms. h. g. pro, qui pe-
 regrinatur apud vos.
 26 arquicidia non facias ex omnibus. ms. h.
 c. g. pro, atque iudicia, non nisi facias.
 C A P. 19.
 8 & peribit anima illa de populo suo. ms. h. c.
 pro, & peribit anima illa de populo suo.
 22 & pro delito eius. ms. pro, & pro peccato eius.
 31 Ne declinetis ad magos. ms. h. pro, Non decli-
 netis ad magos.
 33 Ne exprobretis ei. ms. pro, Non exprobre-
 tis ei.
 C A P. 20.
 7 quia ego. ms. h. c. g. pro, quia & ego.
 7 ego sum Dominus. ms. h. c. pro, ego sum san-
 ctus Dominus.
 21 absque liberis erant. ms. h. c. g. pro, absque fi-
 lijs erant.
 26 & eritis mihi. ms. h. c. g. pro, eritis mihi.
 C A P. 21.
 20 vestimenta sua non scindet. ms. h. c. g. pro, ve-
 stimenta non scindet.
 45 per famulas suas, qui habuerit. ms. h. c. pro,
 per famulas, qui habuerit.
 23 ad altare, quia maculam habet. ms. h. c. g. pro,
 ad altare quia maculam habet.
 C A P. 22.
 5 qui tangere reptile. ms. h. c. g. pro, qui tangit
 reptile.
 25 que offerunt Domino. ms. h. g. pro, que of-
 feruntur Domino.
 C A P. 23.
 8 Nullumque opus seruire facietis, locutusque
 est. ms. h. c. c. pro, Nullumque opus ser-
 uire facietis in eo, locutusque est.
 11 ut acceptabilis sit. ms. pro, ut acceptabilis sit.
 32 Die nono mensis. A vespere. ms. h. c. g. pro,
 Die nono mensis septimi. A vespere.
 C A P. 24.
 7 in monumentum oblationis Domini. ms.
 h. c. g. pro, in monumentum oblationis
 Domini.
 16 omnis multitudo, sine ille ciuis. ms. h.
 c. g. pro, omnis multitudo populi, siue ille
 ciuis.
 18 reddat vicarium. ms. g. pro, reddet vic.

IN NUMERIS.

C A P. 1.
 3 & numerabit eos. ms. h. c. g. pro, & nume-
 rabitis eos.
 5 de Ruben. ms. h. c. g. pro, de tribu Ruben.
 Sic vbi que vsque ad versum decimum se-
 ximus abundat tribu.
 22 per generationes suas & familias. ms. h. c. g.
 pro, per generationes & familias.
 31 Ne declinetis ad magos. ms. h. pro, Non decli-
 netis ad magos.
 33 Ne exprobretis ei. ms. pro, Non exprobre-
 tis ei.
 C A P. 20.
 7 quia ego. ms. h. c. g. pro, quia & ego.
 7 ego sum Dominus. ms. h. c. pro, ego sum san-
 ctus Dominus.
 21 absque liberis erant. ms. h. c. g. pro, absque fi-
 lijs erant.
 26 & eritis mihi. ms. h. c. g. pro, eritis mihi.
 C A P. 21.
 20 vestimenta sua non scindet. ms. h. c. g. pro, ve-
 stimenta non scindet.
 45 per famulas suas, qui habuerit. ms. h. c. pro,
 per famulas, qui habuerit.
 23 ad altare, quia maculam habet. ms. h. c. g. pro,
 ad altare quia maculam habet.
 C A P. 22.
 5 qui tangere reptile. ms. h. c. g. pro, qui tangit
 reptile.
 25 que offerunt Domino. ms. h. g. pro, que of-
 feruntur Domino.
 C A P. 23.
 8 Nullumque opus seruire facietis, locutusque
 est. ms. h. c. c. pro, Nullumque opus ser-
 uire facietis in eo, locutusque est.
 11 ut acceptabilis sit. ms. pro, ut acceptabilis sit.
 32 Die nono mensis. A vespere. ms. h. c. g. pro,
 Die nono mensis septimi. A vespere.
 C A P. 24.
 7 in monumentum oblationis Domini. ms.
 h. c. g. pro, in monumentum oblationis
 Domini.
 16 omnis multitudo, sine ille ciuis. ms. h.
 c. g. pro, omnis multitudo populi, siue ille
 ciuis.
 18 reddat vicarium. ms. g. pro, reddet vic.

IN LATINI BIBLIIS.

21 reddat aliud. ms. pro, reddet aliud.
 C A P. 25.
 2 sabbathiz sabbatum. ms. h. c. g. pro, sabbat-
 z sabbatum.
 2 sabbatum Domini. ms. pro, sabbatum De-
 mini.
 3 gignit humus. ms. pro, gigner humus.
 6 ancilla tue, & mercenarii tuo. ms. h. c. g. pro,
 ancilla, & mercenarii.
 8 que simul faciunt annos quadraginta nouem.
 ms. h. c. g. pro, que simul faciunt quadra-
 ginta nouem.
 11 sed statim oblitæ comedetis. ms. pro, ablatæ.
 16 & quanto minus temporis. ms. h. c. g. pro,
 quanto minus temporis.
 33 Lenticularum. ms. pro, Lenticularum.
 C A P. 26.
 2 & paucete sanctuarium meum. ms. h. c. g. pro, pa-
 ucete ad sanctuarium meum.
 24 de scribis populi. ms. h. c. g. pro, de scribis
 Israhel.
 34 populum qui desiderauerat. ms. h. c. g. pro,
 populum qui desiderauerat carnes.
 C A P. 12.
 8 loquar ei & palam. ms. h. pro, loquar ei pa-
 lam.
 C A P. 13.
 28 misfisti nos. ms. h. g. pro, misfisti nos.
 29 grandes nimis atque muratas. ms. h. c. g. pro,
 grandes atque muratas.
 C A P. 14.
 10 cunctis filiis Israhel. ms. h. c. g. pro, cunctis vi-
 denibus filiis Israhel.
 24 sed serum meum. ms. h. c. g. pro, serum
 meum.
 C A P. 15.
 14 ad transiit torrentis Zarid. ms. h. c. pro, ad
 transiit Zarid.
 14 omnis generatio hominum. ms. h. c. g. pro,
 omnis congregatio hominum.
 20 quoq; Ammonite vocant Zomzomim. ms. h.
 pro, quoq; Ammonita vocant Zomim.
 27 transiit per terram tuam. ms. h. c. pro, trans-
 iit per terram tuam.
 27 publica gradiar via. ms. h. c. g. pro, publica
 gradiar via.
 28 vendem mihi vel vestar. ms. h. c. g. pro, vendem ne-
 bis vi vestar.
 28 & sic bibunt, tantum est mihi concedas. ms. h. c.
 g. pro, & sic bibemus, tantum est nobis con-
 cedas.
 29 donec veniam ad Iordanem & transiit. ms.
 h. c. g. pro, veniam, & transiit.
 30 cor illius, ut tradiceretur. ms. h. c. g. pro, cor
 illius, ut tradiceretur.
 36 & oppido. ms. h. c. g. pro, oppido.
 C A P. 16.
 11 de stirpe gigantum monstratur lectus. ms. h.
 c. g. pro, de stirpe gigantum, & monstra-
 tur lectus.
 13 Basan vocatur terra gigantum. ms. pro, Basan
 vocabatur terra gigantum.
 C A P. 17.
 7 Sicut Dominus Deus noster. ms. h. c. pro, Si-
 cuit Deus noster.
 32 quo creauit Deus hominem. ms. h. g. pro, quo
 creauit Dominus Deus hominem.
 33 vocent Dei aquensis. ms. h. c. g. pro, vocem
 Dei Dei aquensis.
 C A P. 18.
 11 nomen Domini Dei tui. ms. h. c. pro, nome
 Dei tui.
 14 & bos & asinus. ms. h. c. pro, bos & asinus.
 14 seruus tuus, & ancilla tua. ms. h. c. g. pro, ser-
 vus & ancilla.
 30 vade & dic eis. ms. h. c. g. pro, vade ergo, &
 dic eis.
 33 & proteletur dies in terra. ms. h. pro, & pro-
 teletur dies vestri in terra.
 C A P. 19.
 3 & obserua ut facias, & bene sit tibi. ms. h. c.
 pro, & obserua ut facias que precepit tibi Do-
 minus, & bene sit tibi.
 5 & diliges Dominum. ms. h. c. g. pro, diliges
 Dominum.
 11 cunctarum opum. ms. h. c. g. pro, multarum
 opum.
 13 & illi seruies ms. h. c. pro, & illi seruies.
 C A P. 20.
 14 in Cades in deserto Sin. ms. g. pro, in Cades
 deserto Sin.
 C A P. 21.
 28 per arletes duas (subaudi, decimas) h. c. g. pro,
 per arletes duos.

ad quam ingredieris possidenda.

C A P. 24.

9 Memento quæ fecerit Dominus Deus tuus Ma-
 rie. ms. h. c. pro, memento quæ fecerit
 Dominus Deus vester.

C A P. 25.

7 suscitare nomen fratris sui. ms. h. c. g. pro, sus-
 citare nomen fratris sui.

C A P. 26.

3 iurauit Dominus patribus. ms. h. c. pro, iura-
 uit patribus.

C A P. 27.

10 quas ego præcipio tibi hodie. ms. h. c. g. pro,
 quas ego præcipio tibi.

C A P. 28.

11 ad benedicendum populo super montem. ms.
 h. c. g. pro, ad benedicendum Dominu su-
 per montem.

C A P. 29.

12 qui faciet sculpile. ms. h. c. g. pro, qui facit
 sculpile.

C A P. 30.

13 qui consurgant aduertere te. ms. h. pro, qui
 consurgent aduertere te.

C A P. 31.

14 constituerit te Dominus in caput. ms. h. c.
 pro, constituet te Dominus Deus tuus in
 caput.

C A P. 32.

15 ad quam ingredieris possidenda. ms. h. c. g.
 pro, ad quam ingredieris possidenda.

C A P. 33.

16 ducere te Dominus. ms. h. c. g. pro, ducere te
 Dominus.

C A P. 34.

17 qui consurgant aduertere te. ms. h. pro, qui
 consurgent aduertere te.

C A P. 35.

18 ut possidendas possideas. ms. h. g. pro, ingredieris
 ut possideas.

C A P. 36.

19 in solitudine ex eo die. ms. h. c. g. pro, in so-
 liditate ex eo die.

C A P. 37.

20 ut acciperem tabulas lapides. ms. h. g. pro, ut
 acciperem duas tabulas lapides.

C A P. 38.

21 & ei seruies. ms. h. c. pro, & ei seruies.

C A P. 39.

22 qui consurgant aduertere te. ms. h. pro, qui
 consurgent aduertere te.

C A P. 40.

23 & ut possidendas possideas. ms. h. g. pro, ut
 possidendas possideas.

C A P. 41.

24 & ad Libano, ad flumen magno. ms. & Libano
 & flumen magno.

C A P. 42.

25 holocausta vestra & hostias. ms. h. c. g. pro,
 holocausta & hostias.

C A P. 43.

26 ducere te Dominus. ms. h. c. g. pro, ducere te
 Dominus.

C A P. 44.

27 faciem in calceamenta pedum tuorum. ms. h. pro,
 calceamenta pedum vestrum.

C A P. 45.

28 & ad castris qui tecum moratur in castris. ms. h.
 c. pro, & ad castris qui tecum morantur in
 castris.

C A P. 46.

29 ipse sit Deus tuus. ms. h. c. g. pro, & ipse
 sit Dominus Deus tuus.

C A P. 47.

30 vt faciamus vniuersa verba legis huius. ms. h.
 c. g. pro, vt faciamus vniuersa legis.

C A P. 48.

31 rediutor Domini Deus tuus captiuitate tua.
 ms. h. c. pro, Rediutor te Dominus Deus
 tuus in captiuitate tua.

C A P. 49.

32 Dominum Deum tuum in tuto corde tuo. ms.
 h. c. g. pro, Dominum Deum tuum ex to-
 to corde tuo.

C A P. 50.

33 ad quam ingredieris possidenda. ms. h. g.
 pro, ad quam ingredieris possidenda.

C A P. 51.

34 & facias ut possidendas possideas. ms. h. g. pro,
 facias ut possidendas possideas.

C A P. 52.

35 peccauerunt ei, non filii eius. ms. h. g. pro, pec-
 caverunt ei, & non filii eius.

C A P. 53.

36 & fugeret mel. ms. h. pro, vt fugeret mel.

VARIÆ LECTIÖNES

10 holocaustum super altare tuum. ms. h. c. pro, hoc
locus super altare tuum.

IN IO SVE.

CAP. 2.

7 ad iordanis. ms. h. c. g. pro, ad iordanum Iordanis.
13 & saluetis. ms. h. c. pro, ut saluetis.
19 & nos erimus innoxii. ms. h. c. g. pro, alieni.
4 ut procul videre possitis. ms. pro, ut procul
magis videre possitis.
12 de tribus Israeli. ms. h. c. g. pro, de duodecim
tribus Israeli.
13 qui portant arcum Domini Dei. ms. h. c. pro,
arcum federis Domini Dei.
16 ab urbe quae vocatur Adam. ms. h. c. g. pro,
Edom.

CAP. 4.

9 arcum federis, & sunt. ms. h. c. pro, arcum fede-
ris Domini, & sunt.
10 ut dixerat ei Moyses. ms. h. c. g. pro, & dixe-
rat ei Moyses.
16 arcum federis ut ascendat. ms. h. c. g. pro,
arcum federis Domini ut ascendat.
11 die altero azymos panes. ms. h. c. g. pro, die
altero, & azymos panes.

CAP. 6.

9 omnisque præcederet armatus exercitus. ms.
h. c. g. pro, omnisque populus præcederet
armatus exercitus.
18 ne de his quæ præcepta sunt quipplam con-
tingatis. ms. pro, ne de his quæ præcepta
sunt vobis, quipplam contingatis.

CAP. 8.

3 Cùmque ceperitis vrbem, succende eam. ms.
h. c. g.
12 inter Beth-el & Hai. ms. h. c. pro, Bethhausen &
Hai.
31 & obtulit super eo holocausta domino. ms. h.
c. g. pro, holocaustum.
33 & maiores nati. ms. h. c. g. pro, & omnes
maiores nati.
34 que scripta erant in legi volumine. ms. pro,
suerant.

CAP. 9.

4 & callidè cogitantes. ms. h. c. g.
18 contra principes, qui responderunt eis. h. c.
g. pro, contra principes Israël, qui respon-
derunt eis.
20 si peccauerimus eis. ms. h. c. g.

CAP. 10.

7 viri fortissimi. ms. h. c. pro, viri fortissimi.
8 nullus ex eis tibi resistere poterit. ms. h. c. g.
pro, non ex eis tibi resistere poterit.
17 in spelunca Macea. ms. h. c. g. pro, in spe-
lunca vrbis Macea.
23 & eduxerunt ad eum. ms. h. c. g. pro, adduxerunt
ad eum.
23 Cumque educti erant ad eum. ms. h. c. pro,
adduxerunt.

CAP. 11.

7 & omnis exercitus cum eo. ms. h. c. g. pro,
& omnis exercitus eius cum eo.
11 ipsamque vrbem combusserunt incendio. ms. h.
c. g. pro, peremit.

19 Non fuit ciuitas, que se tradiceret. ms. h. c.
pro, non ciuitas que se non tradiceret.

CAP. 12.

3 que subiaceat Aferoth Phiga. ms. h. g. pro, que
subiaceat Aferoth vnde Phiga.
5 & dimidie partis Galad, terminos. ms. h. c.
pro, & dimidie partis Galad ad terminos.
5 terminum Sehon regis Hesebon. ms. h. c. pro,
terminos.
7 vsque ad montem cuius pars ascendit. ms. h.
c. g. pro, vsque ad montem Libani, cuius
pars ascendit.

8 In Aferoth & in solitudine. ms. g. h. pro, Aferoth.
17 rex Taphua vnius, rex Hepher vnius. ms. h. c.
pro, Opher.

CAP. 13.

13 iam nunc scitote. ms. pro, tunc.

CAP. 24.

17 de terra Egypti, de domo seruitutis. ms. h.
c. g. pro, de terra Egypti, & de domo ser-
uitutis.

IN LIBRO IUDICVM.

CAP. 1.

27 & Tanach cum viculis suis. ms. h. c. g. pro,
Canath.
30 habitatores Cetron. ms. g. h. pro, Cethron.
35 quod interpretatur refaco. ms. pro, testatio.

IN LATINIS BIBLIIS.

CAP. 2.

9 in Thannath-hares in monte Ephraim. h. c.
pro, in Thannathare in monte Ephraim.
10 qui non nouerant Dominum. ms. pro, nouerunt.
12 Deus, populus qui habitabant. ms. pro, Deus
quoque populorum qui habitabant.

CAP. 3.

3 qui habitabant in monte Libano. ms. c. pro, ha-
bitabant in monte Libano.
30 & quiete terra octoginta annis, post hunc.
ms. h. c. g. pro, octoginta annis a pœnitis.
post hunc, &c.

CAP. 4.

18 intra ad me domine mi, intrane timeas. ms.
h. c. g.

CAP. 5.

10 super nitentes asinas. ms. h. c. g. pro, asinos.
10 & dimidiæ tribui: duabus enim. ms. h. c. g. pro,
& dimidiæ tribui Manasse duabus enim.
4 sed in eorum successerunt locum. ms. pro, suc-
cesserunt.

CAP. 15.

1 à termino Edom desertum Sin. ms. h. à ter-
mino Edom usque ad desertum Sin.
3 & circuens Carea. ms. h. pro, Cariathaa.
8 Ascenditque per vallum filij Ennom. ms. pro,
pro, in Tabernaculo suo.

CAP. 6.

13 Cur apprehenderunt nos. ms. pro, Cur ergo
apprehenderunt nos.
36 si saluum facies per manum meam. ms. pro,
si saluum facias per manum meam.
36 per manum meam Israel. ms. h. c. g. pro,
per manum meam populum Israel.

CAP. 7.

4 quem ire prohibueris, ipse reuertatur. ms. h.
c. g. pro, quem ire prohibueris, reuertatur.
5 qui lingua lambuerint aquas. ms. h. c. g. pro,
qui manu & lingua lambuerint aquas.
12 Cameli quoque innumerabiles erant. ms. g.
pro, autem.
22 fugientes usque ad Berh-seta. ms. h. c. g. pro,
Berhseta.

CAP. 9.

1 domus patris sua. ms. h. c. pro, do-
mus patris matris sua.

CAP. 10.

28 quis est Abimelech. ms. h. c. pro, quis est iste
Abimelech.
39 spectante Sichimorum populo. ms. h. c. g. pro,
spectante Sichimorum populo.

CAP. 11.

18 venitque contra orientalem plagam. ms. pro,
venitque ad orientalem plagam.

CAP. 12.

1 igitur incendemus te, & domum tuam. ms.
h. c. g. pro, igitur incendemus domum tuam.
4 cunctis viris Galad. ms. h. c. g. pro, cunctis
viris de Galad.
11 cuius successit Elan Zabulonites. ms. h. c. g. pro,
cui successit Abilon Zabulonites.

CAP. 13.

15 dixitque Mane ad angelum Domini. ms. h. c.
g. pro, dixit itaque Mane ad angelum Domini.
20 Quodcum videntur Mane. ms. h. c. g. pro,
Quodcum videntur Mane.

CAP. 16.

4 que habitabat in valle Sorec. ms. pro, habitavit.
13 ostende quo vinciri debebas. Si, inquit. ms. pro,
ostende quo vinciri debebas. Cui respondit
Samson, Si, inquit.

28 Domine Deus memeto mei. ms. h. c. g. pro,
Domine Deus meu, memento mei.

CAP. 17.

7 fuit quoque alter adolescentis. ms. h. c. g. pro,
fuit quoque in tempore illo alter adolescentis.

CAP. 18.

9 & descendamus ad eos. ms. h. c. g. pro, eamus.
13 inde transierunt. ms. h. c. g.

CAP. 19.

30 filium Gerfon filii Moyisi. ms. h. c. g. pro, Ger-
fan filii Moyisi.

CAP. 20.

8 stansque omnis populus, quasi vnius homi-
nis. ms. h. c. g. pro, stansque omnis populus, &
quasi vnius hominis.

CAP. 21.

1 In Ierusalem. ms. h. c. g. pro, Ierusalem.

CAP. 22.

15 Indicauit quoque Samiel. ms. h. c. g. pro, in-
dicauit quoque Samuel.

CAP. 23.

1 posuit filios suos iudices Israel. ms. h. c. g.
pro, posuit filios suos iudices in Israel.

CAP. 24.

17 greges vestros addecimabit. ms. h. c. pro,
greges quoque vestros addecimabit.

CAP. 25.

1 filius Abiel, filii Seror. ms. h. c. g. pro, Seror.
1 filij Bechorath, filii Aphia. ms. h. c. g. pro, filii
Bechorath, filii Aphia.

CAP. 26.

16 ipse enim ingrediebatur. ms. g. pro, ipse autem.
17 Non sit manus mea in eum. ms. c. pro, eo.

CAP. 27.

20 Dilexit autem Michol filium Saul alteram David.
ms. h. c. g. pro, Dilexit autem David Michol
filium Saul alterum.

CAP. 28.

30 quam omnes serui Saul. ms. h. c. g. pro, vivi.

CAP. 29.

3 vbi cumque fueris. ms. h. c. g. pro, fuerit.

CAP. 30.

4 Ne peccet rex in seruum suum David. ms. h.
c. g. pro, Ne peccet rex in seruum tuum Da-
vid.

CAP. 31.

11 satellites suos in dominum David. ms. h. c. g.
pro, satellites suos no[n] in dominum David.

CAP. 32.

17 locutus est mihi, dimitte me. ms. h. c. g. pro,
locutus est mihi dicens, dimitte me,

CAP. 33.

20 spiritus Domini super nuntios Saul. ms. h. c.
g. pro, spiritus Dei in illis.

CAP. 34.

23 & ambulabat ingrediens. ms. pro, & ambulauit.

CAP. 35.

2 Absit, non morieris. ms. h. c. pro, absit a te, non.
2 celavit me pater meus. ms. pro, celavit a me
pater meus.

CAP. 36.

2 nequamquid erit istud. ms. h. c. g. pro, ne-
quamquid enim erit istud.

CAP. 37.

10 pater tuus dure, & ait. ms. h. c. g. pro, pater
tuus dure de me, & ait.

CAP. 38.

11 & egrediamur in agrum. ms. h. c. g. pro, &
egrediamur foras in agrum.

CAP. 39.

13 & huc addat, ms. h. c. pro, & huc augent.

CAP. 40.

29 quoniam sacrificium solenne est in ciuitate,
vnuis. ms. h. c. g. pro, quoniam sacrificium
solenne est in ciuitate mea, vnuis.

CAP. 41.

33 ut interficeret David, ms. h. c. g. pro, ut inter-
ficeretur David.

CAP. 42.

2 Nam & pueris condixi. ms. h. c. g. pro, Nam
& pueris meis condixi.

CAP. 43.

3 aut gladium? quia gladium meum. ms. h. c. g.
pro, aut gladium danib[us], quia gladiū meū.
9 ecce gladius Goliath. ms. h. c. g. pro, ecce hie
gladius Goliath.

CAP. 44.

11 ad eum, nunquid non iste. ms. h. c. g.
12 posuit ergo David. ms. pro, posuit autem.

CAP. 45.

13 os suum coram eis. ms. h. c. g. pro, Achis.

CAP. 46.

15 hic incastris, per agros. ms. h. c. pro, in castris &
per agros.

CAP. 47.

19 & clarus rebaebat. ms. pro, resonabat.

CAP. 48.

21 ut essent cum Israele, quicunque cum Saul. ms.
h. c. g. pro, ut essent cum Israele, & his qui
erant cum Saul.

CAP. 49.

25 ceperit edificare altare Domini. ms. pro, Domino.

CAP. 50.

9 qui erat in Magron. ms. h. c. pro, quia erat in
agro Gabaa, g. pax. & dicitur.

CAP. 51.

7 perge quo cupis, ero tecum. ms. h. c. g. pro,
perge quo cupis & ero tecum.

CAP. 52.

17 cum esset in Egypto. ms. h. c. g. pro, esset.

CAP. 53.

29 Quare calce abieciis victimam meam. ms. pro,
Quare calce abieciis victimam meam.

CAP. 54.

1 Heli facebat in loco suo. ms. h. c. g. pro, Heli
facebat in loco suo.

CAP. 55.

3 Non vocauit reuertere. ms. h. c. pro, Non vo-
caui te filii: reuertere. Graci legunt, Non vo-
caui te, reuertere.

CAP. 56.

10 loquere, quia audit feruis tuus. ms. h. c. pro,
loquere domine, quia audit feruis tuus.

CAP. 57.

13 contra viam spectans. ms. h. c. g. pro, expeditas.

CAP. 58.

13 erat enim cor eius paucus. ms. g. pro, autem.
20 dixerunt ei que stabant. ms. h. c. g. pro, qui
22 & ait, translate est. ms. h. c. g.

CAP. 59.

11 ut reuertatur. ms. pro, & reuertatur.

CAP. 60.

11 & non interficiat. ms. h. c. g. pro, ut non.

CAP. 61.

2 & vocauerunt Philistini. ms. h. c. g. pro, &
posit haec vocauerunt Philistini.

CAP. 62.

19 percussit autem de viris Bethamitibus. ms.
h. c. g. pro, percussit autem Dominus de vi-
ris Bethamitibus.

CAP. 63.

21 & ducite eam ad vos. ms. pro, reducite. h. ascen-
dere facite, & reducite.

CAP. 64.

1 in domum Abinadab in Gabaa. ms. h. c. g.
pro, in domum Aminadab.

CAP. 65.

2 ex qua die mansit arca in Cariathiarim. ms. h.
c. g. pro, ex qua die mansit arca Domini in.

CAP. 66.

3 de medio veftri, & Aferoth. ms. h. c. g. pro,
de medio veftri Badil & Aferoth.

CAP. 67.

11 Egressique vii Israël. ms. h. c. g. pro, filii.
2 & vocauit nomen eius lapis-aditorij. ms. h.

VARIÆ LECTIÖNES

MS. H. C. G. pro, viros suos sermonibus iſib⁹, & non permisit.
 14 ab impiis egreditur impietas. ms. pro, egreditur.
 19 & tu indicasti hodie. ms. H. C. G. pro, & tu indicasti mihi hodie.
 20 dimittit eum in via bona? ms. pro, dimittet eum.
 CAP. 25.
 1 & plainixerunt eum, & sepelierunt. ms. H. C. G. pro, & plainixerunt eum nimis, & sepelierunt.
 4 Cum ergo audireſt. ms. pro, Cum autem.
 6 & dicebas. ms. pro, & sic dicetis. H.
 7 pastores nūi, qui erant. ms. H. C. G. pro, pastores nūi greges tuos, qui erant.
 12 omnia verba quæ dixerat. tunc ait. ms. H. C. G. pro, omnia verba quæ dixerat Nabāl, tunc
 13 Tunc quid Dauid vīri suis. ms. H. C. G. pro, Tūc ait Dauid pueri suis.
 19 præcedite me, ecce ego post tergum. ms. H. C. G. pro, præcedite me, & ecce ego post tergum.
 23 Non ascendas, sed gira. ms. H. C. G. pro, Non ascendas cōſta, sed gira.
 CAP. 6.
 2 Rēponditque Siba, alini, domesticis regis. ms. C. H. G. pro, Rēponditque Siba, Domine nři rex, alini domesticis regis.
 2 ad vescendum pueris: vinum autē. ms. H. C. G. pro, ad vescendum pueris tuus: vinum autē.
 7 cūm nādiceret, egredere. ms. pro, cūm nādiceret regi. H. C. G. & legunt, ei.
 11 quanto magis nūne hic filius. ms. H. C. G.
 14 Venit itaque rex, & vniuersus populus. ms. H. C. G. pro, Venit itaque rex David & vniuersus populus est ibi. ms. H. C. G. pro, & resocillati sunt ibi.
 CAP. 7.
 6 Quia eduxi filios Israel. ms. H. C. G.
 23 genitus & dijs eius. ms. H. C. G. pro, gentem & deum eius. Graci quoque in plūrī legunt, gentes.
 26 atque dicatur, Dominiū exercitum. ms. H. C. G. pro, atque dicatur Dominus Deus exercitum.
 30 & non ideo vt inuestigaret. ms. H. C. G. pro, & non ideo vt inuestigaret.
 21 mulier illa ad Saul, & vidit: cōturbatus enim. ms. H. C. G. pro, mulier illa ad Saul: cont.
 CAP. 29.
 3 dixerunt principes Philistihij, quid sibi. ms. H. C. G. pro, dixeruntq; principes Philistihij ad Achis: quid sibi.
 CAP. 30.
 8 Dixi quæ ei, persequere. ms. H. C. G. pro, Dixi quæ ei Domini, persequere.
 10 & quadringenti viri: subfiterant enim. ms. H. C. G. pro, & quadringenti viri cum eos subfiterant enim.
 16 qui cūm duxisset eum. ms. H. C. G. pro, qui cūm duxisset eum.
 17 nisi quadringenti viri adolescentes. ms. H. C. G. pro, nisi tantum quadringenti viri.
 19 Nec defuit quicquid à pātu. ms. pro, quicquid.
 30 & quinā Hāmā, & qui in lacu Alan. ms. pro, Rama. H. C. G. Erma.
 CAP. 31.
 4 Arripuit itaque Saul gladium, & irruit super eum. ms. H. C. G. pro, Arripuit itaque Saul gladium suum, & irruit super eum.
 7 & filii eius. ms. H. C. G. pro, & tres filii eius.
 9 in templo idolorum suorum. ms. H. C. G. pro, & cibum capiam de manu eius. ms. H. C. G. pro, & cibum paratum capiā de manu eius.
 12 veneruntque Iabes-galaad. ms. H. C. G. pro, & veneruntque viri Iabes-galaad.
 32 & comburerunt ea ibi. ms. H. C. G. pro, & comburerunt ea ibi.

IN II. LIBRO REGVM.
 CAP. 14.
 23 & decor in vita sua. ms. H. C. G. pro, & decor in vita sua.
 CAP. 2.
 5 Benedicti vos Domino. ms. H. C. G. pro, Benedicti vos à Domino.
 6 sed & ego reddam gratiam. ms.
 9 & super Aſſiri. H. C. G. pro, & super Gessari.
 24 ex aduerso vallis itineris deferit. ms. H. C. G. pro, ex aduerso vallis itineris deserit.
 31 trecentos sexaginta viros, qui & mortui sunt. ms. H. C. G.

IN LATINIIS BIBLIIS.

24 Et ero perfectus cum eo. ms. pro, Et ero perfectus coram eo.
 4 requiem dedit Dominus Deus meus. ms. H. C. G. pro, Situit asinū suum prophetū, quem reduxerat ms. H. C. G. pro, Situit asinū suum prophetū, quem
 33 Deus qui accinxit me fortitudine. ms. H. C. G. pro, Deus qui accinxit me fortitudine.
 5 sicut locutus est Dominus David. ms. H. C. G. pro, sicut locutus est David.
 36 & manufactudo tua multiplicavit me. ms. H. C. G. pro, & mansuetudo mea multiplicavit me.
 6 vt præcidant mihi cedros. ms. H. C. G. pro, vt præcidant mihi ferni tui cedros.
 13 fueruntq; Salomon. ms. H. C. G. pro, fuerunt itaque Salomon.
 CAP. 23.
 4 & sicut lux. ms. H. C. G. pro, Sicut lux.
 15 Desiderauit ergo David, & ait. ms. H. C. G. pro, Desiderauit ergo David aquam de lacu, & ait.
 18 princeps erat de tribus iſis: ipse est. ms. H. C. G. pro, de tribus: ipse est.
 19 nominatus in illis tribus. ms. H. C. G. pro, nominatus in tribus.
 33 Semma de Oriori. ms. pro, Orodī. H. habent, Harari. G. Samā Arorites. C. Samā qui ex Harar.
 36 Ban de Gad. ms. H. C. G. pro, Bonnide Gaddi.
 CAP. 24.
 1 dicentem, vad. ms. H. C. G. pro, dicentem ad Iacob, vade.
 2 & quatuor deambulacra inter columnas. ms. pro, & quatuor deambulatoria.
 6 & epystila super columnas, porticus quoque ms. H. C. G. pro, & epystila super columnas, porticus quoque.
 36 Etiā super duodecim boues. ms. H. C. G. pro, & fibiā super duodecim boues.
 29 & inter iuncturas similiter desuper. ms. G. pro, & inter iuncturas.
 40 fecit Hyrā. ms. H. C. G. pro, fecit ergo H.
 40 lebetas & scutras. ms. pro, lebetas, & scutras.
 19 Era ita ad eam, Da mihi filium tuum. ms. H. C. G. pro, Era ita ad eam Elias, Da mihi filium tuum.
 CAP. 15.
 14 cum Domino cunctis diebus suis. ms. H. C. G. pro, cum Domino Deo suo cunctis diebus suis.
 24 Et dormiuit aſa cum patribus suis. ms. H. C. G. pro, Et dormiuit cum patribus suis.
 CAP. 16.
 24 à Señor duobus talentis argenti. ms. H. C. G. pro, Somer. G. habent Señor.
 CAP. 17.
 7 post dies autem siccatus est torrens. ms. G. pro, post dies autē aliquantos siccatus est torres.
 11 & eisque ad laquearia operuit lignis. ms. H. C. G. pro, & eisque ad laquearia, & operuit lignis.
 31 Etiā ingressu oraculi fecit oſtola. ms. H. C. G. pro, Etiā ingressu oraculi fecit duo oſtola.
 CAP. 7.
 2 & quatuor deambulacra inter columnas. ms. pro, & quatuor deambulatoria.
 6 & epystila super columnas, porticus quoque ms. H. C. G. pro, & epystila super columnas, porticus quoque.
 36 Ban de Gad. ms. H. C. G. pro, Bonnide Gaddi.
 CAP. 24.
 1 dicentem, vad. ms. H. C. G. pro, dicentem ad Iacob, vade.
 25 Et fibiā super duodecim boues. ms. H. C. G. pro, & fibiā super duodecim boues.
 29 & inter iuncturas similiter desuper. ms. G. pro, & inter iuncturas.
 40 fecit Hyrā. ms. H. C. G. pro, fecit ergo H.
 40 lebetas & scutras. ms. pro, lebetas, & scutras.
 19 Era ita ad eam, Da mihi filium tuum. ms. H. C. G. pro, Era ita ad eam Elias, Da mihi filium tuum.
 CAP. 18.
 3 timebat Dominum valde. ms. H. C. G. pro, timebat Dominum Deum valde.
 8 Cui ille respondit. Ego. Vade. ms. H. C. G. pro, Cui ille respondit. Ego. Et dixit. Vade.
 9 quoniam tradis me. ms. H. C. G. pro, trades.
 21 ad omnem populum. ait. ms. H. C. G. pro, ad omnem populum Israel, ait.
 24 Optima propoſitio. Dixit ergo. ms. H. C. G. pro, Optima propoſitio, quā locutus est Elias. Dixit.
 44 lungē & descendē. ms. H. C. G. pro, lungē currūrum, & descendē.
 CAP. 19.
 1 & quomodo occidisset vniuersos prophetas gladio. ms. H. C. G. pro, & quomodo occidisset vniuersos prophetas gladio.
 2 & candelabra aurea quinque ad. ms. H. C. G. pro, & candelabra aurea quinque ad.
 17 Domine mi, tu intrasti. ms. H. C. G. pro, Domine mi rex, tu iurasti.
 21 & filius meus Salomon peccatores. ms. H. C. G. pro, & filius meus peccatores.
 25 & principes exercitus; Abiathar quoque. ms. H. C. G. pro, & principes; Abiathar quoque.
 51 quod faciebat rex Salomon. ms. H. C. G. pro, quod faciebat Salomon.
 CAP. 8.
 2 Ego ingrediōt. ms. H. C. G. pro, Ecce ego ingrediōt.
 2 & esto vir, & obserua. ms. H. C. G. pro, & esto vir fortis, & obserua.
 3 & obserua custodias Domini Dei tui. ms. H. C. G. pro, & obserua vir custodias mandatae Domini Dei tui.
 9 & facies quæ facies ei. ms. H. C. G. pro, & facies quæ facies ei.
 11 in Ierusalem vī trīginta tribus. ms. H. C. G. pro, In Ierusalem trīginta tribus.
 28 Venit autem nūtius ad Iacob, quid Iacob declinasset. ms. H. C. G. pro, Venit autem nūtius ad Salomonem, quid Iacob declinasset.
 30 & huc reprobuit mihi. ms. H. C. G. pro, & haec locutus est.
 41 Nuntiatur est autem Salomon, ms. H. C. G. pro, Nuntiatur est autem regi Salomon.
 42 egredit̄s ieris huc & illuc. ms. H. C. G. pro, egredit̄s ieris huc & illuc.
 46 qui egredit̄s percussit eum. ms. H. C. G. pro, qui aggredit̄s percussit eum.
 CAP. 3.
 4 Abiit itaque in Gabaon. ms. pro, Abiit itaque Salomon in Gabaon. H. & C. legunt, rex in Gabaon.
 6 super thronum eius, sicut. ms. H. C. G. pro, super thronum, sicut.
 7 Et nunc Domine Deus meus, tu. ms. H. C. G. pro, Deus meus, tu.
 14 sicut ambulauit David pater tuus. ms. H. C. G. pro, sicut ambulauit pater tuus.
 CAP. 4.
 2 filius Sadoc sacerdos. ms. G. pro, filius Sadoc sacerdos.
 10 ipsius erat Socho. ms. H. C. G. pro, ipsius enim erat Socho.
 13 ipse præterat in omni regione Argob. ms. pro, ipse præterat in omni regione Argob.
 19 in terra Galad, in terra Schon. ms. H. C. G. pro, in terra Galad, & in terra Schon.
 24 Dicit ad eum. ms. pro, Dicit ad eum.
 4 & sicut populus meus, & populus tuus: & sicut equi

VARIAE LECTIOINES

equi inci, ita & equi cui. MS. H. C. G. pro, Por pulus meus, & populus tuus vnum sum, & equites mei, equites tui.

13 sit ergo & sermo tuus. MS. A. pro, sit ergo serm, 36 in ciuitatem suam & in terram suam. MS. H. C. G. pro, in ciuitatem, & in terram suam.

IN IIII. REGVM.

CAP. I.

6 Ita & reuerterimini ad regem. MS. pro, Ita, reuer. 10 Si homo Dei ego sum. MS. H. C. G. pro, Si ho mo Dei sum.

11 Descendit ergo ignis Dei de celo. MS. H. C. pro, Descendit ergo ignis de celo.

CAP. II.

1 ibat Elias. MS. H. C. G. pro, ibant.

15 videntes autem eum filii prophetarum. MS. H. C. G. pro, videntes autem filii proph.

18 Nunquid non dixi vobis, nolite ire? MS. H. C. G. pro, mittere.

19 sicut tu ipse domine perficis. MS. H. C. G. pro, sicut tu ipse domine perfici.

23 Ascendit autem inde in Beth-el. MS. H. C. G. pro, Ascendit autem inde Eliseus in Bethel.

CAP. 3.

10 Dixitque rex Israel, Heu, cōgregauit nos. MS. H. C. G. pro, Dixitq; rex Israel, Heu, heu, heu, congregauit nos.

12 & Iosaphat, & rex Edom. MS. H. C. G. pro, Et Iosaphat, rex Iuda, & rex Edom.

21 audientes quod ascendunt reges. MS. H. C. G. pro, quod descendunt tres reges.

CAP. 4.

8 & transfribat Eliseus per Sunam: Erat autem. MS. H. C. G. pro, & transfribat Eliseus per Sunam ciuitatem: Erat autem.

17 & in hora eadem, qua dixerat ei Eliseus. MS. H. C. G. pro, qua dixerat Eliseus.

CAP. 5.

1 Naaman autem princeps militie. MS. H. C. G. pro, Naaman princeps.

13 pater, si rem grandem dixisset. MS. H. C. G. pro, pater & si rem grandem dixisset.

15 quod non sit Deus in viuenter terra. MS. H. C. G. pro, quod non sit aliud Deus in viuenter.

19 Abiit ergo ab eo electo tempore. MS. H. C. G. pro, ab eo electo tempore.

CAP. 6.

2 & tollamus singuli. MS. H. C. G. pro, & tollant.

5 & ait, Eheu domine mihi. MS. H. C. G. pro, heu heu, heu domine mihi.

13 Annuntiaverunt ei, dicentes, MS. H. C. G. pro, Annuntiaverunt ei.

15 dicens, Eheu domine mihi. MS. H. C. G. pro, heu heu.

17 aperi oculos huius. MS. H. C. G. pro, aperi oculos pueri huius.

31 Et ait, Hec mihi faciat Deus. MS. H. C. G. pro, Et ait rex, Hec faciat mihi Deus.

CAP. 7.

6 sonitus audiens fecerat. MS. pro, audiens.

6 & equorum exercitus plurimi. MS. H. C. G. pro, & equorum & exercitus plurimi.

6 rex Israel, reges Hethorium. MS. H. C. G. pro, rex Israel, reges Gethorium.

17 in ciuitate manu incubuerat. MS. G. pro, incubuerat.

17 iuxta verbum quod locutus fuerat. MS. pro, iuxta quod locutus fuerat.

CAP. 8.

1 vocavit enim Dominus famam. MS. H. C. G. pro, vocavit enim Dominus famam.

6 que narravit ei. Deditque ei. MS. H. C. G. pro, que narravit ei vera esse. Deditque ei.

16 Achab regis Israel, & Iosaphat regis Iuda regnauit. MS. H. C. pro, Achab regis Israel regnauit.

21 & omnes curruis cum eo. MS. H. C. G. pro, & omnis exercitus cum eo.

status est eos.

17 & in ciuitatibus inserviebant. MS. H. C. G. pro, & diuinatibus inserviebant.

22 que fecerat: non recesserunt ab eis. MS. H. C. G. pro, que fecerat: non recesserunt ab eis.

24 Adduxit autem rex Assyriorum de Babylone. MS. H. C. G. pro, Adduxit autem rex Assyriorum viros de Babylone.

24 & de Curba, & de Aua, & de Emath. MS. H. C. G. pro, & de Curba, & de Aua, & de Emath.

27 percute in curru suo. in ascensu Gaber. MS. H. C. G. pro, percute in curru suo. Et percusserunt eum in ascensu Gaber.

29 filii Achab regnauit Ochozias. MS. H. C. G. pro, filii Achab regis Irael regnauit Ochozias.

CAP. 10.

8 Venit autem nuntius, & indicauit ei. MS. H. C. G. pro, Venit autem nuntius ad eum, & indicauit ei.

13 fratres Ochozia sumus. MS. H. C. G. pro, fratres Ochozia regis sumus.

15 Erat ad eum, Nunquid est. MS. H. C. G. pro, Et ait Iehu ad eum, Nunquid est?

15 Nunquid est cor tuum rectum, sicut cor meum cum corde tuo? MS. H. C. G. pro, Nunquid est cor tuum rectum cum corde meo, sicut cor meum.

15 da manum tuam. MS. H. C. G. pro, da mihi manu.

22 Dixitque his qui erant super vestes. MS. pro, qui praeerant super vestes.

CAP. 19.

3 Qui dixerunt ei, haec dicit Ezechias. MS. H. C. G. pro, Qui dixerunt hie dicit.

17 dissipauerunt reges Assyriorum gentes, & terras. Et miserunt deos. MS. H. C. G. pro, dissipauerunt reges Assyriorum gentes & terras omnium. Et miserunt deos.

19 saluos nos fac de manu eius ut sciant. MS. H. C. G. pro, saluos nos fac de manu eorum ut.

CAP. 20.

1 haec dicit Dominus: Precipe domui tuae. MS. H. C. G. pro, haec dicit Dominus Deus Pro.

5 lachrymam tuam: ecce sanauit te. MS. H. C. G. pro, lachrymam tuam, & ecce sanauit te.

8 Dixit autem Ezechias. MS. H. C. G. pro, Dixerat aut.

12 misit Berodach Baladan. MS. H. C. G. pro, misit Berodach Baladan,

13 quod non monstraret eis. MS. pro, quod non monstrasset eis.

14 de terra longinqua venerunt de Babylone. MS. H. C. G. pro, de terra longinqua venerunt ad me de Babylone.

15 Omnia que sunt in domo mea. MS. H. C. G. pro, Omnia que sunt in domo mea.

15 Nihil est quod non monstrauerim eis. MS. H. C. G. pro, Nihil est enim quod non monstrauerim eis.

18 quos generabis tollent. MS. H. C. G. pro, quos generabis tollent.

19 Dixitque Ezechias ad Iosaiam. MS. H. C. G. pro, Dixit Ezechias ad Iosaiam.

19 sit pax & veritas in diebus meis. MS. H. C. G. pro, sit tantum pax & veritas in diebus meis.

CAP. 21.

8 si tamen custodierint. MS. H. C. G. pro, si custodierint. MS. H. C. G. pro, donec impletetur Ierusalem.

16 donec impletetur Ierusalem. MS. H. C. G. pro, donec impletetur Ierusalem.

19 filia Hara de Tereba. MS. H. C. G. pro, filia Arua de Iereba.

21 quibus seruierat pater eius. MS. H. C. G. pro, quibus seruierat pater eius.

CAP. 22.

1 filia Adria de Beschat. MS. H. C. G. pro, filia Phadaia de Beschat. & Adria.

34 quae fecerat Ozias. MS. pro, quae fecit Ozias.

CAP. 16.

5 rex Israel in Hierusalem ad prelendum. MS. H. C. G. pro, rex Israel ad prelendum in Hierusalem.

8 Ecclum collegisset Achaz argentum. MS. H. C. G. pro, Et cum collegisset argenteum.

19 reliqua autem verborum Achaz que fecit. MS. H. C. G. pro, Reliqua autem verborum Achaz & omnia quae fecit.

CAP. 17.

6 posuitque eos in Hala, & in Habor. MS. H. C. G. pro, Posuitque eos in Haylam & in Abur.

9 Ecce opereruntur filii Israel. MS. H. C. G. pro, Et irritauerunt filii Israel.

12 de quibus precepit eis Dominus. MS. pro, de quibus precepit eis Dominus.

19 secundum omnia opera quae fecerat in Beth-el. MS. H.

IN LATINIS BIBLIIS.

14 Porro filii Manasse. MS. H. C. G. pro, Porro filii Manasse.

CAP. 8.

11 Mehusim vero genuit Abitob. MS. H. C. G. pro, Mehusim vero genuit Abitob.

CAP. 10.

2 percusserunt Ionathan, & Abinadab. MS. H. C. G. pro, percusserunt Ionathan & Abinadab.

10 in phano dei sui caput affixerunt. MS. H. C. G. pro, in phano dei sui & corpus affixerunt.

CAP. 11.

8 nomen matris eius Nobheta. MS. H. C. G. pro, nomen matris eius Nobheta.

11 ad ciuitatem quam ferri eius oppugnarent eam. MS. H. C. G. pro, ad ciuitatem cum ferri suis ut oppugnaret eam.

15 & eunuchos eius. MS. H. C. G. pro, & eunuchos regi.

17 Et constituit Mathaniam patrum eius pro eo. MS. H. C. G. pro, Et constituit Mathaniam pat.

CAP. 25.

9 & omnes domos Ierusalae. MS. H. C. G. pro, & do. 9 omneque domum magnam combusit igni. MS. H. C. G. pro, omnemque domum combusit igni.

10 & Michael & Iozabad. MS. H. C. G. pro, & Michael, & Iozabad.

CAP. 13.

2 a domino Deo nostro egredietur sermo. MS. a domino Deo nostro egredietur sermo.

6 David & ennis Israel. MS. H. C. G. pro, David & omnis vir Israel.

CAP. 14.

3 quasi duobus versibus, aluum maris circuibat. MS. pro, quasi duobus versibus labium mari circuibant.

4 qui nati sunt ei in Ierusalem. MS. H. C. G. pro, qui nati sunt in Ierusalem.

CAP. 15.

5 Hadad, & Thema, Iethur Naphis, MS. H. C. G. pro, Addad & Thema, Iacob Naphis.

39 Horii, Homam. Soror autem. MS. H. C. G. pro, Horri, Aboham. Soror autem.

42 filii Dison, Hus & Aran. MS. H. C. G. pro, filii Dison, Hus & Aran.

CAP. 2.

13 secundum Abinadab. MS. H. C. G. pro, secundum Abinadab.

28 filios Semei & Iada. MS. H. C. G. pro, filios Semei, & Iada.

29 qua peperit ei Abobam. MS. H. C. G. pro, qua peperit ei Abobam.

32 filii autem Iada fratri Semei. MS. H. C. G. pro, filii autem Iada fratri Semei.

33 Ifti fuerunt filii teramel. Sefan autem. MS. H. C. G. pro, Ifti fuerunt filii teramel. Sefan autem.

41 Scellum genuit Ieremias; Ieremias autem. MS. pro, Scellum genuit Ieremias; Ieremias autem.

45 Filius autem Samai. MS. H. C. G. pro, filius Samai.

CAP. 3.

5 filius Saltus Lebeneitem fratrem. MS. pro, filius Saltus Bethleemites fratrem. vero & legunt, Lachmi.

10 Et dicit haec dicit Dominus. MS. H. C. G. pro, Etdic haec dicit Dominus.

CAP. 22.

4 & Tirij deportauerunt ad David. MS. pro, & Tirij deportauerunt ad David.

12 Det quoque tibi Dominus. MS. pro, Det qd tibi D.

18 & tradiderit omnes in manus vestras. MS. H. C. G. pro, & tradiderit omnes inimicos vestros in manus vestras.

CAP. 23.

6 voluit Salomon atque dispositus. MS. H. C. G. pro, voluit rex Salomon atque dispositus.

11 Dixit enim: Non habitabit. MS. H. C. G. pro, Dixit enim: Non habitabit.

18 misit autem ei Hiram. MS. pro, misit ergo ei Hir.

CAP. 10.

1 ut constitueret eum regem. MS. pro, ut constitueret eum regem.

10 At illi responderunt iuuenes. MS. H. C. G. pro, At illi responderunt iuuenes.

CAP. 12.

11 Cumque introiret rex domum Domini. MS. H. C. G. pro, Cumque introiret rex domum Dei.

14 Fecit autem malum. MS. pro, Fecitq; malum.

CAP. 13.

3 Ieroboam instruxit e contra aciem. MS. pro, Ieroboam construxit e contra aciem.

CAP. 14.

2 Fecit autem Asa. MS. pro, Fecit ergo Asa.

8 omnes isti viti fortissimi. MS. H. C. G. pro, omnes isti viti fortissimi.

CAP. 15.

1 Azarias autem filius Oded. MS. H. C. G. pro, Azarias autem filius Oded.

4 in angustia sua ad Dominum Deum Israel.

27 Semicias Ramathites. MS. H. C. G. pro, Semicias Ramathites.

CAP.

CAP. 16.
9 & propter hoc ex præfenti tempore. MS. H. G. pro, & propter hoc etiam præfenti temp.

CAP. 17.
13 & multa opéra parauit in viribus Iuda. MS. pro, & multa opéra parauit in viribus Iud.

14 In Iuda principes exercitus. MS. H. G. pro, In Iuda principes exercitus.

14 & cum eo robuſſimi viri. MS. H. G. pro, & cum eo robuſſimi virorum.

CAP. 20.
9 & exaudies, ſaluoſque facies. MS. H. G. pro, & exaudies nos, ſaluoſque facies.

17 non eritis vos qui dimicabitis. MS. H. G. pro, non enim eritis vos qui dimicabitis.

17 cras egredimini contra eos. MS. H. G. pro, cras egredimini contra eos.

CAP. 21.
3 & penitentes cum ciuitatibus. MS. pro, & penitentes cum ciuitatibus.

9 Cumque transiſſorā. MS. pro, Cumq; transiſſorā.

CAP. 22.
7 Et cūm veniſſet, egredereſtur cum eo. MS. H. G. pro, Et cūm veniſſet, & egredereſtur cum.

1 Azatiā videlicet filium Hieroam. MS. H. pro, Azariā videlicet filium Hieroam.

4 Iſte eſt ergo fermo. MS. H. pro, Iſte eſt fermo.

8 & egeſſiſerant. MS. H. pro, & ingeſſiſerant.

CAP. 24.
5 ad fataſte templi Dei reſtri. MS. H. G. pro, ad fataſte templi Dei noſtri.

7 & filii eius deſtruixerunt domum Dei. MS. pro, & filii eius deſtruixerunt domum Dei.

7 ornauerunt phanum Baalim. MS. H. pro, ornauerunt phanum Baalim.

13 & facta eſt ita contra Iudam & Ierusalem. MS. H. G. pro, & facta eſt ita Domini contra Iudam & Ierusalem.

27 regnauit Amasias filius eius pro eo. MS. pro, regnauit autem Amasias filius eius pro eo.

CAP. 25.
1 Noīmen matris eius Ioadan de Ierusalem, MS. H. pro, Noīmen matris eius Ioadan de Ierusalem. G. habent, Ioadan.

14 Amasias ver poſt caedem. MS. pro, Amasias quogoe poſt caedem.

16 qui fecisti hoc malum. MS. H. G. pro, qui & fecisti hoc malum.

27 Cumq; fugiſſerit in Lachis. MS. H. G. pro, Cumque fugiſſerit Lachis.

CAP. 26.
6 Eti Philithijm. MS. H. G. pro, Et Philithijm.

21 & iudicabat populum terra. MS. pro, & iudicauit populum terra.

CAP. 28.
12 & Amasias filius Hadali. MS. H. pro, & Amasias filius Hadali.

14 Diuiferuntque vii bellatores predam. MS. H. G. pro, Diuiferuntque vii ifael bellatores predam.

CAP. 29.
3 Ipſe anno & mense primo. MS. H. pro, Ipſo anno & mense primo.

17 ingreſſi ſunt porticum templi Domini. MS. H. pro, ingreſſi ſunt porticum domus templi Domini.

23 immolaueruntq; agnos. MS. H. G. pro, immolaueruntq; agnos.

24 & asperferunt ſanguinem eorum altari. MS. pro, & asperferunt ſanguinem eorum coram altari. G. habent, ad altare.

25 ſecundum diſpoſitionem David, & Gad Videntis. MS. H. pro, ſecundum diſpoſitionem David regis & Gad Videntis.

30 qui laudauerunt eum magna letitia. MS. pro, qui laudauerunt Deum magna letitia.

CAP. 30.
3 & populus neclum congregatus erat in Ierusalem. MS. pro, & populus nondum congregatus fuerat in Ierusalem.

8 tradidit manus Domino. MS. H. G. pro, tradidit manus reſtris Domino.

24 Ezechias enim rex Iuda. MS. H. G. pro, autem.

duxerunt vxores alienigenas.

IN II E S D R A E.

CAP. 1.

2 & viri ex Iuda. MS. pro, & viri Iuda.

7 & non cuſtodiuiſimus mandatum, & ceremo-

niā. MS. H. pro, & non cuſtodiuiſimus man-

datum tuum & caremonias.

8 ego diſpergiſſos in populos. MS. H. G. pro, ego diſpergiſſos in populos.

CAP. 3.

2 Etiuxta eum adiſcauit Zachur. MS. H. G. pro,

iuxta eos adiſcauit Zachur.

4 & iuxta eos adiſcauit Moſollam. MS. H. G. pro,

& iuxta eum adiſcauit Moſollam.

10 Et iuxta eos adiſcauit Iedala filius Haronaph.

MS. H. G. pro, Etiuxta eum adiſcauit Iedala filius Aronaph.

12 Etiuxta eum adiſcauit Sellum. MS. H. G. pro,

& iuxta eos adiſcauit.

21 filius Vriæ filij Hacce. MS. H. G. pro, filius Vriæ

filij Artib.

23 Post eum adiſcauit Beniamin. MS. H. G. pro,

Post eos adiſcauit Beniamin.

23 & post eum adiſcauit Azarias. MS. H. pro, &

post eos adiſcauit Azarias.

27 Post eum adiſcauerunt. MS. H. G. pro, Post eos

adiſcauerunt.

28 Sursum autem a porta equorum. MS. pro, Sur-

sum autem ad portam equorum. H. & G. ha-

bent, ſupra portam equorum.

CAP. 4.

16 adiſcauunt in muro. MS. H. G. pro, adiſcauuntū

muros.

CAP. 5.

8 vos igitur vendeſſis fructus. MS. H. pro, vendite

quædam. MS. cum G. legunt, vendit.

15 qui fuerant inuenit. MS. H. G. pro, qui ibi fuerat

inuenit.

15 propheta regis ianitorum. MS. H. G. pro, propheta

regis ianitorum.

CAP. 6.

2 Miserunt Sanaballar & Goffem ad me. MS. H.

G. pro, Miserunt Sanaballath & Goffem A-

rabus ad me.

2 in viculis in Campo-ono. MS. H. G. pro, in viculis

in Campo-ono.

CAP. 7.

7 Qui venerunt cum Zerobabel. MS. H. G. pro, Qui

venerunt cum Zerobabel.

21 Filii Gebbar nonaginta quinque. MS. H. G. pro,

Filii Gebbar nonaginta quinque.

21 P; impleretur fermo Domini. MS. H. G. pro, Et

impleretur fermo Domini.

IN I. LIBRO E S D R A E.

CAP. 2.

1 & reuerſi ſunt in Ierusalem & Iudam. MS. H.

G. pro, & reuerſi ſunt Ierusalem & Iudeam.

20 Filii Gebbar nonaginta quinque. MS. H. G. pro,

Filii Gebbar nonaginta quinque.

3 domum Deo noſtri; ſed noſtri ſoli adiſcauimus

Domino Deo noſtri, ſicut precepit. MS. H. G.

pro, domum Deo noſtri, ſicut precepit.

6 In regno autē Aſſueri, in principio regni eius.

MS. H. G. pro, In regno autem Aſſueri, ipſe eſt

Artaxerxes, in principio regni eius.

15 & bella concitant in ea. MS. H. pro, & bella con-

citantur in ea.

18 Accuſatio quam miſiſit ad nos. MS. H. G. pro, Ac-

cuſationem quam miſiſit ad nos.

CAP. 6.

5 in loco vbi immolent hoſtias. MS. pro, in loco

vbi immolant hoſtias.

7 & domum Dei illam adiſcauit in loco ſuo. MS. G.

pro, & domus Dei illa adiſcauit in loco ſuo.

CAP. 8.

18 Domino Deo patrum veſtrorum. MS. H. pro,

Domino Deo patrum noſtrorum.

CAP. 9.

11 filius Achitob princeps domus Dei. MS. H. G.

pro, filius Achitob princeps domus Dei.

34 Neballath, Lod, & Ono valle artificum. MS. H.

pro, Neballath, & Ono. G. pro, Lod habent

Lydda.

CAP. 12.

10 Etiunc quid dicemus Deus noſter poſt haec?

MS. H. G. pro, Etiunc quid dicemus Domine

Deus noſter poſt haec?

CAP. 10.

3 & eorum qui timent preceptum. MS. H. G.

pro, & eorum qui tenet preceptum.

IN III. E S D R A E.

CAP. 1.

12 & hoſtias coxerunt in amulis. MS. pro, in emolis.

VARIA

IN LATINI BIBLIIS.

CAP. 9.

2 formido penetrat. MS. pro, formido penetrat.

CAP. 16.

4 mendaciorum finiculæ contentur subuertere.

MS. pro, mendaciorum finiculæ contentur

subuertere.

IN LIBRO T O B I A E.

CAP. 1.

Quia exemplar Chaldaicum, ex quo D. Hiero-

nymus Tobiam & Iudith in Latinum verit,

non extat, & Grecoſ textus multum à Latino

diuersus eſt, horum duorum librorum variaſ

lectiones Latinas, ad nullius alterius linguaſ

exemplaria contulimus, que autem inter va-

riis lectiones fit verior, ex totius narrationis

ſerie, diligens & prudens lector iudicabit.

CAP. 1.

15 Pergebat ergo ad omnes. MS. pro, pergebat e-

nim per omnes.

CAP. 3.

6 fac mecum misericordiam, & praecipe. MS. pro,

fac mecum, & praecipe.

CAP. 5.

16 reducam eum ſanum ad te. MS. pro, reducam

eum ad te.

CAP. 8.

9 accipio ſororem meam, ſed ſola posteritas

dilectione. MS. pro, accipio ſororem meam

coningem, ſed ſola posteritas dilectione.

CAP. 12.

9 facit inuenire misericordiam & vitam. MS. pro,

facit inuenire vitam.

I. V D I T H.

CAP. 4.

8 humilauerunt animas suas in ieſuuiis, ipsi &

mulieres. MS. pro, humilauerunt animas

sreas in ieſuuiis & orationibus, ipsi & mu-

lieres.

CAP. 7.

13 iuuenes ſenecaſ & paruuli. MS. pro, iuuenes &

paruuli.

CAP. 13.

12 fecit virtutem magnam in Irael. MS. pro, fecit

virtutem in Irael.

CAP. 16.

7 tradidit eum in manu ſomina, & confodit eum.

MS. pro, tradidit eum in manu ſomina, &

confodit eum.

23 conopeū quod ipſa ſuſtulerat de cubili ipſius,

obſtulit in anathema. MS. pro, conopeū

quod ipſa ſuſtulerat, obſtulit in anathema.

IN LIBRO E S T H E R.

CAP. 1.

3 fecit grande coniuuium. MS. G. pro, fecerat gran-

de coniuuium.

2

14 & exodus i m pios ex ea. ms. pro, exodus i m pios ex ea.
 15 Nunquid ingressus es profund a maris. ms. h. pro, profund a maris.
 16 Nunquid considerasti latitudines terrae? ms. h. pro, Nunquid considerasti latitudinem terrae?
 17 Nunquid considerasti latitudinem terrae? ms. h. pro, Nunquid considerasti latitudinem terrae?
 18 Nunquid eleuabis ad nebula vocem tuam. ms. h. c. pro, Nunquid eleuabis in nebula vo cem tuam.
 19 Quando studebatur puluis in terra. ms. h. g. pro, Quando studebatur puluis in terra.
 CAP. 39.
 20 & non reuertentur ad eas. ms. h. c. pro, & non reuertentur ad eas.
 21 Penititia fructibus similes est. ms. h. c. pro, Penita fructibus similes est.
 22 Inducitur ad filios suos. ms. g. pro, Inducitur ad filios suos.
 23 In petris manet, & in praeruptis. ms. h. c. pro, manet, in praeruptis.
 CAP. 40.
 24 Vt in iustificari. ms. pro, vt iustificari.
 25 Disperge superbos in furore tuo, & respiciens omnem. ms. h. c. g. pro, Disperge superbos in furore tuo, & confunde eos, & respiciens.
 26 in secreto calami, & locis humumentis. ms. h. c. g. pro, in secreto calami, in locis hum.
 27 Pone super eum. ms. h. c. pro, Pones super eum.
 CAP. 41.
 28 Quis ante dedit mihi. ms. h. c. pro, Et quis ante dedit mihi.
 29 Non parcam ei, & verbis potentibus. ms. h. c. g. pro, non parcam ei verbis potentibus.
 CAP. 42.
 30 & ostende mihi. ms. h. c. g. pro, & responde mihi.
 31 Vixit autem Iob post haec. ms. h. c. pro, Vixit autem Iob post flagella haec.
 IN LIBRO PSALMORVM.
 PSAL. 5.
 32 dirige in conspectu meo viam tuam. ms. h. c. pro, dirige in conspectu tuoviam meam. sicut tamen e. habent.
 33 Priorum lectionem quia magis responderet Hebrei, videtur D. Hieronymus magis probare, ep. ad Sunniam & Fretellam.
 PSAL. 10.
 34 Quoniam iustus Dominus iustus dilexit. ms. h. c. pro, Quoniam iustus Dominus, & iustitas dilexit, sicut tamen e. habent.
 PSAL. 12.
 35 ne vnguam obdormiam in morte. ms. h. c. pro, ne vnguam obdormiam in morte.
 PSAL. 13.
 36 Quoniam Dominus in generatione iustus es. ms. h. pro, Quoniam Dominus in generatione iustorum. sicut tamen e. habent.
 PSAL. 16.
 37 Intende depreciationem meam. ms. h. c. pro, Intende depreciationem meam.
 38 oculi tu videant aquitatem. ms. h. c. pro, oculi mei videant aquitatem. e. legunt, oculi mei videant aquitatem. Primum lectionem que respondet Hebreo, pro vera habet D. Hieronymus, ep. ad Fretellam.
 PSAL. 21.
 39 auxilium tuum, ad defensionem. ms. pro, auxilium tuum a me, ad defensionem. sicut tamen e. habent.
 De hoc loco scribit D. Hieronymus in ep. ad Sunniam & Fretellam, in hac verba: Tu autem Domine ne elongaueris auxilium tuum: dicitis inuenire nos, nam, quod & venimus eis, & ita corrigendum. Neque enim si pavidis scriptorum effracto remunatum, statim debemus constitutae defendere.
 PSAL. 26.
 40 exquisuit facies mea. ms. h. c. pro, exquisuit te facies mea. sicut tamen e. habent. Sed melius, inquit Hier. superius est.
 PSAL. 30.
 41 in manibus iniurici. ms. pro, in manus iniuriorum. sicut tamen e. habent. H. habent, in manu iniurici.
 PSAL. 32.
 42 Congregas sicut in vitem aquas. ms. pro, sicut

V A R I A E L E C T I O N E S
 vtrem, sicut e. tamen habent.
 PSAL. 37.
 43 & dum commouerentur pedes mei. ms. pro, & dum commouerentur pedes mei. h. & g. habent, & in vacillari pedes meos.
 PSAL. 43.
 44 spernemus infurges in nos. ms. pro, spem nem insurgeentes nobis. sicut e. tamen habent.
 45 & non egredieris in virtutibus nostris. ms. h. c. pro, & non egredieris Deus in virtutibus nostris. sicut e. tamen habent. Sed Deus, inquit Hier. superfluum est.
 PSAL. 46.
 46 speciem Iacob, quem dilexit. ms. pro, speciem Iacob, quem dilexit, sicut e. tamen habent.
 PSAL. 47.
 47 Qui singis dolorem in praetice. ms. pro, qui finis laborem in praetice. sicut tamen e. & e. habent.
 PSAL. 48.
 48 Quoniam ecce reges congregati sunt. ms. h. c. pro, Quoniam ecce reges terra congregati sunt. sicut e. tamen habent.
 De hoc loco D. Hieron. In vetustis Latinorum codicibus scriptum erat, reges sunt, quod nos iusti sumus, quia nec in Hebrew, nec in Septuaginta repetitur.
 PSAL. 49.
 49 & filii hominum in vnu, diues & pauper. ms. g. pro, & filii hominum, simili in vnu, diues & pauper. h. & e. habent, simili sed deinde omittunt, in vnu; ut hoc loco simili posuit videri possit.
 PSAL. 51.
 50 Cum venit Doe Idumaeus. ms. h. c. pro, Cum venit Doe Idumaeus. sicut e. tamen habet.
 51 Venit David in domu Achimelech. ms. h. c. pro, in domu Achimelech. sicut e. tamen habent.
 52 & emigrabit te de tabernaculo, & radicem tuam. ms. h. c. pro, & emigrabit te de tabernaculo tuo, & radice. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 52.
 53 Benedicte Dominu angelii eius. ms. h. c. pro, Benedicte Dominu omnes angelii eius. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 53.
 54 Ut educat panem. ms. pro, Ut educas panem. h. e. & c. habet, ad educandum panem: quod ambiguum est, posteriore tamen lectione, Ut educas, magis probat D. Hieronymus, ep. ad Sunniam & Fretellam.
 PSAL. 54.
 55 Et Dominus salvauit me. ms. pro, & Dominus exaudiuit me. h. legunt salvabit me. e. exaudiuit me.
 PSAL. 55.
 56 quia reddam lantationes tibi. ms. h. pro, quia reddam lantationis tuae. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 57.
 57 Abalienati sunt peccatores. ms. h. c. pro, Alienati sunt peccatores.
 PSAL. 58.
 58 Et conuerterunt ad vesperam. ms. h. c. pro, Conuerterunt ad vesperam. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 59.
 59 & exaltauit sub lingua mea. ms. pro, & exaltauit sub lingua mea. sicut tamen e. & e. habent, & laus eius sub lingua mea.
 PSAL. 70.
 60 introibo in potentias Domini. ms. pro, introibo in potentias Domini.
 PSAL. 71.
 61 omnes reges: omnes gentes. ms. h. c. pro, omnes reges terra: omnes gentes. sicut e. tamen habent. Sed terra, inquit Hieronymus, superfluum est.
 PSAL. 73.
 62 monitem Sion. ms. pro, mons Sion,
 PSAL. 77.
 63 Et multiplicauit ut auerteret. ms. pro, Et abundabit ut auerteret. h. & g. habent, & multiplicabit ut auerteret. c. habent, multiplicabit.
 64 & deduxit eos. ms. g. pro, & eduxit eos. h. habent, & duxit eos.
 PSAL. 78.
 65 In generationem & generationem. ms. c. pro, In generationem & generationem.
 PSAL. 82.
 66 tu solus altissimus super omnem terram. ms. h. c. pro, tu solus altissimus in omnem terram.
 PSAL. 88.
 67 posui adiutorium super potentem. ms. h. c. pro, Posui adiutorium in potente.
 68 neque decipiam in veritate mea. ms. h. c. pro, neque nocebo in veritate mea. g. habent, neque iniuria afficiam.
 PSAL. 32.

40 Eueristi testamentum. ms. h. g. c. pro, Auertiſti testamentum.
 41 Exaltasti dexteram inimicorum eius. ms. h. pro, Exaltasti dexteram deprimentiū eius.
 42 & sedem eius in terram collisisti. ms. g. h. c. pro, & sedem eius in terra collisisti:
 PSAL. 89.
 43 Domine refugiuſ tu factus es nobis. ms. h. c. pro, refugiuſ factus es. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 91.
 44 In decachordo & psalterio. ms. h. pro, In decachordo psalterio.
 PSAL. 93.
 45 qui fingis dolorem in praetice. ms. pro, qui finis laborem in praetice. sicut tamen e. & e. habent.
 PSAL. 94.
 46 & institutum tuum exultabunt. ms. pro, & institutia tua exultabunt. h. & c. habent, & institutum tuum canent, sive, laudabunt. e. & iustitia tua exultabunt.
 PSAL. 96.
 47 de manu peccatoris liberabit eos. ms. h. c. pro, de manu peccatoris liberabit eos. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 97.
 48 Liberauit eum dextera eius. ms. pro, Saluauit eum dextera eius. sicut tamen h. g. & c. habent.
 PSAL. 99.
 49 Iubilate Domino omni terra. ms. h. c. pro, Iubilate Deo omni terra. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 101.
 50 Scribantur haec ms. pro, Scribantur haec, cui tamē lectione magis videntur fauere h. c. & e. quia videntur significare, Scribantur haec.
 PSAL. 102.
 51 Benedicte Domino angelii eius. ms. h. c. pro, Benedicte Domino omnes angelii eius. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 103.
 52 quiescierunt animam meam, non propoſuerunt. ms. h. c. pro, quiescierunt animam meam, & non propoſuerunt. sicut e. tamen habent.
 53 adiuuat me, Dominus suscepitor est. ms. h. c. pro, adiuuat me, & Dominus suscepтор est. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 104.
 54 Ut educat panem. ms. pro, Ut educas panem. h. e. & c. habet, ad educandum panem: quod ambiguum est, posteriore tamen lectione, Ut educas, magis probat D. Hieronymus, ep. ad Sunniam & Fretellam.
 PSAL. 107.
 55 & Ephraim fortitudo capitis mei. ms. h. c. pro, & Ephraim suscepitor capitis mei. g. habent, defensio, vel suscepitor.
 PSAL. 117.
 56 Abalienati sunt peccatores. ms. h. c. pro, Alienati sunt peccatores.
 PSAL. 118.
 57 Dicant nunc qui timent Dominum. ms. h. c. pro, Dicant nunc omnes qui timent Dominum. sicut e. tamen habent.
 58 est hoc, est mirabile. ms. h. c. pro, est istud, & est mirabile, sicut e. tamen habent.
 PSAL. 118.
 59 discedentes à iustitia tuis. ms. pro, discedentes à iustificationibus tuis. sicut e. tamen habet. h. & c. habent, à praeceptis tuis.
 60 Clamaui in toro cordic, exaudi me Domine. ms. h. c. pro, Clamaui in toro corde meo, exaudi me Dom. sicut e. tamen habent.
 61 & custodiā mandata tua. ms. pro, & custodiā testimonia tua. sicut tamen h. g. & c. habet.
 62 Appropinquauerunt persequentes me ini quae. ms. pro, Appropinquauerunt persequentes me ini quae.
 PSAL. 120.
 63 Dominus custodiet te. ms. h. c. pro, Dominus custodiat te.
 PSAL. 131.
 64 Intrabimbi in tabernacula eius, & adorabim. ms. h. c. pro, Intrabimbi in tabernacula eius, adoramus.
 PSAL. 136.
 65 dum recordarem Sion. ms. pro, dum recordarem nos Sion. h. & g. habent, in recordati nos Sion.
 PSAL. 137.
 66 quia audierunt verba oris tui. ms. h. c. pro, quia audierunt omnia verba oris tui. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 139.
 67 ligat ea in digitis tuis. ms. h. pro, ligat cam in digitis tuis.
 68 Et video parulos. ms. pro, video.
 69 Veni inebriemur vberibus, donec illucescat dies, & fruamur cupitis amplexibus. ms. h. c. g. pro, Veni inebriemur vberibus, neque iniuria afficiam.

8 Domine Deus virtus salutis mea. ms. c. h. pro, Domine Domine virtus salutis mea. sicut e. tamen habent.
 PSAL. 143.
 10 Qui dat salutem regibus. ms. pro, Qui das salutem regibus. h. & g. habent, datus salutē regibus.
 11 qui redemit David seruum suū de gladio maligno. ms. g. h. pro, qui redemit David seruum tuum de gladio maligno.
 PSAL. 144.
 12 & institutum tuum exultabunt. ms. pro, & institutia tua exultabunt. h. & c. habent, & institutum tuum canent, sive, laudabunt. e. & iustitia tua exultabunt.
 PSAL. 146.
 13 & omnibus eis nomina vocat. ms. c. pro, & omnibus eis nomina vocans. sicut e. tamen habent. h. habent, vocabit.
 PSAL. 148.
 14 & aqua quae super calos sunt. ms. h. c. pro, & aqua quae super calos. sicut e. tamen habet. h. non habet, sunt, sed subintelligunt.
 PSAL. 149.
 15 & exaltauit mansuetos in salute. ms. pro, & exaltauit mansuetos in salute. sicut e. tamen habent.
 16 Qui quod nouit loquitur, index iustitia est. ms. h. g. c. pro, Qui quod nouit loquitur, index iustitia est.
 17 Exaltationes Dei in gutture eorum. ms. g. h. pro, Exaltationes Dei in gutture eorum. c. habent, Laudes Dei in gutture eorum.
 IN PROVERBIIS
 SALOMONIS.
 CAP. I.
 18 vt detur parvulus astutia, adolescenti scientia. ms. h. g. pro, vt detur parvulus astutia, & adolescenti scientia.
 19 qua sibi synoxia cupiunt. ms. quibus fauēt c. pro, qua sibi sunt noxia cupiunt. h. cupiuerunt.
 CAP. 2.
 20 vt erueris à via mala, ab homine. ms. h. pro, vt erueris à via mala, & ab homine. sicut tamen e. & c. habent.
 CAP. 3.
 21 vt erueris à via mala, ab homine. ms. h. pro, vt erueris à via mala, & ab homine. sicut tamen e. & c. habent.
 22 anima autem prevaricatorum iniqua. ms. h. c. pro, anima autem impiorum iniqua.
 23 & alij congregantur. ms. pro, & alij congregantur, Cogitationes in conflitro firmantur.
 24 Qui parcit virge sua, odit filium suum. ms. c. pro, Qui parcit virge, odit filium suum. sicut e. tamen habent.
 CAP. 4.
 25 De fructu oris, homo satiabitur bonis. ms. o. h. pro, De fructu oris, sui homo satiabitur bonis. sicut e. tamen habent.
 26 cogitationes confitro roborantur. ms. pro, cogitationes confitro roborantur, Cognitiones in conflitro firmantur.
 27 extinguetur lucerna eius. ms. h. c. g. pro, extinguetur lumen eius.
 28 Ne dicas, reddam malum: expecta Dominum. ms. h. c. g. pro, Ne dicas, reddam malum pro malo: expecta Dominum.
 29 & post vota, tradidit. ms. h. pro, & post vota retrahit. e. habent, post enim votum fecisse, poniere contingit. Ad quem sensum videtur etiam respexisse Caldaeus Paraphras. C. 21.
 30 Omnis autem piger semper in egestate est. ms. pro, piger in egestate est.
 31 vt dererat impios in malum. ms. h. c. g. pro, vt dererat impios à malo.
 32 Vir qui errauerit in via doctrinæ. ms. h. c. g. pro, Vir qui errauerit in via doctrinæ.
 33 & pro recti iniquos. ms. h. c. g. pro, & pro recto iniquos.
 34 qui offeruntur ex scelere. ms. h. c. g. pro, qui offeruntur ex scelere. C. 22.
 35 Cor sapienti querit doctrinam. ms. c. pro, Cor sapienti querit doctrinam. h. Cor intelligent. e. habent, donec maleficiant.
 36 Ditrige semitam pedibus tuis. ms. h. pro, dtrige semitam pedibus tuis. sicut e. tamen habent.
 37 Mens iusti meditabitur obedientiam. ms. pro, Mens iusti meditabitur sapientiam. h. meditabitur ad respondentem, vel, ad humiliandum. c. meditabitur in fide. c. Corda iustorum meditantur fidem. C. 16.
 38 & ante ruinam, exaltatur spiritus. ms. c. pro, exaltatur spiritus. g. immodeſta.
 39 & qui dulcis eloquio, maiora percipit. ms. pro, & qui dulcis eloquio, maiora repert. h. habent, addit disciplinam.
 40 & nouissima eius ducit ad mortem. ms. pro, & nouissima eius ducit ad. sicut e. tamen habent.
 41 Arma & gladij in via perverſi. ms. h. c. g. pro, Arma & gladij in via superbi.
 42 Mens iusti meditabitur obedientiam. ms. pro, Mens iusti meditabitur sapientiam. h. meditabitur ad respondentem, vel, ad humiliandum. c. meditabitur in fide. c. Corda iustorum meditantur fidem.
 43 & ante ruinam, exaltatur spiritus. ms. c. pro, exaltatur spiritus. g. immodeſta.
 44 & qui incertos video, interficit. ms. pro, & qui incertos video, interficit.
 45 cui suffusio oculorum? ms. pro, cui suffusio oculorum? h. habent, cui rubor oculorum? e. cuius lenti oculi? c. & cui extrema oculorum prominent?
 46 sed in nouissimo mordebit. ms. g. pro, et in nouissimo mordebit.
 47 si desperaueris laſſus. ms. h. c. g. pro, Si desperaueris laſſus.
 48 sic faciam ei, & reddam vnicuique. ms. h. pro, sic faciam ei, & reddam vnicuique, sicut e. tamen habent. g. habent, reddam autem ei. C. 25.

18 plaudet manibus cum spopōderit. ms. h. pro, plaudet manibus fūcū cum spoponderit. C. 18.
 19 Accipere personam impij non est bonum. ms. h. c. pro, Accipere personam impij in intendicio non est bonum.
 20 ad ipsam currit iustus. ms. g. pro, ad ipsam currit iustus.
 21 Cor prudens possidebit scientiam. ms. h. pro, Cor prudens possidebit scientiam. sicut e. tamen habent.
 22 Mors & vita in manu lingue. ms. h. c. g. pro, Mors & vita in manibus lingue. C. 19.
 23 Qui autem negligit viam suam, mortificabitur. ms. h. c. pro, Qui autem negligit viam suam, mortificabitur.
 24 Qui impatiens est. ms. h. c. g. pro, Qui enim impatiens est.
 25 Voluntas autem Domini permanebit. ms. h. c. pro, Voluntas autem Domini in eternum permanebit. sicut e. tamen habent.
 26 intelligentia & infelix. ms. h. c. g. pro, ignoratio & infelix. sicut e. tamen habent. C. 20.
 27 beatos post se filios dereliquerat. ms. g. pro, beatos post se filios relinquerat. h. & c. habent, beatifili eis post eum.
 28 cogitationes confitro roborantur. ms. pro, cogitationes confitro roborantur, Cognitiones in conflitro firmantur.
 29 extinguetur lucerna eius. ms. h. c. g. pro, extinguetur lumen eius.
 30 Ne dicas, reddam malum: expecta Dominum. ms. h. c. g. pro, Ne dicas, reddam malum pro malo: expecta Dominum.
 31 vt dererat impios in malum. ms. h. c. g. pro, vt dererat impios à malo.
 32 Vir qui errauerit in via doctrinæ. ms. h. c. g. pro, Vir qui errauerit in via doctrinæ.
 33 & pro recti iniquos. ms. h. c. g. pro, & pro recto iniquos.
 34 qui offeruntur ex scelere. ms. h. c. g. pro, qui offeruntur ex scelere. C. 22.
 35 & auolabum in celum. ms. pro, & volabunt in celum. sicut e. tamen habent.
 36 & quos incertos video, interficit. ms. pro, & quos incertos video, interficit.
 37 cui suffusio oculorum? ms. pro, cui suffusio oculorum? h. habent, cui rubor oculorum? e. cuius lenti oculi? c. & cui extrema oculorum prominent?
 38 sed in nouissimo mordebit. ms. g. pro, et in nouissimo mordebit.
 39 si faciam ei, & reddam vnicuique. ms. h. pro, sic faciam ei, & reddam vnicuique, sicut e. tamen habent. g. habent, reddam autem ei. C. 25.

V A R I A E L E C T I O N E S

- C A P . 25.
13 qui misit eum. ms. pro, qui miserit eum. h. habent, mittentibus eum. c. eis qui miserunt eum.
24 si sierit, da ei aquam bibere. ms. pro, si sicut, da ei aquam bibere. g. habent, si sicut.
C A P . 26.
2 Sicut autis ad alia transvolans. ms. pro, Sicut autis ad alia transvolans. h. c. nec, alta, habent, nec, alia, sed tantum, sicut autis volans.
16 Sapientior fibi piger videtur. ms. h. c. g. pro, Sapientior fibi stolidus videtur.
17 sic qui transit impatiens. ms. h. pro, sic qui transit & impatiens, sicut c. tamen habent.
22 & ipsa pertemnunt ad intima ventris. ms. h. c. g. pro, ad intima cordis.
- C A P . 27.
4 & impetum concitat ferre quis poterit? ms. pro, & impetum concitat spiritus ferre quis poterit. n. & c. habent, & quis stabit coram zelo, aut, iniuria? g. habent, sed nihil sustinet zelus.
5 Melior est manifesta correptio. ms. h. c. g. pro, Melior est manifesta corredio.
24 sed corona tributetur in generatione & generatione. ms. h. c. g. pro, sed corona tributetur tibi in generatione & generatione.
26 & hodi, agri premium. ms. h. pro, & hodi ad agri premium, sicut c. tamen habent.
- C A P . 28.
24 Qui subtrahit aliquid à patre suo, & à matre. ms. h. c. pro, Qui subtrahit aliquid à patre suo, vel à matre, sicut c. tamen habent.
25 qui verò sperat in Domino, sanabitur. ms. pro, qui verò sperat in Domino, salubritur. h. & c. habent, impinguabitur. g. in cura erit.
- C A P . 29.
7 & eum sanitas non sequitur. ms. g. pro, & eum sanitas non sequitur.
3 Qui autem nutrit scoria, perdet substantiam. ms. h. c. pro, Qui autem nutrit scortum, perdet substantiam, sicut c. tamen habent.
6 & iustus laudabit arque gaudebit. ms. h. c. g. pro, & iustus laudabit arque gaudebit.
15 Virga atque correptio tribuit sapientiam. ms. h. c. g. pro, Virga atque corredio tribuit.
21 Qui delicatè à pueritia nutrit serum suum. ms. h. pro, Qui delicatè à pueritia, haec nutrit serum suum, sicut c. tamen habent.
24 Qui cum fure partitur. ms. h. c. pro, Qui cum fure participat.
27 qui recte sunt via. ms. pro, qui in recta sunt via.
- C A P . 30.
3 clypeus est sperantibus in se. ms. h. c. g. pro, clypeus est omnibus sperantibus in se.
17 effundit eum cornui. ms. g. pro, suffudunt eum cornui.
23 per diosam mulierem. ms. h. c. pro, & per diosam, sicut c. tamen habent.
23 cùm in marimonio fuerit assumpta. ms. pro, cùm in marimonio fuerit assumpta.
25 que preparant in mense. ms. g. pro, qui preparant in mense. n. habent, & preparaverunt.
31 Gallus succinctus lumbos, & aries. ms. h. c. g. pro, Gallus succinctus lumbos suos, & aries.
32 qui stultus apparuit. ms. pro, & qui stultus apparuit.
- C A P . 31.
9 & iudicis inopem & pauperem. ms. h. c. pro, & vindicis inopem & paup. c. habent, iudicata.
27 Considerat semitas domus sue. ms. h. pro, Considerauit semitas domus sue.

I N E C C L E S I A S T E.

- C A P . 1.
2 Vanitas vanitatum, omnia vanitas. ms. h. c. g. pro, & vanitas vanitatum, & omnia vanitas.
23 quod factio opus est. ms. pro, quo factio opus est.
8 & vices in ministerio. ms. pro, & vicecolos in ministerio.

- 1 cum melle meo, bibi vinum. ms. h. c. g. pro, cum melle meo, & bibi.
7 Qui circumneat ciuitatem. ms. h. g. pro, circuierunt ciuitatem.
7 Tulerunt pallium meum mibi custodes murorum. ms. pro, pallium meum custodes murorum. h. habent, pallium meum à super me. g. à me, quibus fauent & c.
- C A P . 5.
2 & in multis sermonibus inuenitur stultitia. ms. pro, & in multis sermonibus inuenitur stultitia. h. c. & c. habent, & vox stulti in multitudine verborum.
9 Avarus non impletur pecunia. ms. pro, Avarus non impletur pecunia, sicut tamen h. g. & c. habent.
- C A P . 6.
3 Si generuerit quispiam centum filios. ms. pro, Si generuerit quispiam centum liberos.
- C A P . 7.
1 Quid videbis in Sulamite. ms. h. g. pro, videbis in Sulamite.
3 & viuens cogitat. ms. h. g. pro, & viuens homo cogitat.
3 quid futurus sit. ms. pro, quid futurum sit. c. quoque futuri inveniunt illam lectioem.
- C A P . 8.
1 & deosculer te, & iam. ms. h. g. pro, & deosculer, & iam.
7 Aquae multae non poterunt extingueare. ms. h. c. g. pro, non poterunt.

- I N L I B R O
S A P I E N T I A .
C A P . 1.
9 Auditio ad Dominum veniet. ms. g. pro, ad Deum.
15 & immortalis, impij autem. ms. g. pro, & immortalis, iniustitia autem mortis acquisitionis: impij autem.
16 quoniam digni sunt. ms. g. pro, quoniam morte digni sunt.
- C A P . 2.
1 Dixerunt enim cogitantes. ms. g. pro, Dixerunt enim impij cogitantes.
3 quia extincta cenis erit corpus nostrum. ms. pro, quia extincta cenis erit corpus nostrum. Forte legendum, quia extinta: vt referatur ad scintillam.
10 nec veterani reuearamur canos multi téporis. ms. g. pro, nec veterano, nec reuearamur.
- C A P . 3.
5 & in paucis vexati. ms. g. pro, in paucis.
7 fulgebant, & tanquam scintillæ. ms. g. pro, fulgebunt insi, &c.
19 Nationes enim iniquæ. ms. g. pro, nationes enim. 19 Diræ sunt consummationes. ms. g. pro, consummationis.
- C A P . 5.
1 aut tanquam ausi. ms. g. pro, aut ausi.
3 antequam tenebret sol. ms. h. c. g. pro, antequam tenebrent sol.
24 perducet omnem terram, iniquitas illorum. ms. g. pro, iniquitas.
- C A P . 7.
20 differentias arborum. ms. pro, virgulorum. c. habent, plantarum.
- C A P . 8.
17 quoniam immortalitas est. ms. g. pro, immortalitas.
21 & hoc ipsum erat sapientia. ms. pro, erat summa sapientia. g. habent, & hoc erat prudentia.
- C A P . 9.
18 Et sic correctæ sunt semite eorum qui sunt in terris, & quae tibi placent didicimus homines. ms. g. pro, Et si correctæ sunt semite, &c. & didicimus.
- C A P . 10.
2 Et eduxit illum de limo terra. Hæc verba nec ms. legunt, nec c.
3 Per itam homicidij fraternalitatis desperavit. ms. pro, fraternalitas. g. habent, Fratricidialibus desperavit furoribus.
- C A P . 3.
5 & in filiis misericordia fortis. ms. pro, misericordiam. g. habent, & in filiis vii eribus fortis.
17 & fuit illis in velamento die. ms. pro, diei.
18 Transtulit illos. ms. g. pro, Et transtulit illos.
- C A P . 4.
2 & in locis desertis fixerunt. ms. g. pro, fecerunt.
16 Et fluit aroma illius. ms. g. pro, fluent.
- C A P . 5.
1 & comedat fructu. ms. h. c. g. pro, vt comedat.

- I N L A T I N I S B I B L I I S.
C A P . 12.
6 & deodoratores sanguinis, à medio sacramento tuo, & auctores. ms. g. pro, & deodoratores sanguinis, & auctores.
6 perdere voluisti per manus parvum nostrorum. ms. g. pro, perdere voluisti à medio sacramento tuo, per manus.
12 In conspectu tuum veniet. ms. g. pro, in conspectu tuu veniet.
13 quoniam non iniuste iudicasti iudicium. ms. g. pro, iudicium.
19 Docuisti autem populum tuum. ms. g. pro, enim. 19 quoniam das locum. ms. g. pro, quoniam iudicabis das locum.
26 Qui autem ludibriis increpatio non sunt. ms. g. pro, & increpatibus.
26 non sunt corrupti. ms. g. pro, corrupti.
- C A P . 13.
3 quorum si specie delectati. ms. pro, quorum si specie. g. habent, quorum si quidem specie.
9 Si enim tantum poterunt scire. ms. g. pro, poterunt.
15 Ponens illud, confirmans ferro. ms. g. pro, & confirmans.
- C A P . 14.
3 Tua autem Pater prouidet gubernat. ms. g. pro, prouidentia ab initio cuncta gubernat.
15 Qui tunc homo mortuus fuerat. ms. g. pro, Qui tunc quasi homo.
16 conualescere iniqua consuetudine. ms. g. pro, antiqua.
17 proprius quod longè essent. ms. pro, propter hoc quod. g. habent, et quod.
19 Ille enim volens placere illi. ms. g. pro, volens plus placere.
20 Multitudo autem hominum adducta per speciem operis. ms. g. pro, abducta.
20 Nunc Deū existimauerunt. ms. pro, existimauerunt.
24 sed aliis aliis. ms. g. pro, fed & aliis aliis.
26 Inordinatio, mœcha & impudicitia. ms. c. pro, mœcha & impudicitia.
- C A P . 15.
6 digni sunt, qui spem habent. ms. g. pro, digni sunt morte, qui.
8 Et post pusillum sed dicit. ms. pro, reducit se. g. habent, paulo post abitis.
- C A P . 16.
1 Propter hec per his similia. ms. pro, Propter hec et his similia. g. habent, propter hoc per similia.
8 Et in hoc autem. ms. g. pro, In hoc autem.
8 ostendisti inimicos nostris. ms. g. pro, tuis.
10 Nec draconum venenatorum vicerunt dentes. ms. g. pro, Nec draconum, nec venenatorum.
11 In memoria enim sermonum tuorum examinabantur. ms. pro, exterminabantur. g. habent, inferabantur.

- 11 & velociter salutabantur. ms. g. pro, sanabantur.
13 Tu enim vita & mortis habes potestatem. ms. g. pro, Tu es Domine qui vita:
19 vt iniqua terra nationem exterminaret. ms. g. pro, iniquam.
21 Substantia enim tua dulcedine tua. ms. g. pro, Substantia enim tua, & dulcedine tua.
21 quam in filios habes, ostendebat. ms. g. pro, ostendebat.
23 Vt nutrirent iusti, etiam sua virtutis. ms. g. pro, iusti, ignis etiam.
24 Excandeget in tormentum. ms. pro, Exardeget.
25 Propter hoc & tunc in omnia. ms. g. pro, & tunc omnia.
- C A P . 17.
7 & sapientia, glorie correptio. ms. g. pro, gloria correptio.
10 Frequenter enim preoccupant pesima, redargente conscientia. Hunc verbum omittit ms. & g.
11 dat telsum opium condemnata. ms. g. pro, data est in omnium condemnationem.
13 maiores computat conscientiam eius causa. ms. pro, maiorem putat potentiam eius causa. Est tamen ms. quod potentiam legit. g. habent,

- C A P . 15.
1 Qui timet Deum, faciet illud. ms. pro, faciet bene. g. faciet illa.
9 in ore peccatoris, quoniam à Deo. ms. pro, in ore peccatoris, quia non est à Domino missus: quoniam à Deo. g. quoniam non est à Domino missus illi. In sapientia enim dicetur laus.
16 fidem placit facere. ms. g. pro, facere.
C A P . 16.
9 peregrinationi illorum, & exercitatus. ms. g. pro, peregrinationi, & percusisti eos, & exercitatus.
13 sic correptio illius. ms. pro, sic & correptio illius. g. habent, sic & correptio illius.
20 Et in omnibus his infestat. ms. pro, sed non legit hac verba.
22 & interrogatio omnium in. ms. g. pro, hominum.
27 & in iudicio Dei. ms. g. pro, in iudicio Dei.
27 & ab institutione ipsorum, distinxit. ms. g. pro, & ab institutione hominum impiorum, distinxit.
- C A P . 17.
7 Posuit oculum suum super corda. ms. g. pro, posuit oculos ipsorum super corda.
10 constituit cum illis, & iudicia sua. ms. g. pro, cū illis, & iustitiam & iudicia sua.
14 omnia opera illorum. ms. pro, & omnia opera. g. habent, ideo omnia opera illorum.
16 super iniuriam illorum. ms. pro, propter vel, per, sicut & ms. quadam habent. g. non sunt absconsa iniustia illorum ab eo.
17 in interiori partis terræ. ms. pro, inferiores. g. hæc non habent.
18 & corrugatio deficientes. ms. g. pro, confirmavit.
19 Prece ante faciem eius. ms. pro, Domini.
20 ab iniustitia. Et ms. g. pro, ab iniustitia tua. Et
24 Ante mortem confitere. Hæc verba nec ms. quædam legunt, nec c.
25 Confessio. Hoc verbum negligunt multa ms. g. tamen habent.
30 aut quid nequius excogitauit. ms. g. pro, aut quid nequius quid excogitauit.
C A P . 18.
9 & effudit super eos. ms. pro, effudit. g. habent, effundit.
15 Misericordia doctrinam miserationis. ms. g. pro, misericordia expiciens.
18 & utique cum. ms. g. pro, utique.
25 in conuersatione faciat. ms. g. pro, in conuersatione facies.
26 & necessitatum paupertatis. ms. g. pro, & necessitatem.
27 mutabitur tempus. ms. pro, immutabitur.
28 Homo sapiens in omnibus metet. ms. pro, metuit.
30 & in iniustiis procerum. ms. g. pro, imploratur.
31 Est qui labitur lingua, sed non ex animo. ms. g. pro, lingua sua, sed &c.
20 & ipsa exercitatio. ms. g. pro, & in ipsa.
21 in timore, quam qui. ms. g. pro, in timore Dei, quam qui.
5 tacens, non habens. ms. pro, & non habens. g. habent, non enim habet.
16 & non erit gratia bonis illius. ms. g. pro, gratia in bonis.
20 homo ingratuus, quasi. ms. pro, abhacis: quod verbum textus Græcus habet.
C A P . 21.
8 Potens lingua mendaci. ms. pro, audaci. g. neutrum habent.
11 Erat fine illorum. ms. g. pro, in finem.
12 Qui custodit iustitiam. ms. pro, custodierit.
15 Vbi abundat amaritudo. ms. g. pro, est amaritudo.
C A P . 22.
3 filia autem in deminoratione fiet. ms. g. pro, filia autem fatuina.
8 Qui narrat verbum non attendit. ms. pro, non audiens.
8 de graui somno. Qui enumerat stulto, & in fine dicit. ms. pro, de graui somno. Cum dormiente loquitur qui enarrat stulto sapientiam, & in fine narrationis dicit. g. habent, narrat dormienti qui narrat fatuo, & in fine dicit.
19 Loramentum liguum. ms. g. pro, sicut loramentum.

21 Sicut ornatus xenofus in pariete limpido, & verba ita non leguntur in ms. g. tamen habent.
 21 sicut pali in excelsis, ms. g. pro, sicut palea in excelsis.
 27 sidem posside cum proximo. ms. g. pro, cum amico.
 31 ut non cadam ab ipso. ms. g. pro, in ipso.
 C A P. 23.
 1 ne detinendas me in consilio eorum. ms. g. pro, in cogitat & consilio eorum.
 2 ut in ignorantibus eorum. ms. g. pro, ut signo rationibus eorum.
 3 in confessu aduersariorum, & gaudeat. ms. g. pro, in confessu aduersariorum meorum, & gaudeat.
 8 In yanite sua apprehendetur peccator. ms. g. pro, apprehendetur.
 8 & maledicis scandalizabitur. ms. g. pro, maledictus.
 13 Et si frustaverit, delictum illius. ms. g. pro, frustaverit, frustum, delictum.
 14 Replebit enim retributione pesima dominus illius. ms. g. pro, retributione dominus illius, & habent, calamitas, quod cum retributio- nis pesima coincidit.
 16 & in delictis non voluntabunt. ms. g. pro, volun- tabunt.
 17 indisciplinata loquela. ms. g. pro, indisciplina.
 24 non cessabit transgrediens. ms. g. pro, non sati- gabitur.
 27 & non intelligit. ms. g. pro, intellexit.
 C A P. 24.
 14 ad initio, ante secula. ms. g. pro, ab initio, & ante.
 39 a mari enim abundavit. ms. g. pro, abundabit.
 41 ego quasi fluvius vorax. ms. g. pro, Dorix. g. ha- bent, Δορίς, id est, fossa.
 42 Rigabo hortum meum plantationum. ms. g. pro, hortum plantationum.
 42 & inebriabo pratus mei fructu. ms. g. pro, partus, c. habent, viriditatem meam iulfam.
 45 & illuminabo sperantes. ms. g. pro, & illuminabo omnes sperantes.
 C A P. 25.
 5 et quomodo in senecte. ms. g. pro, quomodo in- 23 in medio proximorum eius. Ingenuit. ms. g. pro, proximerum. Ingenuit.
 C A P. 26.
 9 in muliere infidelis. ms. g. pro, zelotypa. g. ζελότυπος.
 13 utatur se. ms. g. pro, abutatur se.
 14 oculis caue. ms. g. pro, oculorum eius caue.
 C A P. 27.
 5 remanebit sterco. ms. g. pro, puluis.
 12 homo fandus. ms. g. pro, sensatus. g. habent, pius.
 19 non perseguari post eum. ms. g. pro, perseguiri.
 21 sic dereliquerit proximum. ms. g. pro, sic qui reli- quis proximum.
 28 & plaga dolosa diuidet. ms. g. pro, dolosa do- lisi diuidet.
 29 proximo, offendet in eo. ms. g. pro, proximo suo, offendet,
 C A P. 28.
 11 immittet inimicitiam. ms. g. pro, immittit.
 20 non habebit requiem, nec habebit cum requie- MS. g. pro, nec habebit amicum in quo requiescat.
 26 & in flamma sua. ms. g. pro, in flamma sua.
 C A P. 29.
 6 verba acedia & ms. g. pro, tedi.
 7 Adversarius solle, vix reddet dimidium. ms. pro, aduersabitur, solle, vix reddet dim.
 19 fidem facit proximo suo. ms. g. pro, fidem facit proximo suo.
 22 derelinquet liberante se. ms. g. pro, derelinquit li- berantem se.
 24 multos perdidit dringentes. ms. g. pro, diligentes. g. habent, duites.
 30 super minimum & magnum placeat tibi. ms. g. pro, pro, minimum pro magno placeat tibi.
 C A P. 30.
 8 euadit durus. ms. g. pro, euadet.
 C A P. 31.
 10 quis probatus est. ms. g. pro, qui.
 13 non dicas, simulato sunt. ms. g. pro, simula sunt. sicut g. tamen habent.

V A R I E L E C T I O N E S
 17 in continuo. Intellige. ms. g. pro, in continuo vino. Intellige.
 32 que vita est qua minuitur vino? g. habent, qua vita est qua minuitur vino? g. habent, qua vita ei qui diminuitur vino?
 36 exultatio animae & cordis. ms. g. pro, corporis.
 C A P. 32.
 10 Loquere in tua causa vix. Si bis. ms. pro, vix cum necesse fuerit. Si bis. g. habent, Loquere si necessitas tui.
 3 in potentibus suis. ms. pro, potestibus.
 5 in pertitia sua. ms. g. pro, pertitia.
 5 carmina in scriptura. ms. g. pro, carmina scriptu- raria.
 16 ut det gemitibus penitentiam. ms. g. pro, sipientia.
 22 dedit illi semen. ms. g. pro, gloriam.
 24 & in Isaac eccl modo. ms. g. pro, & Isaac.
 25 & non confirmavit. ms. g. pro, & te- stamentum suum confirmavit.
 C A P. 33.
 8 & praecepit custodiens. Et immutauit. ms. g. pro, custodiens, per Dei sapientiam dividitur. Et immutauit.
 12 Dominus separavit eos. ms. g. pro, Domini.
 31 Si est tibi feruus, sitibz. ms. g. pro, feruus fide- lis, sit.
 C A P. 34.
 3 similitudo hominis. ms. g. pro, similitudo alterius hominis.
 10 in multis fatuus. ms. g. pro, in multis factus.
 C A P. 35.
 3 Et propitiationem litare sacrificis super iniustias. Hac verba nec in ms. nec in g. reperiuntur.
 21 non conrogabuntur. ms. g. pro, non consolabuntur. sicut g. tamen habent.
 21 quoniam contribuere doxsum. ms. g. pro, vt.
 C A P. 36.
 12 inimicorum dicentes. ms. g. pro, & inimicorum.
 16 inenarrabilibus verbis tuis. ms. g. pro, virtutibus.
 19 & scient omnes. ms. g. pro, vt.
 21 contingunt cibam ferae, & ms. g. pro, contin- gunt cibam, &.
 C A P. 37.
 4 Sodalici amico coniuncturatur. ms. g. pro, coniunc- tibatur.
 17 & videbit Dominus Iacob. ms. g. pro, Deum.
 C A P. 47.
 3 sicut cum agnis. ms. pro, sicut in agnis. sicut g. tamen habent.
 16 rexit anima tua. ms. g. pro, sua.
 30 valde auerterunt illos. ms. g. pro, valde enim auerterunt illos.
 C A P. 48.
 1 quasi fax ardibat. ms. g. pro, faculta.
 10 in indiciis temporum. ms. pro, in iudiciis.
 C A P. 50.
 15 nomen, derelinquet plus. ms. g. pro, nomen eius, derelinquet plus.
 22 in verbo eius. ms. g. pro, in verbo enim eius.
 28 convertit aquas. Et sicutate est. ms. pro, aquas in infectatem. Et. g. habent, aquas in falsu- genum.
 33 in tempore consummationis. ms. g. pro, & in tempore.
 37 in necessitate preparabuntur. ms. pro, in neces- sitate, g. habent, ad manus.
 38 & in scripta dimisi. ms. g. pro, & scripta.
 C A P. 49.
 2 admittit expectationis. ms. g. pro, admittentes.
 3 vsq; ad humiliatum in terra & cinere. ms. g. pro, vsque ad humiliatum in terram & cinerem.
 5 somnus mortuus immutat. ms. pro, notis. sicut g. tamen habent.
 6 modicum tanquam nihil. ms. g. pro, modicum autem tanquam.
 3 IsraeI autem non cognovit. ms. Hier. h. c. pro, deponentem. IsraeI autem me non & c. sicut g. tamē habent.
 11 Plenus sum holocaufo arietum & adipem pinguium. ms. Hier. pro, plerum sum. holocaufo arietum & adipem pinguium. Hebrew videtur vtrumque lectionem admittere.
 13 ne affterat vltre. ms. pro, offerat. sicut Hier. tamē habent, h. & c. habent, ne addatis adducere, vel venire facere. quod etiam pro offer- re usurpatur.
 15 Manus vestra. ms. Hier. h. pro, Manus enim vestra. sicut g. tamen & c. habent.
 23 Principes tui inobedientes. ms. Hier. g. pro, in- obedentes. h. & c. habent, & rebellies.
 24 heu consolabor. ms. Hier. h. pro, heu ego consolabor.
 C A P. 2.
 3 Venite & ascendamus. ms. h. g. c. pro, Venite, ascendamus.

C A P. 43.
 9 in firmamento celo resplendent species cali. ms. g. pro, respondens gloriosè species.
 11 & non exardecit in ms. pro, deficit. g. habet, & non accendatur.
 21 tanquam actuina tribulii. ms. pro, cacumina. g. habent, sudium cacumina.
 C A P. 44.
 10 Loquere in tua causa vix. Si bis. ms. pro, vix cum necesse fuerit. Si bis. g. habent, Loquere si necessitas tui.
 3 in potentibus suis. ms. pro, potestibus.
 5 in pertitia sua. ms. g. pro, pertitia.
 5 carmina in scriptura. ms. g. pro, carmina scriptu- raria.
 16 ut det gemitibus penitentiam. ms. g. pro, sipientia.
 22 dedit illi semen. ms. g. pro, gloriam.
 24 & in Isaac eccl modo. ms. g. pro, & Isaac.
 25 & non confirmavit. ms. g. pro, & te- stamentum suum confirmavit.
 C A P. 3.
 1 Et omne robur aquæ. Fortem. ms. Hier. h. c. pro, & forte.
 5 Et irret populis. ms. c. pro, corrue. sicut tamē g. & Hier. habent, h. videntur signi- ficare, & opprimere, vel expellere populis, nonnulli expōnit, erit exactor, aut violenter ager populus, ut significetur seditus.
 6 Domesticum patris sui. Veliū tamē tibi est. ms. Hier. h. pro, patris sui, & dicet: Veliū- mentum, &c. & c. habent, dicens.
 7 Respondebit in die illa. ms. h. c. pro, responde- bitque. Hier. habet, & respondebit, g. & respondens.
 9 Agnitus vultus eorum respondet cis. ms. Hier. h. pro, respondebit. g. habent, resipiit. c. te- stificatur contra eos.
 16 Ecclit Dominus: Pro eo. ms. Hier. h. c. g. pro, Dominus Deus. Pro eo.
 16 Et plaudebant, ambulabant. ms. h. pro, & ambulabant, sicut Hier. tamen habet.
 C A P. 5.
 2 Et plantauit eam electam. ms. pro, vineam elec- tam. sicut g. tamen habent. n. habent, & plantauit eam vitam optimam: quibus con- tenti c. Hier. habet, & plantauit vineam sicut Hier. tamē habet.
 3 Defendit in fletu. ms. h. quibus c. coſentit, pro, defendet. sicut Hier. tamen habet.
 5 Vitulam cōternant, ms. Hier. h. c. pro, cō- sternantem.
 C A P. 14.
 9 Infernus subter conturbatus est. ms. g. pro, subter te, sicut Hier. & c. tamen habent, h. infernus subter conturbatus est tibi, vel proper te.
 20 Tu enim terram tuam disperdisti. ms. Hier. pro, disperdisti.
 27 Dominus enim exercitum decrevit. ms. h. Hier. c. c. pro, Dominus exercitum.
 31 Et non est qui effugiet agmen eius. ms. h. g. pro, peregrinum est opus. sicut Hier. tamen habet.
 C A P. 15.
 3 Et in platea eius omnis vulnus. ms. h. habent, omnis vulnus. g. vulnus. c. omnes vulnus, pro, omnis vulnus. sicut Hier. tamē habet.
 3 Defendit in fletu. ms. h. quibus c. coſentit, pro, defendet. sicut Hier. tamen habet.
 5 Vitulam cōternant, ms. Hier. h. c. pro, cō- sternantem.
 C A P. 16.
 1 Emette agnum dominatorem in terra. ms. Hier. h. c. pro, emittit. g. habent, iniqua cogitat.
 10 Post dies & annum vos. ms. h. pro, & annos, & vos. g. habet, diebus anni. c. diebus enim cum anni. Hier. habet, & annum & vos.
 11 Exiuit vos, & confundimini. ms. Hier. pro, confundimini. h. habent, & mudare. g. mu- deſtote. c. mudamini.
 13 Spina & vepres ascendent. ms. Hieron. pro, spina.
 C A P. 32.
 7 Cogitationes continuit. ms. Hier. h. pro, concinabat. g. habent, iniqua cogitat.
 10 Post dies & annum vos. ms. h. pro, & annos, & vos. g. habet, diebus anni. c. diebus enim cum anni. Hier. habet, & annum & vos.
 11 Exiuit vos, & confundimini. ms. Hier. pro, confundimini. h. habent, & mudare. g. mu- deſtote. c. mudamini.
 13 Te enim expectauimus. ms. Hier. h. g. c. pro, expectauimus.
 6 In temporibus tuis. ms. Hier. h. pro, suis. c. habent, in tempore tuo.
 10 Nunc exaltabor, nunc sublevarbor. ms. Hier. h. g. c. pro, & nunc sublevarbor. videtur tamē aquæ posse verti sublevarbor, ac sub- levarbor.
 11 Concipietis ardorem, parietis stipulum. ms. Hier. h. pro, & parietis.
 15 Et eloquitor veritatis. ms. Hier. pro, verita- tem. h. habet, reſtituātes. c. rectam viam.
 C A P. 34.
 6 Ethirorum, de sanguine. ms. Hier. h. pro, & de sanguine,
 C A P. 35.
 4 Confortamini, nolite timere. ms. h. c. pro, & confortamini.
 4 Etsalubabit vos. ms. Hier. h. c. pro, nos, sicut g. tamen habent.
 C A P. 37.
 14 Et expanditec Eschias coram Domino. MS. H.G. pro, eos coram Domino, sicut g. tamen habent.
 12 Cōuertimini, venite. ms. Hier. pro, & venite.
 C A P. 22.
 8 Et videbis in die illa. ms. Hier. h. pro, videbi- ti. g. habent, insipient.
 C A P. 23.
 5 In manu eorum indignatio mea. ms. h. Hier. h. g. c. pro, eiua.
 24 In virga percutiet te. ms. Hier. h. pro, in vir- ga enim.
 18 Eterunt negotiatio eius. ms. h. g. c. pro, nego- tiaciones. Hieron. habet, & erit negotiatio eius.
 25 Indignatio & furor meus. ms. h. g. c. pro, in- dignatio mea, & sicut Hier. tamen habet.
 32 Filie Sion, collem Ierusalem. ms. Hier. h. pro, & collem. sicut tamē g. & c. habent.

I N L A T I N I S B I B L I I S.
 C A P. II.
 8 Super foramine apidis. ms. h. g. c. pro, forami- na. Hier. habet, super foramen.
 11 Oculi sublimis hominis. ms. Hier. g. pro, sub- limis. h. & c. habent, oculi sublimitas ho- minis, i. oculi clati & sublimes.
 17 Et incurvabit sublimitas hominum. ms. Hier. h. c. pro, omnis sublimitas. g. habent, omnis homo.
 C A P. 3.
 1 Et omne robur aquæ. Fortem. ms. Hier. h. c. pro, & forte.
 5 Et irret populis. ms. c. pro, corrue. sicut tamē g. & Hier. habent, h. videntur signi- ficare, & opprimere, vel expellere populis, nonnulli expōnit, erit exactor, aut violenter ager populus, ut significetur seditus.
 6 Domesticum patris sui. Veliū tamē tibi est. ms. Hier. h. pro, patris sui, & dicet: Veliū- mentum, &c. & c. habent, dicens.
 7 Respondebit in die illa. ms. h. c. pro, responde- bitque. Hier. habet, & respondebit, g. & respondens.
 9 Agnitus vultus eorum respondet cis. ms. Hier. h. pro, respondebit. g. habent, resipiit. c. te- stificatur contra eos.
 16 Ecclit Dominus: Pro eo. ms. Hier. h. c. g. pro, Dominus Deus. Pro eo.
 16 Et plaudebant, ambulabant. ms. h. pro, & ambulabant, sicut Hier. tamen habet.
 C A P. 27.
 8 Meditata est in spiritu suo. ms. pro, medi- tatus est. sicut tamē habent Hieron.
 h. g. & c.
 C A P. 28.
 21 Sicut in valle. ms. Hier. h. quibus c. sensu conueniunt, pro, sic in valle.
 21 Alienum opus eius. ms. Hier. h. pro, alienum est opus eius.
 21 Peregrinum opus eius ab eo. ms. h. g. pro, peregrinum est opus. sicut Hier. tamen habet.
 C A P. 30.
 4 Erant enim in Tani. ms. h. c. pro, ierant enim in Taphnis. Hier. habet, erant. g. habent, quia sunt in Thani: pro, Taphnis, & Tani.
 8 Nunc ergo ingressus. ms. g. pro, nūc ingressus. sicut tamē Hier. & h. habent.
 C A P. 32.
 7 Cogitationes continuit. ms. Hier. h. pro, concinabat. g. habent, iniqua cogitat.
 10 Post dies & annum vos. ms. h. pro, & annos, & vos. g. habet, diebus anni. c. diebus enim cum anni. Hier. habet, & annum & vos.
 11 Exiuit vos, & confundimini. ms. Hier. pro, confundimini. h. habent, & mudare. g. mu- deſtote. c. mudamini.
 13 Spina & vepres ascendent. ms. Hieron. pro, spina.
 C A P. 33.
 2 Te enim expectauimus. ms. Hier. h. g. c. pro, expectauimus.
 6 In temporibus tuis. ms. Hier. h. pro, suis. c. habent, in tempore tuo.
 10 Nunc exaltabor, nunc sublevarbor. ms. Hier. h. g. c. pro, & nunc sublevarbor. videtur tamē aquæ posse verti sublevarbor, ac sub- levarbor.
 11 Concipietis ardorem, parietis stipulum. ms. Hier. h. pro, & parietis.
 15 Et eloquitor veritatis. ms. Hier. pro, verita- tem. h. habet, reſtituātes. c. rectam viam.
 C A P. 34.
 6 Ethirorum, de sanguine. ms. Hier. h. pro, & de sanguine,
 C A P. 35.
 4 Confortamini, nolite timere. ms. h. c. pro, & confortamini.
 4 Etsalubabit vos. ms. Hier. h. c. pro, nos, sicut g. tamen habent.
 C A P. 37.
 14 Et expanditec Eschias coram Domino.
 MS. H.G. pro, eos coram Domino, sicut g. tamen habent.
 12 Cōuertimini, venite. ms. Hier. pro, & venite.
 C A P. 22.
 8 Et videbis in die illa. ms. Hier. h. pro, videbi- ti. g. habent, insipient.
 C A P. 23.
 5 In manu eorum indignatio mea. ms. h. Hier. h. g. c. pro, eiua.
 24 In virga percutiet te. ms. Hier. h. pro, in vir- ga enim.
 18 Eterunt negotiatio eius. ms. h. g. c. pro, nego- tiaciones. Hieron. habet, & erit negotiatio eius.
 25 Indignatio & furor meus. ms. h. g. c. pro, in- dignatio mea, & sicut Hier. tamen habet.
 32 Filie Sion, collem Ierusalem. ms. Hier. h. pro, & collem. sicut tamē g. & c. habent.
 C A P. 40.
 14 Et eruditum est scientiam. ms. pro, scientia.
 19 Nunquid sculptile confundit faber? ms. Hier. h. g. pro, confabat.
 21 Nonquid non scitis? ms. pro, scitis, sicut tamē Hier. h. Hier. & g. habent.

B 4 24 Equidem

VARIAE LECTIOINES

24 Evidem neque plantatos, neque satos, neque radicato in terra truncos eorum. ms. pro. Et quidem neque plantato, neque sato, neque &c. habent. Etiam non sunt plantati, etiam neque sunt sati. g. Non enim plantabuntur, neque seretur. Hier. Evidem neq; plantatus, neq; satis, neque radicatus in terra truncos eorum.

28 Qui creauit terminos terrae, non deficit. ms. Hieron. H. G. C. pro, & non deficit. C A P. 41.

2 & sicut stipulam. H. G. C. pro, sicut stipulam. sicut tamen habent.

7 ut ponere fortitudinem lugentibus. C A P. 42.

8 Diligens iudicii, odio habens. ms. H. G. C. pro, & odio habens. sicut tamen habent.

7 ut non moueretur. ms. pro, mouatur.

12 erunt quasi non sint. ms. H. G. C. pro, & erunt.

18 Aperiam in supremis collibus. ms. H. pro, in superinis. sicut Hier. tamen habet. g. habent, in montibus. c. in torrentibus.

C A P. 43.

13 & sicut vir prelator. ms. pro, sicut vir &c. sicut tamen habent.

3 Egypti, Aethiopiam. ms. H. G. C. pro, & Aethiopian. sicut tamen habent.

20 glorificabit me. ms. H. G. C. pro, & glorificabit. C A P. 44.

7 Ex quo constitui populum antiquum. ms. Hieron. H. G. C. pro, constitui mihi.

11 convenientes omnes. ms. Hieron. H. G. C. pro, convenientem omnes.

16 & de medio eius carnes comedit. ms. Hieron. H. G. C. pro, carnes coxit, & comedit.

20 Cor insipiens adoravit illud. ms. H. pro, adorabit. sicut tamen Hier. habet.

C A P. 45.

4 & vocauit te in nomine tuo. ms. H. pro, te nomini tuo. sicut tamen g. habent.

5 Ego Dominus, & non est amplius. ms. H. G. C. pro, Ego Dominus, non est.

9 Vae qui contradicit fato suo. ms. pro, fato. h. habent, plafatiori.

12 Ego, manus mea. ms. H. G. C. pro, Ego, & manus mea.

C A P. 46.

6 conducentes auris eum. ms. Hieron. H. G. C. pro, artificem.

8 & confundimini. ms. pro, confundamini.

13 Et Israel gloriam meam. ms. H. G. C. pro, Israel. C A P. 49.

3 Quia in gloriarob. ms. Hieron. H. G. C. pro, glorificabor.

5 Et nunc dicit Dominus. ms. Hieron. H. G. C. pro, Et nunc hec dicit. g. habent, sic dicit.

6 Ecce dedi te in lucem gentium. ms. H. G. C. pro, dedi te in lucem. sicut Hier. habet. H. habent, & dedi.

C A P. 50.

1 Ecce in iniuritibus vestris. ms. H. G. C. pro, Ecce enim in.

6 ab increpantibus & conspuentibus. ms. Hieron. H. G. C. pro, & conspuentibus in me.

C A P. 53.

2 Et ascendit. ms. H. pro, ascendit.

11 In scientia sua iustificabit. ms. Hieron. H. G. C. pro, Scientia sua.

11 Ipse iustus seruos meos multos. ms. H. pro, seruos meos. sicut Hier. habet.

C A P. 54.

1 Letare sterili. ms. G. pro, Landa. H. habent, Preconia.

1 quām eius qua habet virum. ms. pro, habebat. H. habent, quām filii matritate. g. quām habentis virum.

C A P. 55.

13 Pro salinaria ascenderabies. ms. pro, Pro salinaria. sicut Hier. tamen habet.

C A P. 57.

21 Nō est pax, dicit Deus meus, impī. ms. Hieron. H. pro, Non est pax impī, dicit Deus meus. sicut tamen g. habent.

C A P. 58.

2 Rogant me iudicia iustitia: appropinquare Deo volunt. ms. H. pro, & appropinquare. sicut tamen habent.

20 Annunciate hoc domui Iacob. ms. H. G. C. Hier. pro, hec. sicut tamen habent. C A P. 6.

18 Et cognoscite congregatio. ms. Hieron. H. G. C. pro, & cognoscite.

19 Ecce ego adduco mala. ms. H. G. C. pro, adducam. 21 vicinus & proximus, & peribunt. ms. Hieron. H. G. C. pro, vicinus & proximus peribunt. sicut tamen g. habent. H. vtramque videntur recipere lectionem:

27 & probabis viam eorum. ms. Hieron. H. G. C. pro, viam. C A P. 7.

24 sed abierunt in voluntatis. ms. Hieron. H. pro, voluntatis. H. & c. habent, in confessi. g. in desideriis.

32 & sepielen in Topheth. ms. H. G. C. pro, sepielen. tauri. sicut Hier. tamen habet.

1 Nunquid qui cadet, non resurget? ms. Hieron. pro, cadit. H. & c. habent, Nunquid cadent, & non &c. g. cadens.

11 & sanabunt contritionem filiae. ms. Hieron. H. G. C. pro, contritione.

C A P. 9.

2 adulteri sunt, certus praevaricatorum. ms. Hieron. H. G. pro, & certus.

20 & assumat auris vestra. ms. Hieron. H. G. C. pro, & assumat aurei vestra. sicut g. tamen habet.

21 per fenestras nostras, ingressa est domos nostras. ms. Hieron. H. G. C. pro, per fenestras vestras, ingressa est domos vestras. sicut g. tamen habent.

C A P. 10.

5 in similitudinem palme fabricata sunt. ms. Hieron. pro, fabricata sunt.

9 & aurum de Ophaz. ms. Hieron. H. G. C. pro, Ophaz. g. habent, Mophaz.

14 omnis homo a sciencia, confusus est. ms. Hieron. H. G. C. pro, a scientia sua, confusus est.

22 & habitaculum draconum. ms. Hieron. H. G. C. pro, habitacula.

C A P. 11.

4 quia praecepit vobis. ms. Hieron. H. G. C. pro, praecepit. H. habent futurum Piel.

13 & secundum numerum viarum Ierusalem. ms. Hieron. H. G. C. pro, viarum tuarum Ierusalem.

15 in domo mea fact. ms. pro, fecit. sicut tamen Hier. & g. habent.

19 super me consilia, Mittamus lignū. ms. Hieron. H. G. C. pro, dicentes, Mittamus. sicut g. habent.

C A P. 12.

12 Venerunt valetores. ms. Hieron. H. G. C. pro, venerunt omnes valetores.

7 fructum eius, & optimillius. ms. pro, & bona illius. sicut tamen Hier. & g. habent. H. habent, & bonum eius.

12 valetores: quia gladius Domini. ms. Hieron. H. G. C. pro, valetores terre, quia &c.

C A P. 13.

6 Surge, vade ad Euphraten. ms. H. G. C. pro, & vade.

18 humiliabit sedete, quoniam. ms. Hieron. H. G. C. pro, sedete in terra, quoniam.

18 quoniam descendit de capite vestro. ms. Hieron. H. G. C. pro, descendit.

C A P. 14.

8 salvator eius in tempore tribulationis. ms. Hieron. H. G. C. pro, salvator noferit in &c.

9 velut vir vagus, vt fortis. ms. H. G. C. pro, vagus & fortis.

14 & diuinationem, & fraudulentiam. ms. pro, & diuinationem fraudulentam. sicut Hieron. habet. H. habent, & diuinationem, & nibil. g. & diuinations, & auguria.

18 Prophetā namq; & sacerdos. ms. pro, quoque. sicut Hier. habet. H. habent, etiā propheta, etiā sacerdos. g. & c. propheta & sacerdos.

20 iniquitatem patrum nostrorum. ms. H. pro, iniquitates.

C A P. 15.

1 Si steterit Moyles & Samuel. ms. Hieron. H. G. C. pro, steterint.

14 in ore tuo ignem. ms. G. pro, in ignem. sicut tamen Hier. & H. habet, c. habet, instar ignis.

14 & populū istum ligna. ms. H. G. C. pro, in ligna. sicut tamen Hier. habet.

17 & armata tua comedet vineam tuam. ms. H. pro, & comedet. sicut tamen g. habent.

19 Sic seruetis alienis in terra non vestra. ms. H. G. C. pro, & aliis. quomodo Hier. saltem intellectus. c. habent, populis colētibus idola.

C A P. 17.

IN LATINI S BIBLIIS.

39 Et exibit ultra norma mensura. ms. Hieron. H. G. C. pro, normam.

C A P. 46.

6 non fugiat velox. ms. G. pro, non fugiet, sicut c. tamen habet. H. vtrōq; modo reddi posuit.

12 in forem, & ambo. ms. pro, in forem, ambo. H. habent, simul ambo. c. in idipsum vtriq;

19 in solitudinem erit. ms. H. G. C. pro, in solitudine erit.

25 & super eos qui confidunt. ms. H. G. C. pro, & super omnes qui.

C A P. 47.

2 Ecce aquae ascendunt. ms. H. G. C. pro, descendunt.

2 vultus omnis habitator. ms. H. pro, vultabunt omnes habitatores. sicut tamen g. habent.

6 Visque non quisces? ms. pro, requiesces. H. G. C. habent, quiesces.

C A P. 48.

18 Moab ascendit. ms. H. G. C. pro, ascendit.

34 Aquae quoque Nemrim. ms. H. G. C. pro, aquae verò Nemrim.

38 super omnia recta. ms. H. G. C. pro, & super. sicut g. tamen habent.

C A P. 49.

11 pupillos tuos, ego faciam eos. ms. H. pro, & ego.

29 formidinem in circuitu. fugite. ms. H. G. C. pro, in circuitu eius. fugite.

C A P. 50.

2 confusa sunt sculptilia. ms. H. G. C. pro, sunt omnia sculptilia.

2 sculptilia eius. ms. H. G. C. pro, sculptilia eorum. sicut g. habent.

3 ascendit contra eam. ms. H. G. C. pro, ascendit contra eam.

7 patrum eorum Domino. ms. H. G. C. pro, corū a Domino.

8 ante gregem. ms. H. pro, greges. g. habent, ante faciem uitam.

9 Ecce ego suscitio. ms. H. G. C. pro, suscitabo.

11 sicut vitulus super. ms. pro, vituli. sicut g. tamen habent. H. habent, vitula.

12 in gentibus, deserta. ms. H. G. C. pro, in gentibus, & deserta.

19 pacetur Carmelam. ms. pro, Carmelus. H. habent, & pacetur Charmel. c. in terra Carmel. g. in Carmelo.

31 quia venit dies tuus. ms. H. G. C. pro, quia venit dies tuus.

41 Ecce populus venit. ms. H. G. C. pro, venit.

C A P. 51.

6 & saluerit vnuisque. ms. H. G. C. pro, vt saluerit vnuisque.

6 quoniam tempus ultionis est. ms. H. G. C. pro, ultionis eius est. sicut g. tamen habent.

11 impletu pharetras. ms. H. G. C. pro, & implete.

16 & producit ventum de thelaoris. ms. H. pro, venos. g. habent, lumen.

52 super sculptilia eius. ms. H. G. C. pro, super sculptilia Babylonis.

C A P. 52.

1 filius Osaia. ms. pro, Ozaie. H. habent, Hosahai. g. Ozeio.

19 Obtestatus sum vos hodie. ms. pro, vobis. H. habent, contestatus sum in vos. g. contestatus sum vobis.

C A P. 53.

2 ad alligandum: curationum vtilitas. ms. Hieron. quibus satis fauent H. G. C. pro, ad alligandum curationem tuam, vtilitas.

3 & inueniat a vobis. ms. Hieron. H. G. C. pro, inueniat.

16 & qui te vastans, valetabuntur. ms. Hieron. H. G. C. pro, & omnes qui te.

C A P. 54.

14 Populus meus bonis meis adimplebitur. ms. Hieron. H. G. C. pro, bonis adimplebitur.

17 filii ad terminos suos. ms. Hieron. H. G. C. pro, filii tuad terminos suos.

18 Caftigisti me, & eruditus sum. ms. Hieron. H. G. C. pro, Caftigisti me Domine, & eruditus sum.

20 malum grande contra animas. ms. H. G. C. pro, malum grande hoc contra.

12 in terra Aegypti, cadent in gladio. ms. H. G. C. pro, & cadent. sicut g. tamen habent.

16 & tremuerunt dentibus. dixerunt. ms. H. G. C. pro, dentibus suis, & dixerunt.

16 dixerunt. Deuorauimus. ms. H. G. C. pro, Deuorauimus.

20 si occiditur in sanctuario. ms. H. G. C. pro, occiditur. sicut Hier. tamen habent.

C A P. 55.

V A R I A E L E C T I O N E S

CAP. 3.
2 me minuit, & abduxit. ms. pro, adduxit. sicut Hier. tamen habent, fecit ire. g. deduxit.

10 Leo in absconditus. ms. Hier. h. c. pro, in abscondito.

17 Et repulsa est a pace anima. ms. h. g. c. pro, repulsa est anima.

21 hoc recolens. ms. h. g. c. pro, hac.

23 Non diluculo. ms. h. c. pro, noui.

43 & percussisti nos, occidisti. ms. h. g. c. pro, & percussisti occidisti.

61 Omnes cogitationes eorum aduersum me. ms. h. g. c. pro, cogitationes aduersum.

CAP. 4.
14 Cumque non possent, tenuerunt. ms. Hier. h. g. pro, posseint intrare, tenuerunt.

17 que salutare non poterat. ms. h. g. c. pro, nos non poterat. sicut Hier. tamen habent.

22 discepernit peccata tua. ms. Hier. h. g. pro, discepernit.

CAP. 5.
6 ut satiarenur pane. ms. pro, satiurenur.

I N P R O P H E T I A
B A R V C H.

CAP. 1.
7 Erat sacerdotes. ms. g. pro, & ad reliquos sacerdotes.

8 Cum aciperet vala. ms. g. pro, acciperent.

9 & virtus & potentes. ms. g. pro, & cunctos potentes.

9 & duxit eos in Babylonem. ms. g. pro, virtus in Babylonem.

21 quos misit ad nos. Et abiuimus. ms. g. pro, quos misit ad nos, & ad iudices nostros. Et abiuimus.

CAP. 2.
1 iudicauerunt in Israe. ms. g. pro, iudicauerunt in Ierusalem.

18 Super magnitudine, & incedit. ms. g. pro, super magnitudinem malorum, & incedit.

19 fundimus misericordiam ante. ms. g. pro, fundimus preces, & petimus misericordiam.

22 Quid si non audiueris. ms. g. pro, Quid si non feceris, nec audiueris.

CAP. 3.
27 Neque viam disciplinae dedit illis. ms. g. pro, disciplinae inuenient.

CAP. 4.
37 Veniunt collecti ibi ab oriente. ms. pro, collecti ab, sicut g. tamen habent.

CAP. 6.
7 Nam lingua ipsorum polita. ms. g. pro, nam lingua ipsorum polita.

I N P R O P H E T I A
E Z E C H I E L L S.

CAP. 1.
3 Iuxta flumen Chobar. ms. pro, secu flumen. sicut Hier. tamen habent.

* 3 Ipsi & patres eorum. ms. Hier. h. g. c. pro, Patres eorum.

CAP. 2.
10 quos loquor ad te. ms. h. g. c. pro, quos ego loquor ad te.

19 in iniquitate sua. ms. Hier. h. g. pro, in impietate sua.

CAP. 4.
3 Ponit eam murum. ms. Hier. h. g. c. pro, Pone eam in murum.

4 & affumes iniquitatem eorum. ms. Hier. h. pro, iniquitates. sicut g. tamen habent.

7 Brachium tuum erit exterritum. ms. Hieron. pro, exterritum. h. habent, disceperit. g. Brachium tuum roberabis.

13 Et dixit Dominus. ms. Hier. h. c. pro, Hoc dicit. sicut g. tamen habent.

14 Et dixit Ha, ha, ha. ms. pro, A, a, a. Hier. h. c. habent Ahab.

16 Ecce ego conteram. ms. h. Hier. h. c. pro, Ecce conteram.

16 & comedent panem in pondere. ms. Hier. h.

rum, que. sicut g. tamen habent. Hier. & h. habent, tuasum tu, que.

17 & contabescant in iniquitatibus. ms. Hier. h. g. c. pro, contabescat.

CAP. 5.
4 Ex eo egredietur. ms. Hier. h. g. pro, ex eis egredietur.

13 Cum impleuerit indignationem. ms. Hier. h. g. c. pro, omnem indignationem.

16 faines pessimas in eis, que. ms. g. pro, in eis, que.

CAP. 6.
9 in iniurias abominationibus suis. ms. Hier. h. g. c. pro, illis.

11 Dominus Israe, qui gladio. ms. Hieron. h. pro, quis gladio.

14 & faciam terram desolatam. ms. Hier. h. g. c. pro, terram eorum desolatam.

CAP. 7.
7 Venit confractio super. ms. pro, contritio. Hieronymus habet, confractio, g. complicatio, c. regnum. h. pro, quod variis modis ab interpretibus exponitur.

10 Egredia est confractio. ms. pro, contratio. vt supra vers. 7.

14 Super omnem multitudinem eius. ms. Hier. h. g. pro, super emerum populum eius.

27 & secundum iudicia eorum. ms. h. g. pro, iudicium eorum.

CAP. 8.
12 Certè vidisti fili hominis. ms. h. g. c. pro, vides. sicut Hier. tamen habent.

CAP. 9.
2 In manu sua. ms. Hier. pro, eius.

6 Parulos & mulieres. ms. g. pro, Parululum. sicut tamen Hier. & h. habent.

CAP. 10.
1 Limatus est, vifsi in manu. ms. Hier. pro, est, in manu. h. & g. habent, ad dandum eum in manu.

17 Plaudam manum ad manum. ms. g. pro, manu ad. sicut Hieron. tamen habet. h. vtroque modo possunt verti.

22 In cede, & eleuet. ms. g. pro, vt eleuet. sicut Hieron. tamen habet. h. habent, ad eleuandum.

CAP. 11.
8 in adolescentia eius. ms. Hier. pro, sua.

21 Quorum cor post offendicula. ms. pro, quoru autem cor. sicut Hier. tamen habet.

24 Adduxitque me in Chaldaeam. ms. h. g. c. pro, adduxit in. sicut Hier. tamen habet.

24 in vistone, in spiritu Dei. ms. Hier. h. g. c. pro, in vistone.

CAP. 12.
4 Vasa transmigrationis. ms. h. g. c. pro, transmigrantis. sicut Hier. tamen habent. g. habent, captiuitatis.

7 præcepérat mihi: vasa. ms. Hieron. h. g. c. pro, mihi Dominus: vasa.

7 quafi vasa transmigrationis. ms. h. c. pro, transmigrationis. Hier. habet, migrati. g. captiuitatis.

19 propter iniquitatem omnium. ms. Hier. h. g. pro, iniquitates. c. habent, rapinam.

25 dominus loquat, quodcumque. ms. h. pro, & quodcumque. sicut g. tamen habent.

CAP. 13.
4 quasi vulpes in desertu. ms. Hier. h. g. pro, in deferto.

10 dicentes pax, & non est. ms. Hier. h. g. c. pro, pax, pax, &.

CAP. 15.
2 Quid fieri ligno vitis? ms. Hier. pro, de ligno. h. & g. habent, Quid fieri, feu, erit lignum vitis?

6 Sic tradi habitatores. ms. h. g. c. pro, tradam. sicut Hier. tamen habent.

CAP. 16.
14 in decoro tuo. ms. pro, meo. sicut h. & c. tamen habent.

22 & fornicationes tuas, non es. ms. h. g. c. pro, & fornicationes non es.

25 multiplicasti fornicationes. ms. Hier. h. g. c. pro, multiplicasti omnes fornicationes.

27 Etaferam ius tuum. ms. pro, justificatione tuam. sicut Hier. tamen habet. h. habent, statutum tuum. g. legitima tua.

17 in medio nationum. Cui. ms. Hier. h. c. pro, nationum eius. Cui.

CAP. 32*

CAP. 32.
16 Et plangent eum, filiae gentium plangent eum super. ms. h. g. c. pro, filiae gentium super. sicut Hier. tamen habet.

18 Cane lugubre. ms. Hier. pro, Cane Carmen lugubre. h. habent, Conquerere. g. Plange.

20 datus est, attraxerunt eam. ms. Hier. h. pro, & attraxerunt.

21 Interfici gladio. ms. h. g. c. pro, Interficiq.

22 Sepulchra eius. ms. Hieron. h. g. pro, Sepulchra eorum.

23 formidinem in terra. ms. Hier. h. pro, formidinem suam in. sicut g. tamen habent.

30 Qui dormierunt. ms. pro, Qui. sicut Hier. tamen habet. h. & c. habent, & dormierunt.

CAP. 33.
3 Et non se obseruauerit. ms. Hier. h. c. pro, Et non obseruauerit. sicut g. tamen habent. h. habent, & non cauerit.

5 Animam suam salvauit. ms. h. g. c. pro, salvauit.

CAP. 34.
10 Cessare eos faciam. ms. Hier. h. g. c. pro, Cessa- re faciam.

10 Non pascant gregem, nec. ms. h. pro, gregem meum, nec. sicut tamen habent Hier. & g.

10 Non erit eis in escam. ms. h. c. pro, Non erit vltra eis. sicut Hier. tamen habet.

12 In quo dispersa fuerant. ms. pro, In quibus, sicut Hier. tamen habet.

18 pedibus vestris turbabatis. ms. Hier. g. pro, tur- batu.

26 In tempore suo, pluuiæ. ms. Hier. h. g. c. pro, & pluiae.

CAP. 35.
15 Quia ego Dominus. ms. Hier. h. c. pro, Quia ego Dominus Deus. sicut g. tamen habent.

CAP. 37.
10 & vixerant. ms. Hieron. h. g. c. pro, & renixe- runt.

CAP. 38.
2 contra Gog, terrani. ms. Hier. h. c. pro, & ter- ram. sicut g. tamen habent.

3 in nouissima annorum venies. ms. pro, in nouissi- mo. sicut tamen h. g. & c. habent.

CAP. 39.
2 & seducam te. ms. pro, & educam te. h. habent, sextabo te. g. deducam. Hieron. reducam, & deducam.

14 quam erexit. ms. pro, & constitui. sicut Hier. tamen habet, g. habent, quam flare feci.

33 & his qui colunt te. ms. Hier. pro, & colebat. g. ha- bent, & colerentur te.

23 Eo quid dereliquerit me. ms. Hier. h. g. pro, & quid reliquerit me.

CAP. 40.
16 Pictura palmarum. Et ms. h. g. c. pro, palma- rum celata.

33 & vestibulus eius in circuitu. ms. h. c. pro, & ve- stibulum in.

39 vt immolaretur. ms. pro, vt immoletur.

45 Sacerdotum erit, qui excubant. ms. pro, Sacer- dotum qui. sicut tamen h. & c. habent.

CAP. 41.
7 Ad superiora in mediis. ms. h. g. c. pro, & in me- dium. sicut tamen Hier. & c. habent.

CAP. 43.
12 Omnis finis eius. ms. h. c. pro, omnes fines eius. sicut tamen Hier. habet.

24 offert eos holocaustum. ms. h. g. c. pro, in holocaustum.

27 Explitis autem diebus. ms. Hier. h. g. c. pro, septem diebus.

CAP. 44.
4 Ianitores domus in omni. ms. Hieron. h. g. c. pro, & in omni.

CAP. 45.
7 Longitudinem autem. ms. pro, longitudini.

15 quae nutrit. ms. pro, nutrit. h. & c. habent, de irriguo, vel, pinguis. Hieron. habet nutrit.

20 & expiabit. ms. Hier. h. c. pro, expiabit.

CAP. 46.
11 de agnisi autem. ms. pro, in agnisi autem. sicut h. habent. Hieronymus habet, Agnis autem.

30 Et vngues eius quasi agnus. ms. c. g. pro, quasi vngues agnus, sicut Hier. tamen habet. g. ha- bent, exquirentes.

34 & via eius iudicia. ms. h. c. g. pro, omnes via-

CAP. 5.
8 nec interpretationem indicare regi. ms. Hier. g. pro, nec interpretationem eius indicate.

12 Intelligentiaque, interpretatio. ms. pro, & in- terpretatio, sicut Hier. tamen habet. c. ha- bent, & intellectus interpretans, g. conie- tura cognoscens.

CAP. 6.
7 Principes regni, magistratus. ms. c. pro, regni- tui. sicut tamen Hier. & g. habent.

27 de manu leonum. ms. c. pro, de lau leonum. sicut Hier. tamen habet. g. habent, ex ora leonum. CAP. 8.
14 & mane, duo milia. ms. h. pro, & mane, dies duo milia. sicut tamen Hier. & g. habent.

16 fac intelligere istum visionem. ms. h. g. pro, istam. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 9.
3 Ad Dominum Deum, rogare. ms. Hier. h. g. pro, Deum meum, rogare.

20 Et proflernere in preces. ms. h. g. pro, ut pro- flernem preces. sicut Hieronymus. tamen habet.

21 in oratione, ecce vir. ms. Hier. h. g. pro, in oratione mea, ecce.

23 Tu ergo animaduerte. ms. Hier. pro, autem. h. & g. habent, &.

24 Implicatur visio, & prophetes. ms. h. pro, prophe- tia. sicut Hier. & g. tamen habent.

CAP. 10.
1 Anno tertio Cyri. ms. Hieron. h. g. pro, Anno tertio regni Cyri.

17 Nihil in me remansit. ms. pro, nihil enim in me. sicut Hier. tamen habet. h. & g. habent, Et ego ex tune &c.

20 Cum ergo egrederer. ms. pro, Cum enim egre- derer, h. & c. habent, & ego egrediens.

CAP. 11.
14 Et in temporibus illis. ms. Hieron. h. g. pro, In temporibus illis.

45 inter maria. ms. h. g. pro, inter duo maria. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 12.
2 alij in vitam eternam: & alij. ms. Hier. h. g. pro, alij in vitam eternam, alij.

13 Tu autem vade ad. ms. h. pro, Tu autem Daniel vade. sicut tamen Hier. & g. habent.

CAP. 13.
15 Factum est ergo, cum. ms. pro, antem. sicut tamē Hier. habet. g. habent, Et factum est.

23 in manus vestras, quām peccare. ms. Hier. g. pro, in manus hominum, quām.

39 & apertis oīs exiliuit. ms. Hier. pro, & aperto- oīs exiliuit. g. habent, & apertos oīs ex.

45 Sicut in Domini spiritum sanctum pueri. ms. Hier. g. pro, spiritum pueri.

56 iustus venire alterū. ms. g. pro, alium. sicut Hier. habet,

62 aduersus proximum. ms. Hier. g. pro, proximam.

CAP. 14.
10 Ecce nos egredimur fortas. ms. g. pro, egrediemur fortas. sicut Hier. tamen habet.

12 Contemnetis autem. ms. Hier. g. pro, Confide- bat autem.

20 Tunc apprehendit sacerdotes. ms. g. pro, Tunc apprehendit rex sacerd. sicut Hier. tamen habet.

24 Dixitque Daniel, Dominū Deum. ms. g. pro, Daniel regi, Dominum, sicut Hier. tamen habet.

24 Quia ipse est Deus viuens. Tu autē rex. ms. g. pro, quia ipse est Deus viuens si te autē est Deus viuens. Tu autē. sicut Hier. tamen habet.

26 Et dixit. Ecce. ms. g. pro, Et dixit Daniel, Ecce. sicut Hier. tamen habet.

36 Daniel, tolle prandium, quod. ms. g. pro, Da- niel ferme Dei, tolle. sicut Hier. tamen habet.

37 Recordatus es enim mei. ms. g. pro, es mei. si- cut Hier. tamen habet.

37 Et non dereliquisti querentes te. ms. pro, dili- gentes te. sicut Hieron. tamen habet. g. ha- bent, exquirentes.

39 Et ecce Daniel sedens, & exclamauit. ms. g. pro, sedens,

VARIÆLECTIONES

- sedens in medio leonum. Et sicut Hieron. tamen habet.
- 40 Erextraxit eum. Porro illos. ms. g. pro, cum de lacu leonum. Porro. sicut Hier. tamen habet.
- I N O S E E.**
- CAP. 1.
- 2 Principium loquendi Domini. ms. Hier. pro, domino. h. habent. Principium locutus est dominus. g. & c. Principium verbi domini.
- 2 Efilios fornicationis. ms. Hier. h. pro, fornicationis. sicut g. tamen habent.
- CAP. 3.
- 1 Adhuc vade, dilige. ms. Hier. h. pro, & dilige. sicut g. tamen habent.
- CAP. 5.
- 1 Errete expansum. ms. Hier. h. pro, Et sicut rete. sicut tamen g. & c. habent.
- CAP. 6.
- 5 dolau in prophetis, occidi. ms. H. G. C. pro, & occidi. sicut Hier. tamen habet. g. habent, per superbia Iacob.
- 6 Plus quam holocausta. ms. Hier. h. G. C. pro, holocaustum.
- CAP. 7.
- 5 die regis nostri. ms. c. pro, dies. sicut tamen habet Hier. & h. utque modo possunt verti.
- 12 Rete nesci, quasi. ms. Hier. h. G. C. pro, & quasi.
- CAP. 8.
- 2 Me inuocabant. ms. pro, inuocabant. sicut tamen Hier. & g. habent. c. habent, orant.
- 4 Argentum suū & aurum suum. ms. Hier. h. G. C. pro, Aurum suum & argentum suum.
- 9 dederunt amatoribus. Sed & cum. ms. Hier. h. pro, amatoribus fuit. Sed.
- CAP. 9.
- 7 Et multitudinem amentis. ms. pro, multitudinem. sicut Hier. tamen habet. g. habent, multiplicata est amentia.
- CAP. 10.
- 12 Seminate vobis iustitiam. ms. pro, in iustitia. sicut tamen Hier. & g. habent. h. habent, ad iustitiam. c. agite vobis opera bona.
- 13 In iustitiis, in multitudine. ms. Hier. h. G. C. pro, & in multitudine.
- CAP. 11.
- 1 Pertransit rex. ms. pro, pertransit. sicut Hier. tamen habet. h. habent, sicut s. f. g. pro, proiebus. & c. pro, affectus est.
- 12 Ecum sanctis, fidelis. ms. Hier. h. pro, fidelibus.
- CAP. 12.
- 11 Si in Galaa idolum. ms. c. pro, Si Galaa. sicut tamen Hier. & h. habent.
- I N T O L E.**
- CAP. 1.
- 2 Audite hoc senes. ms. Hier. h. G. C. pro, hac. sicut g. tamen habent.
- 6 Gens enim ascendit super. ms. Hier. h. G. C. pro, ascendit.
- CAP. 2.
- 19 Etreplebimini eo. ms. Hier. h. C. pro, in eis. g. habent, eis.
- 20 Extremum eius ad mare. ms. Hier. h. G. C. pro, cuius vsque ad mare.
- CAP. 3.
- 3 In profibulum. ms. pro, in profibulo. sicut Hier. tamen habet.
- 9 Clamate hoc in. ms. h. C. pro, hac. sicut tamen Hier. & g. habent.
- 21 Sanguinem eorum, quem non. ms. Hier. pro, quos non. h. G. C. non ponunt relatiuum.
- I N A M O S.**
- CAP. 1.
- 6 Non conueritam eam. ms. pro, eum. sicut tamen h. habent. Hier. & g. habent, eos.
- 9 Non conueritam eam. ms. g. pro, eum. sicut tamē Hier. & h. habent.
- 10 Et immittam ignem. ms. Hier. c. pro, mittam. sicut h. tamen habent. g. habent, emutam.
- 14 In muro Rabba. ms. h. G. C. pro, Rabbat. Hier. habet, in muro Rabba.
- CAP. 2.
- 6 Et filia consurgit. ms. Hier. h. G. C. pro, consurget. sicut g. tamē habet. Sed h. G. C. nō legūt, &

CAP. 3.

- 12 Et in Damasco grabati. ms. pro, Et in Damasco grabato sicut Hier. tamen habet.
- CAP. 4.
- 5 Et de fermentato laudem. ms. pro, fermento. sicut tamen Hier. & h. habent.
- CAP. 5.
- 8 Etdiem nocte mutantem. ms. Hier. pro, Et die in nocte. g. habent. Etdiem in noctem obseurans, quibus fauent h. & c.
- 26 Sydus Dei vestri, que fecisti vobis. ms. Hier. h. C. pro, Sydus Dei vestri Rempah, figuræ quis fecisti, sicut g. tamen habent.
- CAP. 6.
- 1 Vix qui opulentis estis. ms. Hier. h. G. C. pro, vix vobis qui.
- 15 Congregare vt bruchis. ms. h. G. C. pro, congregare ergo vt. sicut Hier. tamen habent.
- CAP. 8.
- 7 In superbia Iacob. ms. h. pro, in superbia Iacob. sicut Hier. tamen habet. g. habent, per superbia Iacob.
- CAP. 9.
- 1 Nō erit fuga eis qui fugient, & qui fugerit. ms. h. G. C. pro, Non erit fuga eis, & qui fugerit.
- 3 de monte Pharan. Semper. Operuit. ms. Hier. pro, Pharan. Operuit. h. habent, selia. g. dia- phasma.
- 8 Indignatio tua? quia ascendes super. ms. h. pro, quia ascendis. Hier. habet, qui ascendes. g. ascen- fatus.
- 12 Conculcabis terram, in furore. ms. Hier. h. C. pro, & in furore. sicut g. tamen habent.
- 16 Ad vocem contremuerunt. ms. Hier. h. pro, A. voc. sicut g. tamen habent.
- I N S O P H O N I A.**
- CAP. 2.
- 3 Qui dicit in corde suo. ms. h. C. Hier. (licet re- tulus alter habeat) pro, Qui dicit in corde tuo. sicut g. tamen habent.
- 11 Cum stares aduersus, quando. ms. h. G. C. pro, aduersus eum. sicut Hier. tamen habent.
- 15 Retributionem tuam convertet. ms. Hier. pro, convertet. h. G. C. habent, convertetur.
- 16 Quomodo enim bibitis. ms. h. C. pro, bibitis. sicut tamen g. & Hier. habent.
- 20 Omnia Chananeorum. ms. Hier. h. G. C. pro, Omnia loca Chananeorum.
- I N I O N A.**
- CAP. 1.
- 10 Quia indicauerat eis. Et dixerunt. ms. Hier. h. G. C. pro, eis Iona. Et dixerunt.
- 11 & inturme sciebat. Et dixit. ms. Hier. h. G. C. pro, & inturme sciebat. Et dixit.
- 12 Grandis super vos. ms. h. pro, grandis venit super vos. Hier. & g. habent, est.
- CAP. 3.
- 5 Et crediderunt viri Niniuite in Deum. ms. Hier. pro, in Deo. sicut h. tamen habent. g. habent, Et crediderunt viri Ninius Deo. c. in verbo Domini.
- 10 Super malitia, quam. ms. Hier. g. pro, super malitia. h. habent, super malo. c. a. malo.
- I N M I C H E A.**
- CAP. 1.
- 3 Dominus egreditur. ms. h. G. C. pro, egreditur. sicut Hier. tamen habent.
- CAP. 2.
- 13 Divident & transibuntur. ms. Hier. pro, diuidet. h. habent, effrēgantur. g. diuiserunt.
- CAP. 4.
- 6 Et quan afflixeram. ms. Hier. h. G. C. pro, quam afflixeram.
- 8 Nebulosa, filia Syon. ms. Hier. pro, filia.
- CAP. 5.
- 9 Exaltabit manus tua. ms. Hier. h. G. C. pro, & exaltabitur.
- CAP. 6.
- 5 Quid cogitauerit Balac. ms. h. C. pro, quid cogitauerit contra te Balac. sicut Hier. & g. tamen habent.
- 7 Ite, perambulare terram. ms. h. pro, Ite, & perambulare. sicut tamen Hier. & g. habent.
- CAP. 7.
- 2 Et viri qui erant cum eo. ms. Hier. h. G. pro, cum ei.
- 12 In spiritu suo per manum. ms. Hier. h. G. C. pro, in spiritu suo sancto, per manum.
- CAP. 9.
- 9 Super asinum, & super. ms. h. C. pro, super asinum. sicut Hier. tamen habet. g. habent, super subingadem.

- 15 Secundum dies egressionis tuę. ms. Hier. h. G. pro, pro, diem.
- I N N A H V M.**
- CAP. 1.
- 11 Ex te exhibit cogitans. ms. h. C. pro, Ex te enim exhibit. sicut Hier. tamen habet.
- CAP. 2.
- 4 In itineribus conturbate sunt. ms. pro, conturbatis sunt. sicut Hier. tamen habet.
- 13 Quadrigas eius. ms. h. pro, tuas. sicut tamē g. & c. habent.
- CAP. 3.
- 5 Et ostendam gentibus nuditatem tuam. ms. Hier. h. G. C. pro, in gentibus.
- 15 Congregare vt bruchis. ms. h. G. C. pro, con- gregare ergo vt. sicut Hier. tamen habent.
- I N H A B A C V C.**
- CAP. 1.
- 17 Interficer genites non parcer. ms. h. G. C. pro, no- ceffat. sicut Hier. tamen habet.
- CAP. 3.
- 3 de monte Pharan. Semper. Operuit. ms. Hier. pro, Pharan. Operuit. h. habent, selia. g. dia- phasma.
- 8 Indignatio tua? quia ascendes super. ms. h. pro, quia ascendis. Hier. habet, qui ascendes. g. ascen- fatus.
- 12 Conculcabis terram, in furore. ms. Hier. h. C. pro, & in furore. sicut g. tamen habent.
- 16 Ad vocem contremuerunt. ms. Hier. h. pro, A. voc. sicut g. tamen habent.
- I N S O P H O N I A.**
- CAP. 2.
- 3 Qui iudicium. ms. Hier. h. C. pro, Quia iudicium.
- 10 Hoc eis euenter pro superbia sua. ms. Hier. pro, euenter.
- CAP. 3.
- 9 Ut inuocent omnes in nomine Domini. ms. h. C. pro, vt inuocent omnes nomen Domini. sicut tamen Hier. & g. habent.
- 17 Silebit in dilectione tua, exultabit. ms. Hier. h. C. pro, tua, & exultabit. sicut g. tamen habent.
- I N A G G A E O.**
- CAP. 1.
- 4 In domibus vestris laqueatis. ms. h. pro, in do- mibus laqueatis. sicut Hieron. & g. tamen habent.
- I N Z A C H A R I A.**
- CAP. 1.
- 12 Iste sepruegimus annus est. ms. Hier. g. pro, Iste iam sepruegimus.
- CAP. 3.
- 1 Et ossedit mihi Iesum. ms. Hier. h. C. pro, mihi Dominus Iesum. sicut g. tamen habent.
- CAP. 4.
- 2 Et septem, et septem infusoria lucernis. ms. Hier. h. pro, Et septem infusoria. g. habent, & septem infusoria lucernarum, septem lucernis.
- CAP. 5.
- 2 Et dixi, Ego video. ms. Hier. h. G. C. pro, Et di- xi, Ecce ego video.
- CAP. 6.
- 2 Et in quadriga secunda, equi nigri, & in. ms. h. G. C. pro, In quadriga secunda, equi nigri, in. Hier. prius, & omittit.
- 3 Equi varij, fortes. ms. h. pro, & fortes. sicut tamē Hier. & g. habent.
- 7 Ite, perambulare terram. ms. h. pro, Ite, & per- ambulare. sicut tamen Hier. & g. habent.
- CAP. 7.
- 2 Et viri qui erant cum eo. ms. Hieron. h. G. pro, cum ei.
- 12 In spiritu suo per manum. ms. Hier. h. G. C. pro, in spiritu suo sancto, per manum.
- CAP. 9.
- 9 Super asinum, & super. ms. h. C. pro, super asinum. sicut Hier. tamen habet. g. habent, super subingadem.

IN LATINIIS BIBLIIS.

- CAP. 10.
- 2 Locuti sunt frustra, vanè, ms. h. C. Hier. pro, & vanè.
- CAP. 12.
- 6 Et sicut faciem ignis in fano. ms. Hier. h. C. pro, c. pro, faciem ignis in fano.
- CAP. 13.
- 4 Cum prophetauerit. ms. Hier. h. C. C. pro, prophetauerit.
- 8 Partes due in ea disperderunt. ms. h. G. C. pro, dispergeruntur.
- 9 Exaudiam eum, dicam. ms. Hier. h. C. pro, & dicam, sicut g. tamen habent.
- CAP. 14.
- 1 Ecce dies Domini venit. ms. h. pro, veniet. Hier. & g. habent, venient.
- 1 Et dividunt spolia. ms. c. pro, dividuntur, sicut tamen Hier. & g. habent, di- uiduntur spolia tuum.
- 10 Ethabatur in loco suo. ms. Hier. h. pro, hab- tur. g. habent, permanebit.
- 10 Ad locum portæ prioris, vsque ad. ms. Hier. h. pro, & vsque ad, sicut tamen g.
- I N M A L A C H I A.**
- CAP. 1.
- 3 In desertum draconis. ms. pro, in dracones de- ferti, sicut Hier. tamen habet. g. habent, in domos deserti. c. in vastationem deserti. h. in dracones deserti, vel draconibus deserti.
- CAP. 2.
- 12 De tabernacula Iacob. ms. Hier. h. C. pro, de tabernaculo.
- CAP. 3.
- 5 Mercedem mercenarij, viduas & pupilos. ms. Hier. h. C. pro, mercedem mercenarij, & humilium viduas & pupilos. g. habet, & qui opprimit per potentiam viduas, & percutient pupilos.
- 19 Quod misera Onias. Rex Spartiatatum Onias Ionarha sacerdoti. ms. pro, misit. g. sic habent, Quas miserunt, Onias rex Spartiatarum Onias sacerdoti.
- 3 In quo confinximus te. ms. h. G. C. pro, config- miximus, sicut Hier. tamen habet.
- CAP. 15.
- 16 Numerium Antiochi, & Antipatrum Iasonis, & ministrum. ms. g. pro, Neumenium Antiochii, & Antipatrum Iasonis filium, & ministrum.
- 19 Quod misera Onias. Rex Spartiatatum Onias Ionarha sacerdoti. ms. pro, misit. g. sic habent, Quas miserunt, Onias rex Spartiatarum Onias sacerdoti.
- 30 Transferant enim flumen. ms. pro, transfe- rent. g. habent orifitum.
- CAP. 16.
- 17 Et omnes simili, non minus viginti milibus. ms. g. pro, non minus virginis quinque milibus.
- CAP. 17.
- 18 Et quae res permittebant, concessit. ms. g. pro, concessit.
- CAP. 18.
- 2 Demophon, super hos & Nicanton. ms. g. pro, Demophon super hos & Nicanton.
- 16 Sanguine infectum fluere videretur. ms. pro, in- fectum. g. habent, fluens sanguine impletum videretur.
- 43 Offerre pro peccato sacrificium. ms. g. pro, offerre pro peccato mortuorum sacrificium.
- CAP. 14.
- 9 Sed his singulis, ô Rex, cognitis. ms. g. pro, sed ois his, &c.
- 13 Vt ipsi quidem Iudam caperet: eos verò. ms. pro, caperet viuum: eos verò. g. ha- bent, ipsum quidem Iudam auferri.
- 19 Et Matthiam, vt darent. ms. g. pro, & vt darent.
- 21 Et à singulis sellæ. ms. g. pro, & singulis sellæ.

SECUNDI MACHABÆO-

- RVM LIBRI
- CAP. 1.
- 12 Conta fundam ciuitatem. ms. g. pro, con- tra nos & sanctam ciuitatem.
- 14 Evt acciperent pecunias. ms. pro, acciperet. g. habent, gratia accipendi pecunias.
- CAP. 2.
- 10 Et consumpsit holocaustum. Et dixit Moyses. ms. pro, & consumpsit holocaustum: sicut & Salomon oravit, & aefodist ignis de celo, & consumpsit holocaustum. Et dixit Moyses, sicut g. sapienti habent, nisi quid posteriora verba paulo aliter habeant, hoc videlicet modo, & defensio ignis con- sumpsit holocaustum.
- 14 Ea que deciderat per bellum. ms. g. pro, didicerat.
- 23 Et vt leges. ms. g. pro, Ut leges.
- CAP. 3.
- 1 Propter Onias pontificis pietatem. ms. g. pro, Pontificis dispositionem & pietatem.
- 13 Dicebat omni regie ea esse deferenda. ms. pro, dicebat omni genere regie ea esse deferenda. g. habent, omnino dicebat in regum rite- renda ea esse.
- 36 Viderat opera magna Dei. ms. pro, magna g. habent, maxima Dei.
- CAP. 4.
- 19 Non eporteret, in alios sumptus. ms. pro, sed in alios. In g. hec non habentur.
- CAP. 5.
- 26 Omnesque qui ad spectaculum. ms. g. pro, omnesque simul qui ad spectaculum.
- CAP. 7.
- 28 Peto a te nate, vt alpicias. ms. pro, peto na- te. g. habent, peto te nate.
- CAP. 8.
- 1 Et conuocantes cognatos, & eos qui. ms. g. pro, cognatos & amicos, & eos qui.
- CAP. 10.
- 17 Et omnes simili, non minus virginis quinque milibus. ms. g. pro, non minus virginis quinque milibus.
- CAP. 11.
- 18 Et quae res permittebant, concessit. ms. g. pro, concessit.
- CAP. 12.
- 2 Demophon, super hos & Nicanton. ms. g. pro, Demophon super hos & Nicanton.
- 16 Sanguine infectum fluere videretur. ms. pro, in- fectum. g. habent, fluens sanguine impletum videretur.
- 43 Offerre pro peccato sacrificium. ms. g. pro, offerre pro peccato mortuorum sacrificium.
- CAP. 14.
- 9 Sed his singulis, ô Rex, cognitis. ms. g. pro, sed ois his, &c.
- 13 Vt ipsi quidem Iudam caperet: eos verò. ms. pro, caperet viuum: eos verò. g. ha- bent, ipsum quidem Iudam auferri.
- 19 Et Matthiam, vt darent. ms. g. pro, & vt darent.
- 21 Et à singulis sellæ. ms. g. pro, & singulis sellæ.

C VARIAE

VARIÆ LECTIÖNES IN NOVO
TESTAMENTO AD TEXTVM GRÆCVM
ET SYRIACVM EXPENSÆ.

LECTORI.

NOVVM Testamentum horum Bibliorum regiorum multas habet varias lectiones in margine iuxta vulgatam editionem Latinam notatas, quas si quando veriores existimabamus, inter has quoque lectiones & varias possumus: quod si quafdam vt plerasque in his nostris non reperias, existima id factum esse, quod lectio in ipso contextu postea propius accedat ad textum Græcum aut Syriacum, quam quæ in margine collocata est. id enim ferre vbiq[ue] obseruatum inuenies, quod minus probata lectio ad marginem resepta sit.

IN EVANGELIO MATTHEI,

CAP. 2.
6 Dux qui reget. ms. pro, regat.
14 Qui surgens accepit. ms. pro, consurgens.
CAP. 3.
9 Quoniam potest Deus. ms. pro, potens est Deus.
10 Non facit fructum bonum exceditur, & in ignem mittitur. ms. g. s. pro, excidetur, mittetur.
12 Congregabit tunc suum in hortum. ms. g. pro, tunc in hortum.

CAP. 4.
10 Vade post me satana. ms. al. retro me. Syri neutrum habent, similiter multa Graeca & Latina ms. vt possit videri aliquide infertum.

CAP. 5.
41 Vade cum illō duo. ms. g. s. pro, alia duo.

CAP. 6.
22 Lucerna corporis est oculus. ms. g. s. pro, corporis tui est oculus tuus.

CAP. 7.
12 Ita & vos facite illis. ms. g. s. pro, & vos facite illis.

CAP. 8.
13 Et sanatus est puer in illa hora. ms. g. s. pro, ex illa hora.

CAP. 9.
18 Unus accessit & adorauit eum. ms. pro, adorabat eum.

CAP. 10.
18 Dicens, Filia mea modò defuncta est. ms. g. s. pro, Dicens, Domine, filia mea modò.

23 Et turbani tumultuantur, dixit ad eos. ms. g. pro, dicebat, Recedete, &c.

CAP. 11.
38 Ut ejicit operarios in messem suam. ms. g. s. pro, mittat.

CAP. 12.
26 Nihil est enim opertum, quod non renelabitur: & occultum, quod non scierit. ms. g. pro, renelatur, scitur.

CAP. 13.
8 Et dabat fructum, aliud centum, aliud sexaginta, aliud triginta. ms. g. s. pro, centesimus, sexagesimus, trigesimus.

CAP. 14.
14 In eis propheta Ilaïs, dicens. ms. g. pro, dicens.

CAP. 15.
47 Ex omni genere congreganti. ms. g. s. pro, genere p[ro]ficiunt congreganti.

CAP. 16.
9 Docentes doctrinas, mādata hominum ms. g. s. pro, doctrinas & mandata.

CAP. 17.
3 Rutilat enim triste calum. Hypocrite, faciem ergo cali, &c. ms. g. s. pro, triste calum, faciem ergo.

CAP. 18.
19 Erit solutum in calis. ms. g. s. pro, solutum & in calis.

CAP. 19.
1 Et subducit illos in montem. ms. g. pro, & ducit illos.

CAP. 19.
4 Quia qui fecit ab initio, masculum. ms. g. s. pro, qui fecit hominem ab initio, masculum, &c.

CAP. 20.
4 Ite & vos in vineam, & quod iustum. ms. g. s. pro, vineam meam. Idem v. 7.

CAP. 21.
37 Verebuntur filium meum. ms. g. s. pro, fornicabuntur.

CAP. 22.
30 Sed sunt sicut angeli Dei. ms. g. s. pro, erunt sicut, &c.

CAP. 23.
25 Intus autem plena sunt tapina. ms. g. s. pro, pleni estis.

CAP. 24.
37 Pullos suos sub alis, & non nisi. ms. g. s. pro, nolunti.

CAP. 25.
34 Donec omnia haec fiant. ms. pro, ista.

CAP. 26.
11 Me autem non semper habebitis. ms. g. pro, habebitis.

CAP. 27.
14 De duodecim, qui dicitur Iudas. ms. g. pro, dicibatur.

CAP. 28.
24 Per quem filius hominibus traditur. ms. g. s. pro, traditur.

CAP. 29.
71 Videtur eum alia: & ait his. ms. g. s. pro, alia ancilla.

CAP. 30.
6 Venite, videte locum. ms. g. s. pro, venite & videte.

CAP. 31.
29 Dominus Deus noster, Dominus unus est. ms. g. s. pro, Dominus Deus tuus, Deus unus est.

CAP. 32.
2 Ne forte tumultus siceret populi. ms. g. pro, in populo.

CAP. 33.
20 Qui intingit mecum in catim. ms. g. pro, Qui intingit mecum manum in catino.

CAP. 34.
61 Tu es Christus filius benedicti. ms. g. s. pro, filius Dei benedicti.

CAP. 35.
29 Vah qui destruit templum, & in tribus diebus. ms. g. s. pro, qui destruit templū D[omi]ni, & in tribus d.

CAP. 36.
26 Non licet manducare nisi Sacerdotibus. ms. g. s. pro, satis Sacerdotibus.

CAP. 37.
26 Eredit dedit eis & qui cum eo erant. ms. s. pro, & dedit eis qui cum eo erant.

CAP. 38.
9 Et dixit discipulis suis. ms. g. s. pro, dixit Iesu.

CAP. 39.
9 Dixit discipulis suis, vt n[on]cula sibi deferraret propter turbam. ms. pro, vt in nauicula sibi deferreret.

CAP. 40.
29 In spiritum sanctum, non habebit remissio nem. ms. pro, habebit.

CAP. 41.
32 Et cum seminatum fuerit. ms. g. s. pro, na-

rum fuerit.
32 Ascendit, & fit maius omnibus. ms. g. s. pro, ascendit in arborem.

CAP. 42.
7 Quid mihi & tibi, Iesu fili Dei summi? adiutorio. ms. pro, alij summi.

CAP. 43.
35 Veniunt ab Archifnagogi, dicentes. ms. g. s. quadam tamquam legunt, ab Archifnagogi domo. s. è domo principi Synagoge pro, veniunt ad Archifnagogum, dicentes.

CAP. 44.
21 Herodes in nativitate suis coenam fecit. ms. quedam, al. in nativo suo, al. nativo suo. g. natibus suis. s. in domo nativitatis sue, pro, nativo sui coenam fecit.

CAP. 45.
6 Cor autem eorum longè abest à me. ms. g. s. pro, est à me.

CAP. 46.
28 Dicentes Ioannem Baptistam. ms. g. s. pro, dicentes alij Ioannem.

CAP. 47.
17 Cum egressus esset in viam. ms. g. pro, in via.

CAP. 48.
17 Rogabat eum Magister bone. ms. g. pro, Rogabat eum dicentes, Magister.

CAP. 49.
40 Non est meum dare, sed quibus paratum est. ms. g. s. pro, non est meum dare vobis, sed quibus.

CAP. 50.
51 Pacem veni dare in terra. ms. g. pro, mittet in terram.

CAP. 51.
13 Dixit: Hypocrite, unusquisque. ms. g. s. quedam: pro, hypocrita, vt quedam e. etiam habent.

CAP. 52.
29 Ne postea quām posuerit. ms. pro, postquam.

CAP. 53.
29 Plantabant, edificabant. ms. g. pro, plantabant & edificabant.

CAP. 54.
30 In seculo venturo. ms. g. s. pro, futuro.

CAP. 55.
23 Cum v[er]bi tuique exegissim illam. ms. g. s. pro, illud.

CAP. 56.
37 Omnes turb[us] discentium gaudentes. ms. g. s. quedam, al. discepolorum, sic etiam g. & s. pro, descenditum.

CAP. 57.
20 In sermone vt tradenter. ms. g. pro, &c.

CAP. 58.
35 Neque nubunt, neque ducunt vxores ms. g. s. pro, nubent neque ducent.

CAP. 59.
17 Eritis odio omnibus propter. ms. g. s. pro, odio omnibus hominibus propter.

CAP. 60.
22 Per quem traditur. ms. g. s. pro, tradetur.

CAP. 61.
26 Fiat sicut minor. ms. g. pro, minor.

CAP. 62.
31 Ait autem Dominus: Simon, Simon, ecce.

CAP. 63.
64 Et interrogabant eum dicentes. ms. g. pro, interrogauerunt eum dicentes.

CAP. 64.
9 Excidetur, & in ignem mittetur. ms. g. s. pro,

IN LATINI S BIBLIIS.
IN EVANGELIO IOANNIS.

pro, excidetur, mittetur.

CAP. 4.
7 Tu ergo si adoraueris coram me. ms. g. s. pro, si procedens adoraueris.

CAP. 6.
9 Hominem venientem in mundum. ms. s. pro, in hunc mundum.

CAP. 8.
29 Postera die videt Ioannes. ms. g. s. pro, altera die videt.

CAP. 10.
11 Quidnam facerent Iesu. ms. g. s. pro, de Iesu.

CAP. 12.
37 Vt cognovit quod accubuisse. ms. pro, quod Iesu accubuit.

CAP. 14.
12 Vendentes boues & oves. ms. g. s. pro, oves & boues.

CAP. 16.
3 Nisi quis natus fuerit denuo. ms. g. s. pro, renatus.

CAP. 18.
4 In ventre matris sua iterum introire. ms. pro, iterato.

CAP. 20.
4 Iterum introire & nasci. ms. g. s. pro, renasci.

CAP. 22.
20 Sequar te quounque ieris Domine. Dixit.

CAP. 24.
21 Exultauit in spiritu & dixit. ms. g. exultauit spiritu.

CAP. 26.
2 Regnum tuum. fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra. panem. ms. g. s. pro, regnum tuum. panem nostrum.

CAP. 28.
17 Regnum in seipsum dilatim. ms. g. s. pro, in se.

CAP. 30.
17 Desolator, & dominus. ms. g. pro, desolabatur.

CAP. 32.
17 Domus supra dominum cadit. ms. g. pro, caderet.

CAP. 34.
22 Arma eius aufer. ms. g. s. pro, auferet.

CAP. 36.
22 Spolia eius distribuit. ms. g. s. pro, distribuit.

CAP. 38.
23 Inuenit scopis mundatam. ms. g. pro, eam scopis mundatam.

CAP. 40.
24 Septem alios spiritus nequitos sc. ms. g. s. pro, spiritus secum nequitos.

CAP. 42.
24 Sed transiit à morte. ms. g. s. pro, transit.

CAP. 44.
25 Dedit ei & iudicium. ms. g. s. pro, dedit ei iudicium.

CAP. 46.
22 Arma eius aufer. ms. g. s. pro, auferat.

CAP. 48.
22 Spolia eius distribuit. ms. g. s. pro, distribuit.

CAP. 50.
23 Inuenit scopis mundatam. ms. g. pro, eam scopis mundatam.

CAP. 52.
24 Manducauerat panem, gratias agente Domino. ms. g. s. pro, gratias agentes Domino.

CAP. 54.
24 Ego sum panis, qui de celo descendit. ms. g. s. pro, ego sum panis viuus, qui.

CAP. 56.
1 Posthac ambulabat. ms. g. s. pro, posthac autem ambulabat.

CAP. 58.
1 In Galileam non enim volebat in Iudea ambulare. ms. g. s. pro, in Galileam, Iudeam.

CAP. 60.
29 Ego scio ipsum, quia ab ipso sum. ms. g. s. pro, ego scio eum, & si dixeris quia nescio eum, ero similis vobis mendax, sed scio, quia ab ipso sum.

CAP. 62.
39 Nondum enim erat Spiritus sanctus, quia Iesu nondum erat glor. g. ms. quedam, alia vero cum s. legunt, nondum enim erat Spiritus datus, sicut Iesu, &c.

CAP. 64.
39 Nondum fuerat glorificatus. ms. g. pro, erat.

CAP. 66.
12 Non ambulabis in tenebris. ms. g. s. pro, ambulat.

CAP. 68.
25 Principium quia & loquitur vobis. ms. g. pro, August. pro, qui & loquitur vobis.

CAP. 70.
46 Quis ex vobis arguit me. ms. g. pro, arguit.

CAP. 72.
11 Ponit pro ouibus. ms. g. s. pro, ponit pro ouibus suis.

CAP. 74.
15 Pono pro ouibus. ms. g. s. pro, pono pro ouibus meis.

CAP. 76.
1 Quidam infirmus Lazarus. ms. g. s. pro, langiens.

CAP. 78.
11 Post hoc dicit eis. ms. g. pro, post hoc dicit eis.

CAP. 80.
27 Filius Dei, qui in mundum venisti. ms. pro, Dei viuus, qui in hunc mundum venisti.

uerunt. ms. g.s. pro, locuti sunt, annuncianterunt.

C A P . 4.

2 Et amiciarentur in Iesu resurrectionem. ms. g.s. pro, in legione.

32 Erat cor & anima vna. ms. g. pro, erat cor & anima vna. s. tamen habent.

33 Iesu Christi Domini & gratia. ms. g.s. pro, Domini nostri & gratia.

C A P . 5.

8 Dic mihi si tanū. ms. g.s. pro, dic mihi mūher si tanti.

13 Obumbraret quenquam illorum. Concentrabantur, &c. ms. g. s. pro, quenquam illorum, & liberarentur omnes ab infirmitatibus suis. Concentraberant, &c.

34 Iussit pūfīlum foras Apostolos fecerere. ms. quadam; alia verò pro secedere, legunt abdici. g. habent, iussit foras pūfīlum quid apostolos facere. s. verò sicut legunt: Iussit ut illi adducant Apostolos foras paululum temporis; pro eo quod multi codices legunt, iussit foras ad breue homines fieri.

36 Et omnes quicunque credebant ei. ms. g. pro, & omnes qui credebant ei.

38 Etnunc dico vobis. ms. g. pro, & nunc in qua dico vobis.

39 Poteritis dissolvere illud, ne forte. ms. g. pro, dissolvere eos ne forte.

C A P . 7.

6 Locutus est autem Deus. ms. g. pro, locutus est autem ei Deus.

14 Erominem cognitionem in animabus. ms. pro, cognitionem suam in. sicut tamen g. & s. habent.

34 Etnunc veni, mittam te in ms. g.s. pro, veni & mittam te in.

44 Tabernaculum testimonij fuit patribus nostris. ms. g. pro, fuit cum patribus nostris. g. legunt, in patribus nostris.

51 Dura cruce & incircuncisit cordibus. ms. pro, incircuncisit cordibus. g. & s. legunt, incircuncisit corde.

60 Clamavit vox magna, Domine ne. ms. g. pro, vox magna, dicens: Domine, &c. s. legunt, vox alta, & dixit: Dñe, &c.

C A P . 8.

33 Quoniam tollitur de terra. ms. g. s. pro, tollitur.

36 Ecce aqua, quid prohibet. ms. g. pro, ecce aqua, quis prohibet. s. habent, que prohibito est.

C A P . 9.

6 Ingredere ciuitatem, & dicetur tibi. ms. g. pro, & ibi dicetur tibi. sicut s. tamen habent.

20 Ingressus, in Synagogis prædicabat. ms. g. pro, & s. non habent ingressus, sed tantum. Et continuo in Synagogis prædicabat, &c. pro, ingressus in Synagogis, prædicabat, &c.

23 Confilium fecerunt Iudei, vt. ms. g. s. pro, Iudei in unum vt.

34 Aenea, sanat te Dominus. ms. g. s. pro, sanat.

C A P . 10.

11 Et videt celum apertum. ms. g. pro, vidit. sicut s. tamen habent.

22 Accersire te in domum. ms. pro, accersisti. g. cum verbum habent medium, vtque reddi possunt modo. Syri, vt mitentes introducunt te in domum suam.

30 At Cornelius ait. ms. pro, & Cornelius ait. sicut g. tamen habent. Syri eadem coniunctionem nunc pro, & nunc pro at usurpant.

C A P . 11.

28 Sub Claudio Cesare. Discipuli autem. ms. g. s. pro, sub Claudio, Discipuli autem.

C A P . 14.

1 Factum est autem Iconij. ms. pro, in Iconio. sicut tamen g. habent. s. verò Iconij hic mentionem non faciunt.

V A R I A E L E C T I O N E S

6 Euangelizantes erant. Et quidam vir Lystris. ms. g. s. pro, Euangelizantes erant. Et commota est omnis multitudo in doctrina eorum. Paulus autem & Barnabas morabantur Lystris. Et quidam vir Lystris. Hec tamen verbareperiuntur in quodam Graeco exemplari Italico ms. & in multis Latinis.

16 Et latitia corda vestra. ms. pro, nostra, sicut g. tamen habent. s. verò legunt, corda earum, & gentium.

18 Et lapidato Paulus traxerunt. ms. quibus g. & s. magis consentiunt, pro, lapidantisque Paulum.

18 Existimantes eum mortuum esse. ms. pro, existimantes. g. & s. habent, putantes.

25 Loquentes verbum Domini in Perge. ms. g. s. pro, in Perge.

C A P . 15.

34 Vism est autem Silé ibi remanere. Paulus autem. ms. pro, Vism est autem Silé ibi remanere. Iudas autem solum abit Ierusalem. Paulus autem. Syri non solum illud omitunt quod ms. fed & hoc: Vism est autem Silé ibi remanere. Graeca conuentum cum priore lectione. vniuersum tamen ms. Graecum Italicum habentilla verba: Iudas autem solum abit Ierusalem.

41 Confirmans ecclesiás. Ea verò quae sequuntur, videlicet, Precipitiens custodiens præcepta Apostolorum & seniorum, iquidam ms. non legunt, nec g. nec s.

C A P . 16.

1 Filius mulieris cuiusdam Iudeæ. ms. g. s. pro, mulieris Iudeæ.

C A P . 17.

2 Per omnia quasi superstitiones vos video. ms. g. pro, superstitiones. s. quoque superstitiones eminentiam indicant, legentes, video vos inter omnia nimios esse in cultu demonium.

35 Cum & accusatores tui. ms. g. pro, cum accusatores. quomodo s. tamen habent.

C A P . 18.

10 Ego sum tecum, & nulla nocere poterit tibi. ms. g. pro, & nemo apponetur tibi, ut noceat te. quomodo tamen g. ad verbum habent.

9 Maledicentes via coram multitudine. ms. pro, maledicentes viam Domini. s. habent, viam Dei. g. verò viam habent; sed nec Dei, nec Domini.

11 Virtutelque ion quilibet faciebat. ms. g. s. pro, virtutelque non modicas quilibet faciebat.

16 Ita vnuidi & dilacerati effugeant. ms. pro, & vulnerati, sicut tamen g. & s. habent.

20 Crescebat verbum Dei & confortabatur. ms. pro, verbum Domini & confortabatur. g. habent, verbum Domini crescebat & dominabatur. s. verò sic legunt, Inualecebat progressusque faciebat fides in Deum.

13 Turbatio hō minima de via. Demetrius, &c. ms. g. pro, de via Domini. Demetrius, &c. s. habent, propter viam Dei.

C A P . 20.

4 Comitatus est autem eum usque in Assam Sopater Pyrrhi. ms. g. s. pro, comitatus est autem eum Sopater Pyrrhi.

7 In quam duodecim. ms. g. s. pro, in qua. 14 Saul, Saul, quid me persequeris. ms. g. s. pro, Saul, Saul, quid. &c.

7 Paulus disputabat eis, profectus. ms. g. pro, disputabat cum eis, Syra habent, verba faciebat ad eos.

14 Cum autem conuicisset nos in Asson. ms. pro, inuenisset, vel, conuicisset in Asson. g. magis videntur habere; Cum autem obuiasset, vel, coniunctus esset nobis in Asson. s. vt au tem receperimus eum, ex Thefo, &c.

15 Et sequenti venimus Milecum. ms. g. pro, & sequenti die venimus. sicut tamen habent. Addunt quoque hic g. & s. & subfilius Togilly, & sequenti, &c.

29 Lupi graues in vos. ms. g. pro, lupi rapaces

in vos. s. habent, lupos efferos.

33 Argentum aut aurum. ms. g. s. pro, argentum & aurum.

C A P . 21.

7 Nauigatione explata. ms. g. pro, explicata.

8 Qui erat despectum. ms. g. pro, qui erat vnuus de septem, sicut s. tamen habent.

16 Mansuētum quendam. ms. g. s. pro, Iasonem quendam.

C A P . 22.

12 Ab omnibus habitantibus Iudeis. ms. s. pro, cobabitibus in Damasco Iudeis. g. tamē habent, in Damasco.

16 Et abltere peccata tua. ms. s. pro, ablue. g. cùm verbum habeat medium, vtroque posunt veri modo.

28 Hanc ciuitatem consecutus. ms. pro, ciuitatem. sicut tamen g. magis videntur habere.

C A P . 23.

9 Et surgentes quidam Pharisæorum. ms. g. pro, exsurgentes. g. vtroque modo licet vertere. Addunt hic g. & s. Surgentes quidam Scribi ex partibus Pharisæorum.

13 Plus quam 40, qui hanc. ms. g. pro, plus quam 40, vni qui, &c. vt s. tamen habent.

17 Adolescentem hunc perduc ad, &c. ms. pro, adduc. g. & s. magis habent, abductio.

23 Et concorciat duobus. ms. pro, vocatis. g. & s. magis habent, advoatis.

24 Vt impentes Paulum, cum saluum. ms. s. pro, Paulum saluum, quo modo g. tamen habent.

25 Timuit enim ne forte raperent eum Iudei & occiderent, & ipse posuit columnam sustinet, tanquam accepturum pecuniam: rotum hoc neglegunt quidam ms. & s.

32 Cum & accusatores tui. ms. g. pro, cum accusatores. quomodo s. tamen habent.

C A P . 24.

5 Et concitantes seditionis omnibus. ms. pro, seditionis, quomodo tamen g. & s. habent.

6 Quem apprehendimus, à quo poteris ipse iudicās. ms. quædam pro, Quem & apprehensum, voluntus secundum legem nostram indicare. superveniens autem Tribulus Iustus, cum vi magna eripuit eum de manibus nostris, ubi accutores eius ad te venire: à quo poteris ipse iudicās. g. verò & s. hac omnia habent, immò & versus 7, nonnulla verba addunt, manucriptis autem in eo consentiunt, quid legant, Quem apprehendimus, pro, quem & apprehensum.

14 Sic defensio patris Deo meo. ms. g. pro, patris. s. colere Deum patrum meorum.

18 Hanc versus i8, partem, videlicet, Et apprehenderunt me, clamantes & dicens: Tolle inimicum nostrum, omittunt tum ms. tum g. tum s.

26 Quod pecunia daretur à Paulo. ms. pro, pecunia ei daretur. g. & s. habent, sibi.

C A P . 25.

24 Interpellauit me Ierosolymis, & hic petentes. ms. g. s. pro, Ierosolymis, petentes.

C A P . 26.

7 In quam duodecim. ms. g. s. pro, in qua. 14 Saul, Saul, quid me persequeris. ms. g. s. pro, Saul, Saul, quid. &c.

17 Eripiente de populo &. ms. g. s. pro, de populo &.

21 Comprehensum me tentabant interficere. ms. g. s. pro, comprehendens tentabant, volentes me interficere. g. tamen non habent me.

26 Conflanter loquor. ms. g. s. pro, eloquor.

31 Dignum quid facit homo iste. ms. g. pro, fecit. sicut tamen Syra habent.

C A P . 27.

2 Nautem Adramitanam. ms. pro, Adramytenam. g. habent, Adramytenam. s. verò legunt, nauigium quod erat ex Adramanto.

2 Nauem

IN LATINI S BIBLIIS.

9 Eo quod & iciunium. ms. g. pro, ed quod iciunium.

C A P . 28.

4 Qui cum enasit de mari. ms. pro, enasit. g. quem salvatum ex mari, &c.

6 Diu autem illis sperantibus. ms. pro, expectantibus, sicut tamen s. habent. g. verò vtroque modo possunt vérti.

20 Et dic ad eos. ms. g. pro, & dic: Aure, &c. s. habent, & dic eis.

C A P . 29.

16 Nescitis quoniam cui. ms. g. s. pro, An nescitis.

21 Quem ergo fructum habuistis tune, in quibus. ms. g. pro, tunic in illis, in quibus.

C A P . 7.

3 Qui factus est ex semine David. ms. g. s. pro, est ei ex semine.

13 Habeam & in vobis. ms. s. pro, habeam in vobis. sicut g. tamen habent.

18 Qui veritatem in iniustitia detinent. ms. g. s. pro, qui veritatem Det in iniustitia, &c.

20 Diuinitas vt sint inexufabilis. ms. g. pro, ita vt sint inexufabilis. sicut tamen habent.

C A P . 8.

7 Sapientia carnis inimicitia est in Deum. ms. g. s. pro, inimicitia Deo.

28 Ut faciant ea quae non conueniunt. ms. s. pro, que non conueniunt. sicut g. tamen habent.

32 Non solùm ea faciunt, sed etiam consentiunt. ms. g. s. pro, non solùm qui eas faciunt, sed etiam qui consentiunt.

C A P . 2.

1 Eadem enim agis qui iudicas. ms. g. pro, que iudicas, sicut s. tamen habent.

5 In diem ira. ms. s. pro, in die iræ, sicut g. tamen habent.

12 Sine lege & peribunt. ms. g. s. pro, sine lege peribunt.

18 Et nolti voluntatem, & probas. ms. g. pro, voluntatem eius, &c. sicut s. tamen habent.

C A P . 3.

6 Iudicabit Deus mundum. ms. s. pro, Deus hunc mundum.

27 Vbi est ergo gloriatio? exclusa est. ms. g. s. pro, gloriatio tua? exclusa est.

30 Qui & est ad dexteram. ms. g. s. pro, qui est ad.

C A P . 4.

5 Reputatur fides eius ad iustitiam. Sicut & David, &c. ms. g. s. pro, ad iustitiam, secundum propostum gratiae Dei. Sicut & David, &c.

9 In circuncisione, an etiam in praeputio? ms. g. s. pro, in circuncisione tantum manet, an etiam, &c.

16 Ut secundum gratiam, vt firma sit. ms. g. s. pro, secundum gratiam firma sit.

17 Ante Deum, cui credit qui. ms. g. pro, creditissi. sicut s. tamen habent.

18 Secundum quod dictum est, sic erit. ms. g. s. pro, dictum est ei, sic erit.

18 Sicut erit semen tuum. Et non infirmatus: ms. g. s. pro, sicut erit semen tuum, sicut stellæ cali, & arena maris. Er non infirmatus.

19 Corpus tuum iam emortuum. ms. g. pro, corpus tuum emortuum. vt tamen s. habent.

C A P . 5.

23 Quia reputatum est illi. Sed & propternos. ms. g. pro, est illi ad iustitiam. Sed & c. & c. sicut s. tamen habent.

24 Qui suscitauit Iesum Dominum nostrum. ms. g. pro, Iesum Christum Dominum nostrum, sicut s. tamen habent.

C A P . 6.

2 Habemus accelsum sive in gratiam istam. ms. g. pro, habemus accelsum per fidem in gratiam istam.

13 Peccatum autem non imputatur cum lex non est ms. g. pro, non imputabatur, cum lex non est.

16 Et non sicut per vnum peccatum. ms. pro, per vnum peccatum, sicut s. tamen habent.

C A P . 7.

2 Si alii non sunt Apostolus. ms. g. pro, & si alii, sicut s. tamen habent.

5 Nunquid non habemus potestatem, mulierem sicutem. ms. g. s. pro, mulierculam.

13 Edunt: qui altari. ms. g. pro, edunt: & qui.

C A P . 10.

17 Nam omnes de uno pane. ms. g. s. pro, omnes qui de uno.

28 Hoc immolatissimum est idolis. ms. pro, hoc immolatum est idolis, sicut nomē habent, videlicet idolatria.

29 Iudicatur ab alia cōficiencia. ms. g. s. pro, alia.

31 Siue bibitis, siue quid facitis. ms. g. s. pro, siue bibitis, vel aliud quid facitis.

C A P . 11.

6 Si non velatur mulier & tondeatur. ms. g. s. pro, mulier, tondeatur.

7 Non debet velare caput quoniam. ms. g. pro, caput

pter. ms. g. s. pro, inuicem cōficiencia.

C A P . 12.

12 In eogenites sperabunt. ms. g. pro, in eum. s. super eum sperabunt.

13 In spe, in virtute. ms. g. s. pro, & virtute.

16 Oblatio gentium accepta, sanctificata. ms. g. pro, accepta & sanctificata, sicut s. tamen habent.

18 Quae per me non efficit. ms. g. s. pro, non efficit.

30 Et per charitatem spiritus. ms. g. s. pro, & percharitatem sancti Spiritus.

C A P . 16.

23 Hospes meus & viuens ecclesia. ms. g. s. pro, & viuens ecclesia.

27 Cui gloria in secula seculorum, Amen. ms. g. s. pro, cui honor & gloria. g. tamen & s. non habent cui. g. verò etiam seculorum emittunt.

I N P R I O R E D. P A V L I

A D C O R I N T H I O S E P I S T.

C A P . 1.

10 Sitis autem perfecti eadem, & eadem sententia. ms. s. g. pro, perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia. g. tamen vtroque habent prepositionem in.

20 Vbi conqueritor huius feculi. ms. g. pro, inquisitor.

C A P . 2.

1 Veni non per sublimitatem sermonis, ms. pro, in sublimitate, & habent, per, vel secundum sublimitatem.

12 Non spiritum mundi accepimus. ms. pro, huius mundi.

C A P . 3.

4 Nonne carnales es? ms. g. s. pro, nonne habimes es?

11 Qui est Christus. ms. g. pro, quod est Christus.

13 Dies enim declarabit, ms. g. s. pro, dies enim Domini declarabit.

C A P . 4.

8 Erytinam regnare. ms. pro, regnet.

8 Et nos vobilcum regnaremus. ms. pro, regnum. sicut tamen g. habent.

C A P . 5.

7 Expurgato igitur vetus. ms. g. pro, expurgate vetus.

C A P . 6.

11 Et huc quidam fructus. ms. g. pro, quidem.

19 Quoniam membra vestra, templum est spiritus sancti. ms. pro, templum sicut spiritus sancti.

13 Omnis enim qui invocat erit. ms. g. pro, omnis enim quicunque invocauerit.

16 Sed non omnes obedient Euangelio. ms. g. pro, obediunt.

C A P . 7.

8 Si sic maneat, sicut & ego. ms. g. pro, permaneant, vel permaneant.

11 Et vir uxorem ne dimittat. ms. pro, non.

24 In hoc maneat apud Deum. ms. g. pro, permaneat.

36 Non peccat, nubat. ms. g. s. pro, non peccat, si nubat. o. habent, nubant.

C A P . 9.

2 Si alii non sunt Apostolus. ms. g. pro, & si alii, sicut s. tamen habent.

5 Nunquid non habemus potestatem, mulierem sicutem. ms. g. s. pro, mulierculam.

13 Edunt: qui altari. ms. g. pro, edunt: & qui.

C A P . 10.

17 Nam omnes de uno pane. ms. g. s. pro, omnes qui de uno.

28 Hoc immolatissimum est idolis. ms. pro, hoc immolatum est idolis, sicut nomē habent, videlicet idolatria.

29 Iudicatur ab alia cōficiencia. ms. g. s. pro, alia.

31 Siue bibitis, siue quid facitis. ms. g. s. pro, siue bibitis, vel aliud quid facitis.

C A P . 11.

6 Si non velatur mulier & tondeatur. ms. g. s. pro, mulier, tondeatur.

7 Non debet velare caput quoniam. ms. g. pro, caput

30 caput suum: quoniam sicut s. tamen habent.
16 Neque eccl^{esi}a Dei. ms. g. pro, eccl^{esi}a, sicut s. tamen habent.
27 Uel biberit calicem. ms. g. pro, & biberit.
c. A. P. 12.
3 Dicit anathema Iesum. ms. g. s. pro, Iesu.
c. A. P. 13.
3 Eris tradidero corpus meum ut ardeam. ms. g. s. pro, ita ut ardeam.
13 Nunc autem manet fides, spes, caritas. ms. g. pro, manent.
c. A. P. 14.
3 Hominibus loquitur redificationem. ms. g. s. pro, loquitur ad redificationem.
10 Genera linguarum sunt in mundo. ms. s. pro, in hoc mundo.
33 Sicut & in omnibus ecclesiis sanctorum mulieres. ms. g. s. pro, sanctorum doceo mulieres.
c. A. P. 15.
21 Quoniam enim per hominem mors. ms. g. pro, quoniam quidem per.
23 Deinde i*j* qui sunt Christi, in aduentum eius. Deinde finis. ms. g. s. pro, Christi, qui in aduentum eius crediderunt. Deinde finis. g. & s. in aduentu eius. Deinde finis.
34 Euigilate i*suff* &c. ms. g. s. pro, i*suff*.
35 Sed dicit aliquis. ms. g. s. pro, dicit.
35 Qualia tamen corpore venient. ms. g. pro, venient, sicut s. tamen habent.
38 Dat illi corpus sicut volunt. ms. g. pro, sicut volunt.
39 Sed alia quidem hominum, alia vero pecorum. ms. g. pro, sed alia hominum, alia pecorum.
42 Surgit in incorruptione.
43 Surgit in gloria.
Surgit in virtute.
44 Surgit corpus spiritale. ms. g. s. pro, surget.
45 Cum autem corruptum hoc induerit incorruptionem, & mortale hoc. ms. g. s. pro, cum autem mortale hoc, &c.
c. A. P. 16.
12 De Apollo autem fratre, multum rogauit eum. ms. g. s. pro, de Apollo autem fratre, vobis notum facio, quoniam multum rogauit eum.

I N P O S T E R I O R E D. P A V L I
AD C O R I N T H I O S E P I S T .
c. A. P. 1.
6 Qua operatur in tolerantiam. ms. g. pro, que operatur tolerantiam.
12 Conuersati sumus in mundo. ms. s. pro, in hoc mundo.
18 Quia sermo noster qui sit apud vos. ms. pro, qui sit apud vos. g. & s. neutrum habent, sed alterum subaudiunt.
20 Amen Deo ad gloriam per nos. ms. g. pro, gloriam nostram. s. per ipsum damus animam ad gloriam Dei.
21 Cofirmatos vobiscum in Christum, & qui. ms. g. pro, in Christo.
c. A. P. 2.
4 Quam charitatem habeo abundantius. ms. g. pro, habeam.
10 Cui autem aliquid donatis, & ego. ms. g. s. pro, donatis.
c. A. P. 3.
6 Non litera, sed spiritus, litera enim. ms. g. pro, non litera, sed spiritus, litera enim. s. habet, non in scriptura, sed in spiritu.
9 Damnationis, gloria est. ms. g. s. pro, damnationis, in gloria est.
12 Multa fiducia vtimur. ms. g. pro, vtimur.
c. A. P. 4.
1 Ideo habentes hanc miserationem. ms. g. pro, administrationem.

V A R I E L E C T I O N E S
5 Sed Iesum Christum Dominum: nos autem. ms. g. pro, Domini nostrum: nos autem, sicut s. tamen habent.
6 Quid illuxit in cordibus nostris. ms. g. s. pro, ipse illuxit.
16 Noster homo corrumptitur, tamen is. ms. g. pro, corrumptatur.
c. A. P. 5.
13 Sicut enim mente excidimus, Deo. ms. s. pro, excidimus.
c. A. P. 6.
1 Adiuantes autem & exhortamus. ms. g. pro, autem exhortamus.
c. A. P. 7.
12 Quam habemus pro vobis ad vos coram Deo. ms. g. pro, pro vobis coram Deo.
c. A. P. 8.
6 Perficiat in vos etiam. ms. g. pro, in vobis.
7 Etonni sollicitudine, & charitate vestra. ms. g. s. pro, & omni sollicitudine, insuper & charitate vestra.
8 Etiam vestra charitatis, ingenuum bonum cōprobans. ms. g. pro, in dilectio filio suo. In quo.
15 Qui multum habuit, non abundavit. ms. s. pro, qui multum, non abundavit, sicut g. tamen habent.
23 Apostoli eccliarium, gloria Christi. ms. g. pro, gloria.
c. A. P. 10.
18 Sed quem Dominus commendat. ms. g. s. pro, Deum commendat.
c. A. P. 11.
17 Non loquor secundum Dominum: sed quasi ms. g. s. pro, Deum.
21 Quia nos infirmi fuerimus. In quo. ms. g. s. pro, fuerimus in hac parte. In quo.
23 Ministri Christi sunt, (verius sapientis dico) plus ego. ms. g. s. pro, ministri Christi sunt, & ego (vt minus sapientis dico) plus ego.
33 Et effugi manus eius. ms. g. s. pro, & sc effugi.
c. A. P. 12.
6 Ne quis in me existimet. ms. g. s. pro, ne quis in me.
6 Suprad quod videt me, aut audit. ms. g. s. pro, videt in me, aut.
11 Nihil enim minus, sūbi a iis. ms. s. pro, feci.
12 Signa tamen Apostoli facta sunt. ms. g. pro, signa tamen Apostolatus mei, facta sunt. s. habent, signa Apostolorum edidit inter vos.
15 Et superinpendit ipse pro. ms. pro, ego ipse, sicut s. tamen habent. g. nec ego habent, nec ipse.
c. A. P. 13.
3 Qui in vos non infirmatur. ms. g. pro, in vobis.
6 Spero autem quod cognoscetis. ms. g. s. pro, cognoscetis.

c. A. P. 1.
2 Seorsum autem iis qui videbantur: ne forte. ms. g. pro, qui videbantur aliquid esse, aut, maiores: ne forte. s. tamen habent, qui exsuffiantur aliquid esse.
5 Quibus neque ad horam cessimus subiectio- ne. ms. pro, cessimus subiectio. Graeca & Syra videntur significare, cessimus subie- ctione, vel ad subiectioem ut illis subi- ceremur.
6 Qui videbantur esse, nihil contulerunt. ms. g. pro, esse aliquid, nihil, &c. sicut s. tamen habent.
16 In Christo Iesu credidimus. ms. g. pro, cre- dimus, sicut s. tamen habent.
1 Ideo habentes hanc miserationem. ms. g. pro, administrationem.

c. A. P. 5.
1 Inter nos crucifixus. ms. pro, in vobis, sicut g. tamen habent.
7 Cognoscit ergo quia. ms. pro, cognoscere.
21 Lex quae posse vivificare. ms. pro, posse.
c. A. P. 6.
19 Immunditia, luxuria. ms. pro, immunditia, impudicitia, luxuria. g. tamen & s. viden- tur impudicitia habere, & luxuria omit- tere.
24 Carnem crucifixerunt. ms. g. pro, carnem suam crucifixerunt, sicut s. tamen habent.
c. A. P. 7.
6 Is qui catechizatur verbum. ms. g. pro, verbo.

I N E P I S T O L A D. P A V L I AD E P H E S I O S . c. A. P. 1.

6 Gratificauit nos in dilecto. In quo. ms. g. s. pro, in dilecto Filio suo. In quo.
10 In dispensationem plenitudinis. ms. g. pro, in dispensatione.
22 Super omnia, ipsi eccl^{esi}e. ms. g. s. pro, supra omnem eccl^{esi}am.

c. A. P. 2.

3 Facientes voluntates carnis. ms. g. pro, volun- tam, sicut s. tamen habent.
12 Quod eratis illo in tempore. ms. g. pro, qui eratis.

c. A. P. 3.

12 Et sine Deo in mundo. ms. s. pro, in hoc mundo.
14 Inimicitiam in carne sua. ms. g. s. pro, ini- micitas.

c. A. P. 4.

16 Interficiens inimicitiam in. ms. g. s. pro, ini- micitas.

c. A. P. 5.

7 Cuius factus sum minister. ms. g. s. pro, cu- ius factus sum ego minister.
16 Per spiritum eius in interiorum hominem. ms. g. pro, in interiori homine.

c. A. P. 6.

3 Sicut & vocati es. ms. g. pro, sicut vocati es.
10 Ut impleret omnia. ms. g. pro, adimpleret.

c. A. P. 7.

11 Magis autem & redarguite. ms. g. pro, ma- gis autem redarguite, sicut s. tamen ha- bent.

c. A. P. 8.

13 Omne enim quod manifestat, lumen est. ms. s. pro, manifestatur. g. ambigua sunt, sed praecedentia, declarant magis veritatem, manifestat.

c. A. P. 9.

23 Ipse salvator corporis. Sed. ms. g. s. pro, cor- poris eius. Sed.

c. A. P. 10.

33 Vxor autem ut timeat virum. ms. g. pro, vxor autem timeat virum.

c. A. P. 11.

13 Et omnibus perfectis stare. ms. g. pro, & in om- nibus perfecti stare. s. habent, quoniam in- structi fueritis in omnibus, stetis.

c. A. P. 12.

1 IN E P I S T O L A A D
P H I L I P P E N S E S .
c. A. P. 1.

1 Cum episcopis & diaconis. ms. pro, dia- conibus.

c. A. P. 2.

18 Christus annunciat. ms. g. pro, annuncietur.

c. A. P. 3.

24 Permanere autem in carne, magis necessari- um, ms. g. pro, in carne, necessarium.

c. A. P. 4.

30 Et nunc auditis de me. ms. g. s. pro, auditis.

c. A. P. 5.

1 Si qua viscera ac miserationes. ms. g. s. pro, si qua viscera miserationis.

c. A. P. 6.

10 Celestium

10 Celestium & terrestrium. ms. g. s. pro, ce- lestium, terrestrium.
22 Mecum seruauit in Euangelium. ms. g. pro, epistola huc omnibus sanctis, sicut s. tan- tamen habent.

c. A. P. 7.

4 Quoniam ego habeam confidentiam in carne. ms. pro, quoniam & ego. g. & s. hoc quidem loco non habent & sed paulo post, & in carne.

c. A. P. 8.

17 Sicut habetis formam nos. ms. g. pro, formam nostram.

c. A. P. 9.

1 Gaudium & corona mea. ms. g. pro, gaudiū meū, &c. sicut s. tamen habent.

c. A. P. 10.

8 Si qua laus, hec cogitate. ms. g. s. pro, si qua laus disciplina, hec cogitate.

c. A. P. 11.

17 Requirro fructum abundantem, in rationem vestram. ms. g. pro, in ratione vestra.

c. A. P. 12.

11 Audimus enim inter vos. ms. g. pro, audiui- mus, sicut s. tamen habent.

c. A. P. 13.

1 IN P R I O R I E P I S T O L A
AD T I M O T H E V M .
c. A. P. 1.

12 Gratias agentes Patri. ms. pro, gratias agen- tes Deo & Patri, sicut g. tamen habent: s. habent, Deo Patri.

c. A. P. 14.

25 Data est mihi in vobis. ms. g. pro, in vobis.

c. A. P. 15.

28 Docentes omnem hominem in omni sapientia, ms. s. pro, docentes in omni sapientia, s. tamen habent.

c. A. P. 16.

15 Venit in mundum. ms. s. pro, in hunc mundum.

c. A. P. 17.

16 Ad deformationem eorum. ms. pro, informa- tionem, sicut g. tamen habent: s. habent, vt exemplo iis esse, &c.

c. A. P. 18.

6 Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus, testimonium temporibus suis. In quo ms. g. pro, pro omnibus, cuius testimonium temporibus suis confirmatum est. In quo s. tamen habent, testimonium quod euenis tempore suo.

c. A. P. 19.

2 Ornatum, hospitalē. ms. g. pro, ornatū, pūdicū, hospitalē.

c. A. P. 20.

7 Exerce teipsum ad. ms. pro, exerce autem teipsum ad, sicut g. tamen habent: s. habent, & exerce teipsum.

c. A. P. 21.

10 Quod sperauimus in. ms. g. pro, quia sperauimus.

c. A. P. 22.

4 Dicant primum domum. ms. g. s. pro, dicat.

c. A. P. 23.

5 Sperauit in Deo. ms. quadam, & e. Alia ms. legunt sperat, pro, sperat in Deum.

c. A. P. 24.

7 Nihil enim intulimus in mundum, ms. s. pro, in hunc mundum.

c. A. P. 25.

9 Laqueum & desideria. ms. g. s. pro, laqueum diabolī & desideria.

c. A. P. 26.

19 Ut apprehendat veram vitam. ms. s. pro, bo- nam vitam. g. habent, eternam vitam.

c. A. P. 27.

1 IN P O S T E R I O R I E P I S T .
AD T I M O T H E V M .
c. A. P. 1.

9 Vocauit vocatione sancta. ms. g. s. pro, vo- catione sua sancta.

c. A. P. 28.

6 Sicut nos quoque vos. ms. s. pro, sicut & nos quoque vos. g. habent, sicut & nos vos.

c. A. P. 29.

6 Sicut & prædiximus. ms. g. s. pro, sicut pre- diximus.

c. A. P. 30.

15 Residuum sumus in aduentum Domini. ms. g. pro, in aduentu.

c. A. P. 31.

25 Cortipient eos qui resistunt, nequando, ms. g. s. pro, qui resistunt veritati, nequ

30 Et iterum: Iudicabit Dominus. ms. g. s. pro, & iterum, quia iudicabit.

31 Non sumus subtractionis in perditionem. ms. g. s. pro, subtractionis sily in perditionem.

6 Impossibile est placere. Credere. ms. g. pro, placere Deo. Credere, &c. sicut s. tamen habent.

34 Effugient aciem gladij. ms. pro, effugauerunt. g. habent, effugerunt. s. vero, erexit sunt ab acie gladij.

C A P. 12.

1 Curramus propositum nobis. ms. g. pro, curramus ad propositum.

2 Atque in dextera fedis Dei sedet. ms. g. s. pro, sedet.

4 Nondum vñque ad sanguinem. ms. g. s. pro, nondum enim vñque.

11 Per eam, reddit iustitia. ms. g. pro, reddit.

19 Quām qui audierant. ms. pro, audierunt.

C A P. 13.

1 Charitas fraternalis maneat. Et. ms. g. pro, maneat in vobis. Et. sicut s. tamen habent.

2 Per hanc enim laternam quidam. ms. g. pro, plauerunt. s. utrumque coniunctile videtur.

23 Cognoscite fratrem nostrum. ms. s. pro, vñfrum. g. neutrum habent:

24 Salutare vos de Italia. Gratia. ms. g. s. pro, de Italia fratres. Gratia.

IN SEPTEM CATHOLICIS

EPIST. LECTIOES VARIAE.

IN EPIST. D. IACÓBI

C A P. 1.

25 In legem perfectam. ms. g. s. pro, perfecta.

C A P. 2.

9 Si autem personas accipitis. ms. s. pro, personam. g. vñam habent distinctionem, que significat personas accipere.

13 Quoniam fecerit misericordiam. ms. pro, facit, vel fecit.

C A P. 3.

2 Hic perfectus est vir, potens etiam franco. ms. g. pro, potest.

3 Ad consentendum nobis, & omne corpus. ms. g. s. pro, etiam omne corpus.

4 Circumferuntur à modeo gubernaculo. ms. g. s. pro, circumferuntur tamen, vel autem, à medico.

12 Sic neque falsam, dulcem potest. ms. g. pro, falsa. Græcè enim est: sic neque vñlū fons, falsam & dulcem facere aquam. s. verò habent: sic neque aqua falsa, possunt effici dulces.

14 Et contentiones in cordibus vestris. ms. g. pro, & contentiones sunt in cordibus vestris.

17 Modesta, fiabilis, plena misericordia. ms. g. s. pro, fiabilis, bonis consentiens, plena misericordia.

C A P. 4.

5 Qui habitat in nobis. ms. g. s. pro, in vobis.

8 Appropinquate Deo, &c. ms. pro, appropiate.

11 Nolite detrahere alterum fratres. Qui. ms. g. pro, fratres mei. Qui. sicut s. tamen habent.

12 Vnus est legislator. ms. g. pro, vñus est enim legislator: sicut s. tamen habent.

C A P. 5.

3 Thesaurizatis in nouissimis. ms. g. s. pro, thesaurizatis vobis iram in nouissimis.

6 Adiuxistis & occidistis. ms. pro, adduxistis. g. & s. habent, condemnasti.

6 Et non resistit vobis. ms. g. resistit.

VARIÆ LECTIOES IN PRIORI EPISTOLA D. PETRI.

C A P. 1.

6 In quo exultatis, modicum nunç. ms. g. pro, exultabitis, sicut s. tamen habent. g. tamen, &, exultatis, & exultate, veri posse videntur.

8 Non videntes, credentes autem. ms. g. s. pro, non videntes creditis, credentes autem.

12 In qua desiderant. ms. g. s. pro, in quem.

21 Et spes eset in Deum. ms. g. pro, in Deo.

C A P. 2.

3 Si gustatistis quoniām. ms. g. s. pro, si tamen gustatistis.

3 Sigulatistis quoniām suātis. ms. pro, dulcis. s. habent, quoniām bonus.

8 In quod & positi sunt. ms. g. pro, in quo & positi sunt.

11 Obsecro tanquam aduenas. ms. s. pro, obsecro vos tanquam. sicut s. tamen habent.

20 Sed si bene facientes, patientēs. ms. g. pro, patienter.

21 Pro nobis, nobis relinquentis. ms. s. pro, nobis, vobis relinquentis, sicut g. tamen habent.

C A P. 3.

4 Quod est in conspectu Dei. ms. g. pro, qui est.

8 In fine autem omnes. ms. g. s. pro, infide autem.

14 Et non conturbemini. ms. pro, vt nō. g. habent, ne verò conturbemini.

18 Pro peccatis mortuus est. ms. g. pro, pro peccatis nostris mortuus est. sicut s. tamen habent.

19 His qui in carcere erant spiritibus. ms. g. s. pro, erant, spiritu.

C A P. 4.

2 Sed voluntati Dei. ms. g. s. pro, voluntate.

4 In quo admirantur. ms. quādam legunt peregrinantur. g. vt reque modo veri posse videntur: quod enim peregrinum & insolens est, admiratur. s. habent, Et ecce nunc admirantur.

6 Secundum Deum spiritu. ms. g. s. pro, in spiritu.

7 Omnium autem finis appropinquauit. ms. g. pro, appropinquabit. s. habent, infat.

8 Mutuum in vobismetipso charitatem. ms. g. pro, in vobismetipso.

14 Quoniam gloria Dei spiritus in vobis requiescit. ms. quādam al. Glorie & Dei spiritus in vobis requiescit. g. verò sicut habet: Quoniam gloria & Dei spiritus in vobis requiescit. s. verò hoc legunt modo: Quoniam spiritus gloriosus Dei requiescit super vos: pro, quoniam quod si honor, gloria & virtutis Dei, & qui est eius spiritus, super vos requiescat.

18 Vix salvatur. ms. g. s. pro, vix salvabatur.

C A P. 5.

1 Testis Christi passionum; & eius. ms. e. s. pro; qui & eius.

IN POSTERIORI EPIST. D. PETRI.

C A P. 1.

3 Et pietatem donata est. ms. g. pro, donata sunt.

4 Per quia maxima. ms. s. pro, per quem, aut quam.

8 Hoc enim vobis quam affint. ms. g. pro, hac enim si vobisquam affint.

16 Non enim doctas fabulas. ms. pro, indolitas. g. & vñp̄p̄r̄o, quod significat, n̄ te compo-

sitas & artificiosè confitui, seu (vt ita dicatur) sophistatas fabulas.

C A P. 2.

10 Non metuant blasphemantes. ms. g. pro, non metuant introducere blasphemantes.

13 Coinquationes & maculae. ms. g. pro, coinquationis.

15 Exercitatum auaritiam. ms. g. pro, in auaritiam.

16 Subiugale mutum, in hominis. ms. g. pro, mutum animal, in hominis.

16 Subiugale mutum, hominis. ms. pro, in hominis. sicut g. tamen habent.

C A P. 3.

9 Dominus promisisti, sicut. ms. g. pro, Dominus promissionem suam, sicut.

12 In aduentu diei Dei. ms. g. pro, dici Domini.

IN EPISTOLA PRIMA D. IOANNIS.

C A P. 1.

4 Vobis, vt gaudium vestrum. ms. g. s. pro, vobis, vt gaudieatis, & gaudium vestrum & tamen & s. pro, vestrum, habent nos.

C A P. 2.

14 Scripti vobis adolescentes. ms. g. pro, scribo vobis inuenies.

22 Iesus est Christus. ms. s. pro, Iesus non est Christus, sicut g. tamen habent.

C A P. 3.

11 Ut diligatis alterutrum. ms. s. pro, diligamus sicut g. tamen habent.

15 In semetipso manentem. ms. pro, in se manentem. sicut tamen g. & s. habent.

C A P. 4.

2 Non enim inueni opera tua. ms. g. pro, inuenio.

C A P. 4.

3 Et Sardini. ms. pro, Sardij. g. habent; similiis aspectu lapidi Iaspidi & Sardio.

C A P. 5.

5 Dicit mihi. ms. g. pro, dixit mihi:

IN APOCALYPSI D. IOANNIS APOSTOLI, LECTIOES VARIAE.

C A P. 1.

13 Candelaborum similem. ms. g. pro, candelaborum aureorum similem.

C A P. 2.

1 Et in huius capituli initio negligunt ms. & g.

4 Habeo aduersum te, quod charitatem. ms. g. pro, habeo aduersum te paucā, quod.

19 Ercharitatem & ministerium. ms. g. pro, & charitatem tuam, &.

22 Ecce mittam eam in lectum. ms. pro, ecce ego mitto eam. g. habent, ecce mitto eam.

23 Interficiam in morte. ms. g. pro, iū mortem.

24 Doctrinam hanc, q̄i non cognoverunt. ms. g. pro, & qui non.

24 Qui non cognoverunt altitudinesathanæ. ms. g. pro, altitudinem.

26 Et qui vicevit, & qui custodierit. ms. pro, & custodierit. g. habent, & vincens, & custodiens.

27 In virga ferrea, tanquam vas figurili. ms. g. pro, & tanquam.

C A P. 3.

2 Non enim inueni opera tua. ms. g. pro, inuenio.

C A P. 4.

3 Et Sardini. ms. pro, Sardij. g. habent; similiis aspectu lapidi Iaspidi & Sardio.

C A P. 5.

5 Dicit mihi. ms. g. pro, dixit mihi:

IN LATINI BIBLIIS.

9 Dignes accipere. ms. g. pro, dignus es Domine accipere.

10 Regnabim, vel, regnabunt super terram. ms. g. legunt, regnant. Compl. autem, regnabimus.

C A P. 6.

13 Et stelle cali cediderunt. ms. g. pro, & stelle de calo cediderunt.

C A P. 7.

1 Ne flari ventus super terram. ms. g. pro, ne flarent super terram.

3 Nolite nocere terra, neque mari. ms. g. pro, terra & mari.

C A P. 8.

3 Vt daret orationibus sanctorum. ms. g. pro, vt orationibus.

15 Et factus gladius acutus. ms. pro, gladius ex utraque parte acutus. sicut g. tamen habet.

20 In flagrum ignis ardens sulphure. ms. g. pro, ignis ardēns, & sulphur. g. tamen præpositione intericiunt, hoc modo: ardēns in sulphure.

C A P. 9.

4 Nec acceperunt characterem in frontibus. ms. g. pro, characterem eius in frontibus.

C A P. 10.

15 Habet mensuram arundinem autem. ms. g. pro, arundinem.

C A P. 11.

5 Quoniam Dominus Deus illuminat illos. ms. pro, illuminabit. sicut g. tamen habet.

C A P. 12.

7 Verba libri huius. ms. pro, verba prophetia libri huius. sicut g. tamen habent.

C A

LOCA QVÆDAM IN QVIBVS A LIBRARIIS ERROR
ALIQVIS COMMISSVS VIDERI POTERAT, QVEM TAMEN EX
MANUSCRIPTIS DEPREHENDERE NEQVIVIMVS.

GENESIS 30:

versu 35. Cunctum autem gregem vnicolorum; id est, albi & nigri velleris tradidit in manu filiorum suorum. Hactenus non vidi Ms: quæ alter legent: possunt tamen dubitari an pro *vnicolorum*, non si legendura *bicolorum* aut *varicolorem*; cum omnes codices Hebrei & Caldaei (quibus etiam Graci fauere videntur) constantie legant: Omne in quo erat album (seu macula alba) & emine nigrum (seu nigrum maculam habens) in pecudib; & dedit in manu filiorum suorum. Ipsa quoque conventionis ratio videtur significare, quod maculosa pecudes essent in manu filiorum Laban; vnicolores vero, id est, omnino albae vel nigrae sine macula, essent in manu Iacob; quodque Iacob habiturus esse varias ex vnicoloribus natas.

REGVM 14.

14. In media parte iugoris, *quam* par boum in die arare confineuit, anne petius legendum videtur, in media parte iugoris *quod* par boum in die arare confineuit, ut referatur relatum non ad partem, sed ad iugum, nam par boum integrum iugum arat uno die.

CAP. 20

6. Si *reficiens* requisiuit me pater tuus, anne fortè legendum, *Si requirens* requisiuit me pater tuus; sicut legunt Hebreæ, Caldaæ, & Græca.

CAP. 23.

19. in colle Achilæ, quæ est, anne potius legendum cum Gracis, in colle Ichilæ, qui, scilicet collis, est &c. Idem cap. 26. v. 1: econtrario 2. Regum 6. v. 3: videtur positum, qui erat in Gabaa, præ quo (scilicet domus) erat in Gabaa.

ESTHER.

15. Hyacinthinis videlicet & *aerinis*. fortasse scriptum fuit olim, & *aeris* il est, ætherei coloris: nam ἥψη candorem seu album color rem significat.

SAPIENTIE.

CAP. 1.

v. 6. non liberabit *maledictum* à labiis suis, posset videri olim lectum fuisse; non liberabit *maledictum* à labiis suis, cum Graci habent *ελάσθημα* blasphemum. D. Hentenius in margine Bibliorum Louaniæ primùm editorum notauit unum exemplar sic legere. Ceterum cum ex omnibus exemplaribus M.s. quæ habbamus, nullum est quod legeret *maledictum*, non autem fuisse inter manuscriptorum varias lectiones collocare.

CAP. 8.

v. 17. immortalis est in cogitatione sapientia: multa Ms. legunt, immortalitas est in cogitatione sapientia: quod propius accedit ad Græcum textum, ex quo tamen posset scriptum *cogitatione* to *cognitione*, cum Gracis sit *οντος γνῶσης*.

CAP. 19.

v. 13. per vim fluminum, ex Græco posset scribendum *fūminūm* to fluminum, τὸν οὐρανὸν.

IESAIAS.

CAP. 46.

v. 2. completa est malitia eius. Sic quidem Ms. sed inquirat diligenter lector an non fuerit olim lectum, completa est malitia eius: cum Heb. διὰ τὴν ἀπόκρισιν ex commentariis D. Hieronymi difficile est dicere utrum ipse legerit.

v. 9. ascende tu qui euangelizas Sion. Heb. ἡγετήσῃς τὴν εὐαγγελίζασαν Sion. legit quoque Hieron. tu que euangelizas Sion, & assertit in commentariis sic omnes interpretes vertisse.

IEREMIA.

CAP. 36.

v. 13. *legentem* Baruch ex volumine. anne sit potius scribendum, *legente* Baruch ex volumine, ut sit ablativus absolute positus: nam G. habent *ἀρχῆν* *τὸν λέπον*: Heb. *Αρχὴν* in legendis, secundum legeret Baruch.